

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน

Journal of Humanities and Social Sciences Mahamakut Buddhist University Isan Campus

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2566

เจ้าของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา ภาษา และวรรณกรรม

กำหนดการเผยแพร่

ตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ออกราย 4 เดือน (ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม, ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม)

ที่ปรึกษา

พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.

รองอธิการบดี วิทยาเขตอีสาน

พระครูธรรมภาณวิมล, ผศ.ดร.

ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ

พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร.

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

พระมหาวิศักดิ์ ขาดสุโก

ผู้อำนวยการสำนักงานในวิทยาเขตอีสาน

อาจารย์ ดร.เอกชาติ สุขเสน

ผู้ช่วยอธิการบดี วิทยาเขตอีสาน

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์พงษ์มนัส ดือด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กองบรรณาธิการ

พระครูวุฒิชัยธรรมบัณฑิต, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฟ้าประทาน เต็มขุนทด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู ภูศรี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี ทุมเมฆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ บัวสุข
รองศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม ศิริสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

สำนักงานกองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 9/37 หมู่ที่12 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40000 โทรศัพท์ 0-4324-2386 โทรสาร 0-4324-2386 มือถือ 080-7506846

จัดรูปเล่ม (Content designed)

ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

ISSN: 2730-1869 (Print), ISSN: 2730-2288 (Online)

พิมพ์เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2566

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของบทความวิจัยและบทความทางวิชาการที่จะนำมาลงตีพิมพ์ในแต่ละฉบับซึ่งจะต้องผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) เรื่องละ 3 ท่าน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในสาขาวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา ภาษา วรรณกรรม นอกจากนี้ ท่านเหล่านี้ยังได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อช่วยอ่านและพิจารณาต้นฉบับ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดทำวารสารเป็นอย่างดี กองบรรณาธิการขอกราบขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สำหรับวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมรวิทยาเขตอีสาน ประจำปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2566) ประกอบด้วยบทความ จำนวน 10 บทความ ซึ่งเป็น **บทความวิจัย จำนวน 6 เรื่อง** ได้แก่ (1) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2) ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร (3) การเสริมสร้างความเป็นนักรบและจิตวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (4) การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีสยอง (5) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 (6) การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ และ **บทความวิชาการ จำนวน 4 เรื่อง** ได้แก่ (1) ปฏิรูปองค์กรตำรวจนโยบายท้าทายใหม่ แสงสว่างแห่งรุ่งอรุณ (2) เพลงกล่อหลอน : ภาษาสื่ออัตลักษณ์ถิ่นใต้ผ่านบทเพลง (3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และ (4) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ทางวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน ยินดีต้อนรับนักวิชาการ นิสิตและนักศึกษา ที่ต้องการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความวิจัย บทความวิชาการ หรือบทความหนังสือ ซึ่งหัวข้อเรื่องและประเด็นนำเสนอเกี่ยวข้องกับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และอื่น ๆ และขอให้ศึกษารูปแบบการเขียนจากทำวารสารแต่ละฉบับซึ่งสามารถส่งในระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jhsmbuisc> กองบรรณาธิการยินดีและพร้อมรับต้นฉบับเป็นอย่างมากในสุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่านที่ได้ให้คำติชมและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำวารสารมาโดยตลอด โดยกองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นกับการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของวารสารให้ดียิ่งขึ้นไป

อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

บรรณาธิการ

บทความวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The effect of learning management by using historical methods together
with context-based learning to develop ability to do projects
of Prathomsuksa 6 students

กิตติภูมิ พงษ์พิมาย, รังรอง งามศิริ, ญาดาภัก กิจทวี

Kittipoom Pongpimai, Rungrong Ngamsiri, Yadaphak Kittawee1

ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร

Master's Degree Study Needs of Private Companies
in Chumphon Province

กฤษณะ เรืองสูงเนิน, อีรดา ศิริภิรมย์, และอธิษฐ์พัชร เพ็ชรไทย

Kitsana Roengsungnoen, Teerada Siripirom, and Athiphat Phetthai.....12

การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน
ร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Innovator Potentiality and Scientific Mind Enhancement by using Project-
Based Learning Management and Coaching for Grade 5 Students

ต่อฉัตร สนพราย, พรชัย หนูแก้ว, กรณ์ยพล วิวรรณมงคล

Torchat Sonpray, Pornchai Nookaew, Karanphon Wiwanthamongkon.....23

การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง

Tale of the Nine-Tailed A new interpretation of the character of the nine-
tailed fox in the Korean drama Tale of the Nine-Tailed

หนึ่งฤทัย ม่วงเย็น, ธนพร หมูคำ

Neungreuthai Muangyen, Thanaporn Mookham.....37

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

The Management of Learning Resources in School Under Secondary
Education Service Area Office Bangkok2

ธัญญา จันทร์สุภา, รัตนา กาญจนพันธุ์

Thanunya Chansupa, Ratana Kanjanaphan.....49

การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัด
เพชรบูรณ์

Creation of Printed Media for Public Relations in Religious Tourism Places
of Wat Wichian Bamrung, Phetchabun Province
ทยาวัต นันเขียว, ธรศ มีแสงแก้ว, กัญญ์กุลณัช พีรชาอัครชัย, ชลลดา ม่วงธนัง,
วิมลวรรณ วงศ์ศิริ
Thayawat Nankhiaw, That Meesaengkaew, Kankulnat Peerachaakkarachai,
Chonlada Muangthanang, Wimonwan Wongsiri.....62

บทความวิชาการ

ปฏิรูปองค์กรตำรวจ:นโยบายท้าทายใหม่ แสงสว่างแห่งรุ่งอรุณ

Police Reform: A New Challenging Policy light of dawn
ณัฐวิวัฒน์ ราชแก้ว, ภักดี โพธิ์สิงห์
Nattawit Ratchakaew, Phakdee Phosing.....73

เพลงลีลาฮู : ภาษาสื่ออัตลักษณ์ถิ่นใต้ผ่านบทเพลง

Li-ke Lahoo Song : The Southern Identity communication through songs
ศิรินทร์ แสงเพชร นาเรือง, สุรศักดิ์ เพชรคงทอง
Sikharin Saengpetch Nareang, Surasak Petkongtong.....89

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

Democratic political culture
ศิริลักษณ์ จันโสภา
Sirilak chansopa.....98

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

People's Political Participation
นัฐดนัย ศรีคันทะ
Natdanal Srikantha.....103

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ.....109

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถ
การทำโครงการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The effect of learning management by using historical methods together
with context-based learning to develop ability to do projects
of Prathomsuksa 6 students

กิตติภูมิ พงษ์พิมาย, รังรอง งามศิริ, ญดาภัก กิจทวี

Kittipoom Pongpimai, Rungrong Ngamsiri, Yadaphak Kittawee

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education Program in Curriculum and Learning Management

Kanchanaburi Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: poptio1985@gmail.com

Received 30/05/2023 | Revised 22/06/2023 | Accepted 23/06/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงการ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 1 ห้อง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 แบบประเมินความสามารถในการทำโครงการที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้เป็นแบบรูปรีค มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ที่มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.63 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.40 การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีระยะการทดลอง 3 ระยะ คือ ระยะก่อนทดลอง ระยะทดลองและระยะหลังทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการทำโครงการหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผลการจัดการเรียนรู้; วิธีการทางประวัติศาสตร์; บริบทเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the ability in doing projects after learning management by using historical methods together with context-based learning, and 2) to compare the academic achievement in history subject of Prathomsuksa 6 students before and after learning management by using historical methods together with context-based learning.

Samples used in this research were selected with cluster sampling from 1 classroom, consisting of 30 Prathomsuksa 6 students at Municipal School 1 (Wat Thewasangkaram) under the Patronage of the Supreme Patriarch, located in Ban Nuea Sub-district, Mueang Kanchanaburi District, Kanchanaburi Province, in the academic year 2022. The research instruments used in this research included learning management using historical methods together with context-based learning with a content validity index of 1.00. The ability in doing projects assessment form was a 5-level rating scale and rubric criteria scoring, with a content validity index ranging from 0.80 to 1.00, and a reliability index of 0.98, and a history subject academic achievement test was a four-option multiple-choice test with 20 items, with the content validity index ranging from 0.60 to 1.00, and a reliability index of 0.78; the difficulty index ranged from 0.63 to 0.80, and the discrimination index ranging from 0.20 to 0.40. This research utilized an experimental research design with three phases: pre-experiment, experiment, and post-experiment. The statistical analysis used to analyze the data included percentages, means, standard deviations, and dependent t-test. The research findings revealed that: The overall ability in doing projects of Prathomsuksa 6 students after learning management by using historical methods together with context-based learning was at a very high level. The academic achievement in history subject of Prathomsuksa 6 students after learning management by using historical methods together with context-based learning was higher than before with a statistical significance level of 0.05.

Keywords: the effect of learning; management by using historical methods; context-based learning

บทนำ

ประวัติศาสตร์ (History) เป็นวิชาหนึ่งที่ถูกระบอบอยู่ในคุณลักษณะของความรอบรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การศึกษาประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในแง่ของการพัฒนาทางความคิด ช่วยให้ผู้ศึกษามีความคิดกว้างขวาง เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ ทันเหตุการณ์ ทันสมัย ทันคน ช่วยฝึกเยาวชนให้มีความเข้าใจและแสดงออกอย่างถูกต้อง ที่สำคัญคือประวัติศาสตร์สอนให้รู้จักคิดเป็น การศึกษาประวัติศาสตร์โดยการคิดวิเคราะห์ตีความหลักฐาน ตลอดจนวิธีการใช้เหตุใช้ผลและการวิพากษ์วิจารณ์นั้นย่อมมีประโยชน์มาก ช่วยให้สามารถเข้าใจและเข้าถึงปัญหาได้เพราะสามารถ แยกแยะความแตกต่างของเหตุผลและหลักฐานได้ว่าเชื่อถือได้มากหรือน้อยเพียงใด ความสามารถอันนี้ เรียกว่า “ความฉลาด” ความฉลาดสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือความจริง และอะไรคือความจริง น้อยหรือไม่จริง ความสามารถแยกความจริงหรือไม่จริงนั้นเป็นสิ่งที่ประวัติศาสตร์มอบไว้ให้แก่ผู้ศึกษา(दनัย ไซโยธา, 2551: 7) ดังที่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ ของการศึกษาประวัติศาสตร์ ไว้ในหนังสือพระราชนิพนธ์ เรื่อง “สะพาน” รวมบทความทางประวัติศาสตร์ ว่า

“ประโยชน์อย่างหนึ่งของวิชาประวัติศาสตร์ คือช่วยให้ผู้ศึกษาได้รู้จักใช้ความคิดรู้จักหาเหตุผลจากข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ เป็นการลบล้างและทำให้ได้รับความรู้อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ในแง่ประวัติศาสตร์มิได้ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่รวบรวมไว้เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ การตีความประเมินคุณค่าของข้อมูลในแง่มุมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้อยู่เสมอ รวมทั้งยังเป็นการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตด้วย”

จากพระราชเสาวนีย์ในข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาประวัติศาสตร์มีความจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนท่ามกลางบริบทของสังคมในศตวรรษที่ 21 ดังที่หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี มีทักษะชีวิต มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขได้อีกทั้งหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ก้าวสู่การเรียนรู้ การสอนในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมตามสภาพบริบทของตนเอง ที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้เรื่องราวประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความหวงแหน ความภูมิใจในท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีมีประวัติความเป็นมาทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยทวารวดี สมัยอิทธิพลขอม สมัยอยุธยาเป็นราชธานี สมัยธนบุรีเป็นราชธานี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี พบหลักฐานทางโบราณคดีมากมายตามถ้ำเพิงผา และตามลำน้ำแควน้อยแควใหญ่ ดังคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่าแคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างยิ่ง (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์, 2561: 2)

จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ คະแนนเฉลี่ยของวิชาประวัติศาสตร์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ที่

ได้ระดับดีขึ้นไป ในปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 40.97 คะแนน ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ย 54.59 คะแนน จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดร้อยละ 60 (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์, 2563-2564) จากผลวิเคราะห์คะแนนดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนเป็นตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เน้นวิธีการสอนด้วยการบรรยาย การเล่าเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังยึดเอกสาร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ไม่สอดคล้องกับวิธีสอนและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงมีผลทำให้ผู้สอนและผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ ผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนไม่มีกิจกรรมในการทำงานร่วมกัน ไม่มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เกิดความเห็นแก่ตัวระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ จึงทำให้วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อสำหรับผู้เรียน และเป็นผลทำให้ผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ต่ำลง ซึ่งทำให้คุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรลดลง วิธีสอนแบบโครงการเป็นการใช้วิธีการสอนแบบโครงการบูรณาการในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนรู้โดยยึดหลักการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (อารีรัตน์ วัฒนสิน, 2543, หน้า 8-15) ซึ่งสอดคล้องกับ โกวิท ประวาลพุกษ์ (2545, หน้า 5) ที่กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้โดยโครงการเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาสมองได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนต้องใช้วิธีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทำให้สมองทำงานทุก ๆ ส่วน การทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมมือทำงานร่วมคิด ร่วมทำงานก็จะยิ่งทำให้บุคคลพัฒนาความรู้ไปถึงขั้นสูงสุด เป็นความรู้แบบขยายประโยชน์ต่อสังคม ทำให้สังคมเป็นสุขเป็นหนึ่งเดียวกัน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านโครงการทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับข้อเท็จจริงจะถูกเชื่อมโยง เป็นเรื่องเดียวกันในลักษณะของความสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงอันจะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้อย่างหลากหลาย สามารถนำความรู้มาช่วยทำโครงการ เรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการหาข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ฝึกทักษะการสื่อสาร รู้จักการคิดแก้ปัญหา (วรารณ ตระกูลสถิตย์, 2553: 2)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ซึ่งจัดเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะการคิดวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงการ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน อยู่ในระดับดี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric scale)
 - 2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ วิธีการเลือกโดยใช้ค่าความยากง่ายที่อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกที่อยู่ระหว่าง 0.20-1.00

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการตรวจและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะก่อนทดลอง

ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว บันทึกคะแนนไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง

ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดประเด็นที่ศึกษา 2) วางแผน 3) ปฏิบัติการเรียนรู้ 4) สะท้อนคิด เชื่อมโยงข้อมูล 5) ประยุกต์ใช้ความรู้ 6) ประเมินผลการศึกษา

ระยะหลังทดลอง

ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินความสามารถในการทำโครงงานด้วยแบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน ประกอบด้วย 1) การกำหนดประเด็นที่ศึกษา 2) การวางแผน 3) ปฏิบัติการเรียนรู้ 4) วิเคราะห์เชื่อมโยงองค์ความรู้ 5) นำเสนอผลการศึกษา 6) สะท้อนคิด ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว บันทึกคะแนนไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง

ผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผลวิจัยดังนี้

1. ความสามารถในการทำโครงงาน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงาน

ค่าสถิติ	ความสามารถในการทำโครงงานประวัติศาสตร์รายกลุ่ม						ผลรวมทั้ง 6 กลุ่ม		ระดับคุณภาพ
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6	$\bar{X}$	S.D.	
ค่าเฉลี่ย	4.31	4.36	4.36	4.52	4.63	4.57	4.46	0.49	ดีมาก
S.D.	0.50	0.50	0.49	0.49	0.48	0.50			

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
คะแนนก่อนเรียน	30.00	10.93	1.88	16.70*
คะแนนหลังเรียน	30.00	15.57	1.58	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการทำโครงงาน หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงานประวัติศาสตร์ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการทำโครงงาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดประเด็นที่ศึกษา 2) วางแผน 3) ปฏิบัติการเรียนรู้ 4) สะท้อนคิดเชื่อมโยงข้อมูล 5) ประยุกต์ใช้ความรู้ 6) ประเมินผลการศึกษา โดยในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานมีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการทำโครงงาน มีปัจจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นที่ศึกษา มีการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีบริบทใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ชุมชน บ้าน และโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นการที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่นักเรียนรู้จักและเป็นเรื่องราวใกล้ตัวและเป็นการฝึกตั้งคำถามจากเหตุการณ์ที่ครูผู้สอนยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บริบทใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการกำหนดประเด็นปัญหาได้เป็นอย่างดี ดังที่ จินดา พรหมณ์ชู (2553: 20) กล่าวถึงขั้นกำหนดสถานการณ์ว่า ครูผู้สอนควรนำบริบทที่ใกล้ตัวนักเรียนมาแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ โดยกำหนดสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนหรือสถานการณ์ที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้นึกถึงและอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าวว่าเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และผลเป็นอย่างไร ให้ผู้เรียนได้กำหนดปัญหาและคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสิริวรรณ ศรีพหล (2553: 142-145) ได้กล่าวถึงขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน การกำหนดปัญหาเป็นขั้นตอนแรกของวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ แต่ก่อนที่ผู้เรียนจะกำหนดปัญหาได้นั้น ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนฝึกการสังเกตหรือตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ในอดีต หรือการกระทำของบุคคลในประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดข้อคิดว่ามีจุดใดหรือประเด็นที่สามารถนำมากำหนดเป็นปัญหาเพื่อการศึกษาและค้นหาคำตอบได้

ขั้นที่ 2 วางแผน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการค้นหาลักษณะและรวบรวมหลักฐาน ขั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งนักเรียนได้แบ่งหน้าที่ ในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลให้มีความหลากหลาย นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนคนอื่น ซึ่งการที่ ครูผู้สอนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีการวางแผนรวมถึง การแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้ความสามารถในการวางแผนของนักเรียนได้รับการ พัฒนาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพัชรินทร์ ศรีคำ (2559: 29-33) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บริบทเป็นฐานว่า การสร้างประสบการณ์ (Experience) คือ ขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในบริบทของผู้เรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับบริบทที่ศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ รวบรวมข้อมูล สืบค้น ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา โดยผู้เรียนมีความสนใจเรียนรู้เมื่อได้ลงมือปฏิบัติสืบค้น ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง ดังที่ จินดา พราหมณ์ชู (2553: 20) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการ เรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานขั้นที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น การทดลอง การแก้ปัญหา การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ การสืบค้นข้อมูล การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้หรือแนวคิดใหม่ด้วย

ขั้นที่ 4 สะท้อนคิดเชื่อมโยงข้อมูล เป็นขั้นที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนเรียบเรียง สรุปความรู้ นำเสนอ รายงานผลข้อค้นพบที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ อภิปรายความคิดเห็น เพื่อตอบประเด็นที่ศึกษา ซึ่งผู้เรียน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงที่ได้จากข้อค้นพบจากการค้นคว้าข้อมูลหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และมีการอ้างอิง เพื่อตอบประเด็นคำถามที่ได้คาดคะเนไว้ สอดคล้องกับจินดา พราหมณ์ชู (2553: 20) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานขั้นที่ 3 เรียนรู้แนวคิดสำคัญ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิดที่สำคัญจากการทำกิจกรรม โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอหรือรายงานผล ข้อค้นพบต่าง ๆ รวมทั้งสรุปความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ครูผู้สอน จะต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานของผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำประเด็นที่ผู้เรียนกำหนดไว้ มากระตุ้นให้ผู้เรียน อธิบายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้หรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์อื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามที่พิชญ์สินี จักรแก้ว, สกนธ์ชัย ชะนูนันท์, และอัญชลี สิริกุลขจร (2559: 947) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานขั้นที่ 5 การนำไปใช้ใน สถานการณ์ใหม่ ครูผู้สอนนำบริบทสืบค้น เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีการประยุกต์ใช้ความรู้ และพัชรินทร์ ศรี คำ (2559: 29-33) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน ขั้นที่ 4 ขั้นถ่ายโอนโมโนทัศน์ (Transfer) คือ การให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับบริบทในชุมชนตนเองผ่านกิจกรรมการ แก้ปัญหา และอภิปรายถึงแนวทางการนำความรู้หรือโมโนทัศน์ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใน ชุมชน โดยให้ผู้เรียนอภิปรายเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบริบทของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการศึกษา เป็นขั้นที่ครูผู้สอนประเมินการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนนำเสนอผล การศึกษาหลายรูปแบบ โดยผู้เรียนได้จัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน จัดทำป้านนิเทศ และออกมานำเสนอ เรื่องราวที่ศึกษาหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบและข้อสรุปที่เกี่ยวกับประเด็นที่ ศึกษา ดังที่สิริวรรณ ศรีพหล (2553: 142-145) ได้กล่าวถึงขั้นนำเสนอผลการศึกษา ขั้นนำเสนอผล การศึกษานับเป็นขั้นตอนสำคัญของวิธีสอนโดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นขั้นการนำเสนอข้อมูล ที่ผ่านการค้นคว้าและสังเคราะห์มาแล้ว มาเรียบเรียงเป็นความรู้และแนวคิดสำคัญ การนำเสนอเนื้อหาในขั้น

นี้ผู้เรียนสามารถเสนอเนื้อหาได้ หลายรูปแบบ เช่น การจัดทำเป็นรายงาน การเขียนเป็นบทความ การบรรยาย อภิปราย สัมมนา หรือเสนอในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้เรียนต้องเสนอผลการศึกษาที่น่าสนใจและมี ความสมบูรณ์น่าเชื่อถือ และพัชรินทร์ ศรีคำ (2559: 29-33) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน ขึ้นประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร มากน้อยเพียงใด สามารถถ่ายโอนมโนทัศน์ได้มากน้อยเพียงใด และประเมินเจตคติโดยใช้แบบประเมินตนเอง

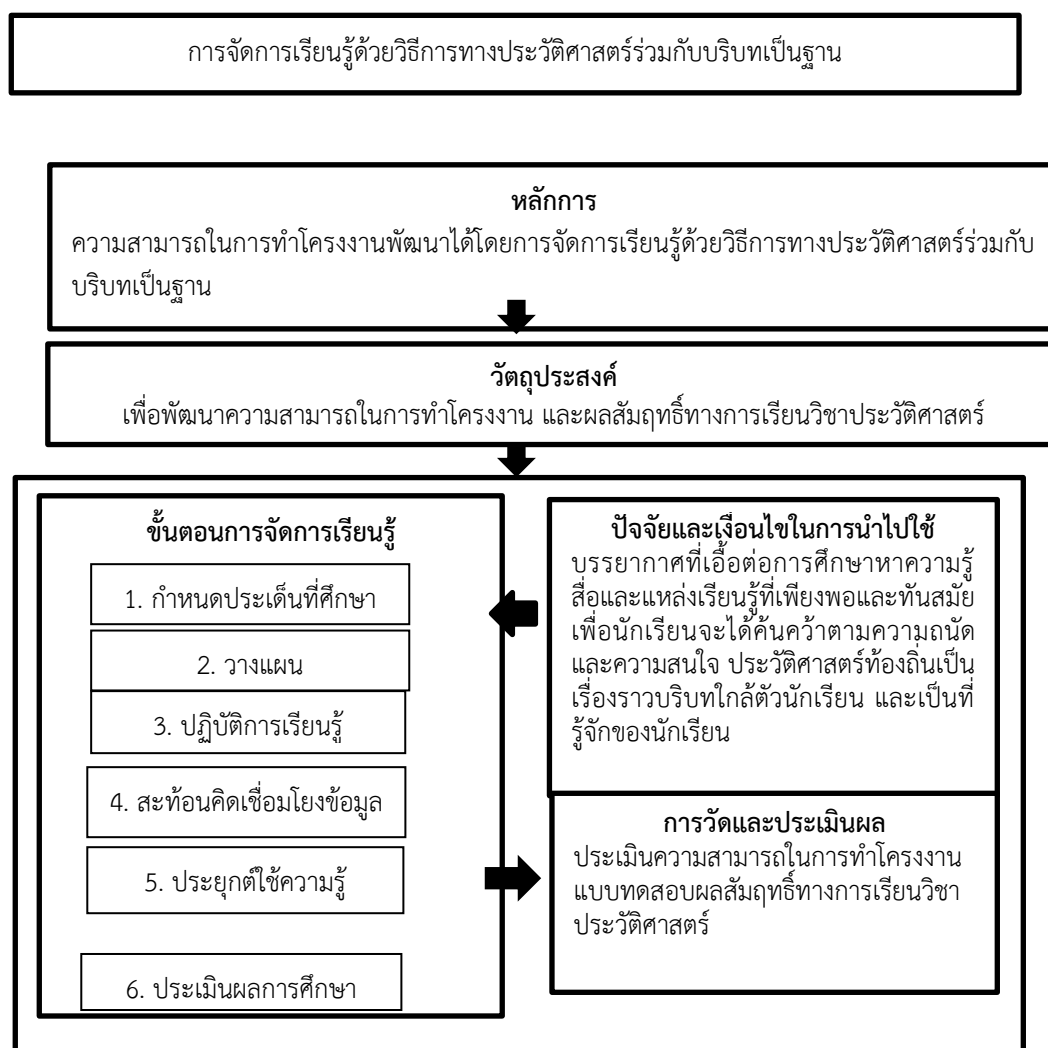
กล่าวโดยสรุปการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน พัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยการลงมือปฏิบัติ นำข้อมูลและหลักฐานจากการศึกษาพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากบริบทตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับน้ำทิพย์ วิมูลชาติ (2558: 129-131) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการประเมินความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่า ความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.29) และเมื่อแยกเป็นรายประเด็นพบว่านักเรียนมีความสามารถเรื่องลงมือทำโครงงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.00 อยู่ในระดับดีมาก และการกำหนดหัวข้อในการทำโครงงานน้อยที่สุดมีคะแนนเฉลี่ย 2.67 อยู่ในระดับดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 15.57 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 10.93 แสดงให้เห็นว่าการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ครูผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบริบทของผู้เรียน และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในบริบทใกล้เคียงและผู้เรียนมีความรู้จักคุ้นเคย มีการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง วางแผนอภิปรายร่วมกัน นำเสนอผลการศึกษา เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลในบริบทใกล้เคียง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 25) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การรู้ของตนเอง ตรงกับทฤษฎี ปานพุ่ม และชนนาค เชื้อสุวรรณทวี (2560: 108) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน เน้นการเชื่อมโยงบริบทจากชีวิตจริงเข้ากับการเรียนการสอน เน้นการใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นให้มีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ หลักการ กฎ และสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เข้าใจแนวคิดเหล่านั้นได้ดีขึ้น โดยการจัดการเรียนรู้นี้เน้นกิจกรรมที่ระดมความคิดและแก้ปัญหาาร่วมกันของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

เกิดความสนใจในเนื้อหา ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ ปิยากร แสนชัย (2560: 80-86) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน ร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนโดยคำนึงถึงการพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียน บรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอแก่นักเรียนเพื่อนักเรียนได้ค้นคว้าตามความถนัดและความน่าสนใจเพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้แบบมีประสิทธิภาพ จากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยจึงสรุปแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน ตามแผนภาพ ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานอยู่ในระดับดีมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ครูผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานไปใช้ได้ ซึ่งการนำจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานไปใช้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนจัดเตรียมสื่อ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้หลากหลาย

1.2 ครูผู้สอนนำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น

1.3 ครูผู้สอนนำนักเรียนไปเรียนรู้สถานที่จริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งถัดไป

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน แต่ในระยะหลังการทดลองไปสักระยะความคงทนในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนลดลง การวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาความคงทนในการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน

2.2 นำการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานไปบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับบริบทเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- दनय़ ไซยโยธา. (2534). **หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปิยากร แสนชัย. (2560). **การพัฒนาผลการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับ วิธีการทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ หน้า 48.
- มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2558). **โครงการถอดชุดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษา การบูรณาการการจัดการเรียนรู้วิชาออกแบบสถาปัตยกรรมกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย**. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร. 10(1), 143-156.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). **นวัตกรรมสู่การเป็นประเทศแห่งการศึกษา**. 12 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/565909> หน้า 84.

ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร

Master's Degree Study Needs of Private Companies in Chumphon Province

กฤษณะ เรืองสูงเนิน,¹ อีรดา ศิริภิรมย์,² และอธิษฐ์พัชร เพ็ชรไทย³

Kitsana Roengsungnoen,¹ Teerada Siriprom,² and Athiphat Phetthai³

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร

¹Faculty of Education, Thailand National Sports University Chumphon Campus

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชุมพร

²Faculty of Education, Thailand National Sports University Chumphon Campus

³บริษัท ดีอาคิเทคส์ แอนด์ เทิร์นคีย์ จำกัด

³The Architects & TurnKey Ltd

Corresponding Author, E-mail: Kitsana14559@gmail.com

Received 07/04/2023 | Revised 22/05/2023 | Accepted 23/05/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร จำนวน 173 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร มีความต้องการในสาขาวิชาสหวิทยาการหรือบูรณาการหลากหลายสาขาวิชา ร่วมกัน อีกทั้งมีความต้องการด้านต่างๆระหว่างในการศึกษา อาทิเช่น รูปแบบแผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา ระยะเวลาในการจัดการศึกษานอกเวลาราชการ (ช่วงเย็นวันจันทร์ - วันศุกร์) และจัดรูปแบบจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติและการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ อีกทั้งวิธีการคัดเลือกนักศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์อย่างเดียว และค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตรแต่จ่ายเป็นภาคการศึกษา นอกจากนี้ขอทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ และสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คือ ความต้องการหลักสูตรที่ทันสมัยและความต้องการของตลาดแรงงาน

คำสำคัญ: ความต้องการศึกษาต่อ; พนักงานบริษัทเอกชน

Abstract

The purpose of this research is to study the need for further education at the master's degree level of private company employees in Chumphon Province. The sample used in this research were 173 private company employees in Chumphon Province. By using the method of collecting data from online questionnaires. It can be divided into 3 parts, namely, part 1 questionnaire about the respondents' personal information, part 2 desires to study at the master's degree level, and part 3 additional opinions and suggestions. The statistics used in data analysis were mean and percentage. The research results were as follows: Need to study for a master's degree in Chumphon's private company The need for interdisciplinary or multidisciplinary integration. In addition, there are many needs in the learning process, such as: Thesis and course plan. Unofficial time (Monday to Friday evening) And arrange normal classroom teaching and online teaching. In addition, how to select students only in the form of interview, and the fixed tuition fee paid by semester for the whole course. In addition, we also apply for scholarships for thesis and independent research. The reasons for pursuing a master's degree are as follows: Modern curriculum demand and labor market demand.

Keywords: Needs for Further Study; Private Companies

บทนำ

การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น เป็นการตัดสินใจแทบทั้งหมดมาจากตัวของผู้เรียนเอง โดยมีทั้งแรงจูงใจทั้งจากภายนอกและภายในร่วมกัน ซึ่งเป็นแรงผลักดันในการอยากเรียนต่อในระดับนี้ แรงจูงใจภายนอกได้แก่ รางวัล รายได้ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับเกียรติ การยอมรับและการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน ครอบครัวและสังคม และแรงจูงใจภายในได้แก่ ความภาคภูมิใจ และความตั้งใจ (พีระ พันธุ์งาม และคณะ, 2559 : 122) ซึ่งถือได้ว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เบื้องต้น ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ อธิบายขั้นระดับความต้องการของมนุษย์ (ฤกษ์ชนะ เริงสูงเนิน, 2565 : 102) ในขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 เป็นส่วนของแรงจูงใจภายในให้เกิดความต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในชีวิต ตามที่ตนเองต้องการและเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ความต้องการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีตำแหน่งที่สูงขึ้นในอนาคต ความต้องการเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น ความต้องการในอาชีพที่มั่นคง ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียง ผู้คนยอมรับนับถือ และค่านิยมในสังคมที่การสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก คือผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาและมีโอกาสมากกว่าผู้อื่นในสังคม

การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูง เป็นการศึกษาต่อเนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาตรี จุดมุ่งหมาย

หลักต้องการให้บัณฑิตสามารถแสดงหาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังเป็นการผลิตกำลังคนระดับสูงให้กับประเทศ เป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงต้องพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงสุด คือระดับบัณฑิตศึกษา ปัจจุบันการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในสถานที่ภาครัฐหรือเอกชนมีเพิ่มมากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการความรู้และประสบการณ์ สามารถเลือกเข้าศึกษาต่อได้ตามความต้องการ อีกทั้งสามารถศึกษาต่อควบคู่ไปกับการทำงานได้ ทั้งนี้เนื่องจากทุกองค์กรตระหนักดีว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความสำคัญกับประเทศไทย จึงเร่งผลิตหลักสูตรใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน (พระ พันธุ์งาม และคณะ, 2559) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของพงศ์กร จันทราช (2566 : 121) ศึกษาเรื่องความต้องการความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล โดยต้องการแบบแผนการศึกษาที่มีการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา และจัดการศึกษาในช่วงเวลานอกเวลาราชการ วันเสาร์-อาทิตย์ จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและมีการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ควบคู่กัน ในด้านวิธีการคัดเลือกนักศึกษาควรใช้วิธีสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินพื้นฐานความรู้ สำหรับการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาควรให้ระบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร โดยสามารถแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษา นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ และต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุนสำหรับการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งจัดเตรียมห้องทำงานและคอมพิวเตอร์ตลอดระยะเวลาศึกษา ส่วนเหตุผลของการศึกษาต่อเพราะต้องการเพิ่มเติมความรู้เฉพาะด้านเพื่อนำไปพัฒนาวิชาชีพของตนเองในอนาคต เพิ่มวุฒิการศึกษา สร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ และได้แนวทางในการประกอบอาชีพ ดังนั้น ควรพัฒนาหลักสูตรปริญญาโททางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับฐานวิถีชีวิตใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของปรีดี ทุมเมฆ และคณะ (2565 : 191) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการศึกษาต่อปริญญาโท สาขาการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อพิจารณารายด้านโดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด พบว่า ด้านความต้องการศึกษาต่อ คือ ปัจจัยรายได้และบุคคลในครอบครัวสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ด้านความจำเป็นของหลักสูตร คือ เป็นหลักสูตรที่ได้รับรองคุณภาพมาตรฐาน และด้านความสำคัญของหลักสูตร คือ ศักยภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้สอน รวมถึงความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา 2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตร คือ ควรมีการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ มีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน และหลักสูตรควรเป็นตัวกำหนดทิศทางของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานเอกชนในจังหวัดชุมพรเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเองทางด้านการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เช่น การวิจัย การสร้างนวัตกรรม อีกทั้งได้ปรับวุฒิทางการศึกษาที่สูงขึ้นส่งผลให้เกิดการปรับฐานเงินเดือนของพนักงานเอกชนในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความ

ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของทางมหาวิทยาลัยให้มีความทันสมัยและตรงกับความ ต้องการของแรงงานตลาดในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยขออธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากร คือ พนักงานบริษัทเอกชนที่ทำงานอยู่บริษัทในจังหวัดชุมพร จำนวน 12 บริษัท ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 314 คน ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Mogan, 1970 : 607) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 173 คน และมีความสนใจตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ โดยการส่งลิงค์แบบสอบถามผ่านทางอีเมล

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาหลักการและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แบบสอบถามความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน สาขาวิชาที่จบการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ได้แก่ ความต้องการศึกษาต่อ สาขาวิชาที่สนใจศึกษารูปแบบแผนการศึกษา ช่วงเวลาในการจัดการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกนักศึกษา ค่าใช้จ่ายในการศึกษา การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จำนวน 9 ข้อ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการทดสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม และความเหมาะสมในการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีคุณวุฒิทางบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา และครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดและประเมินผลทางการศึกษา อีกทั้งวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการทดสอบมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1.0

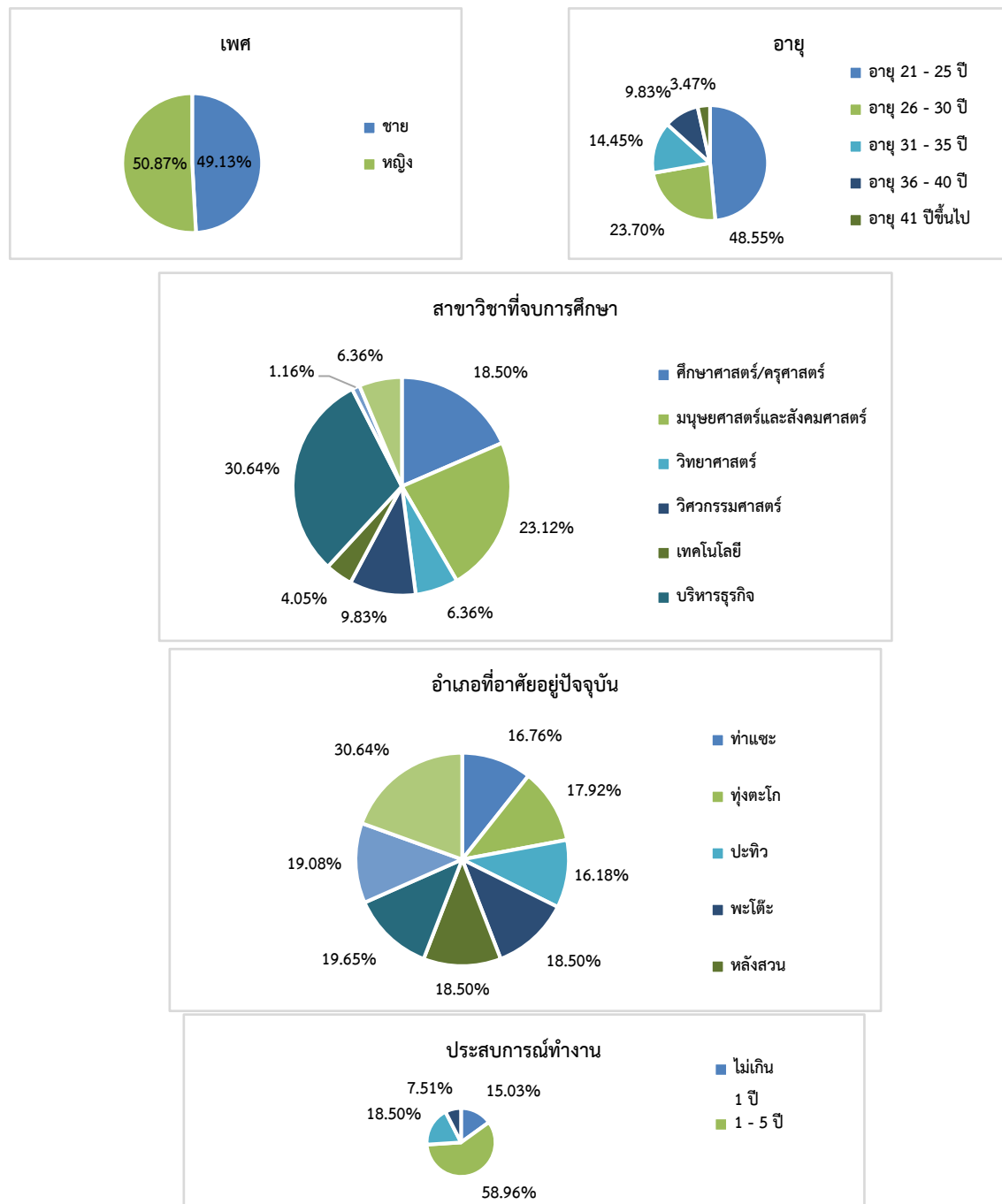
กระบวนการเก็บข้อมูลการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ในรูปแบบ Google Forms ให้กับพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยและอภิปราย เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของ พนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

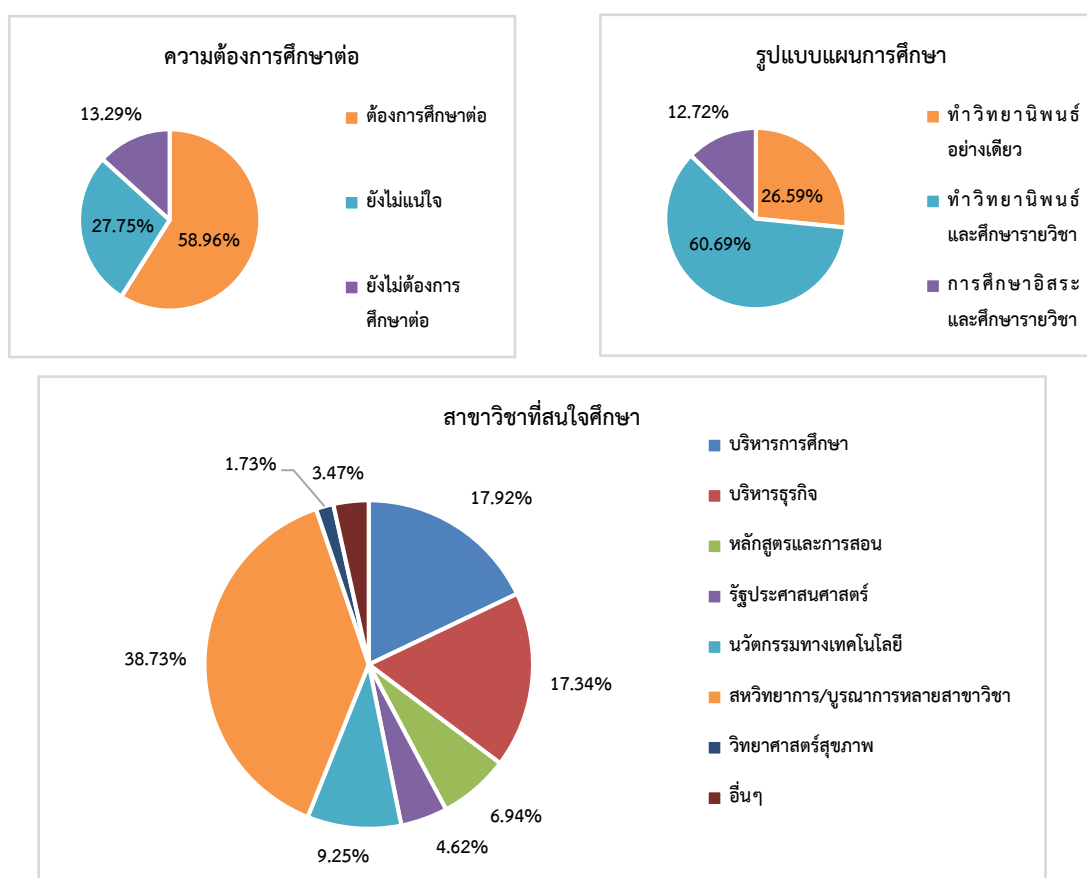
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ อำเภอที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน สาขาวิชาที่จบการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดตามภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

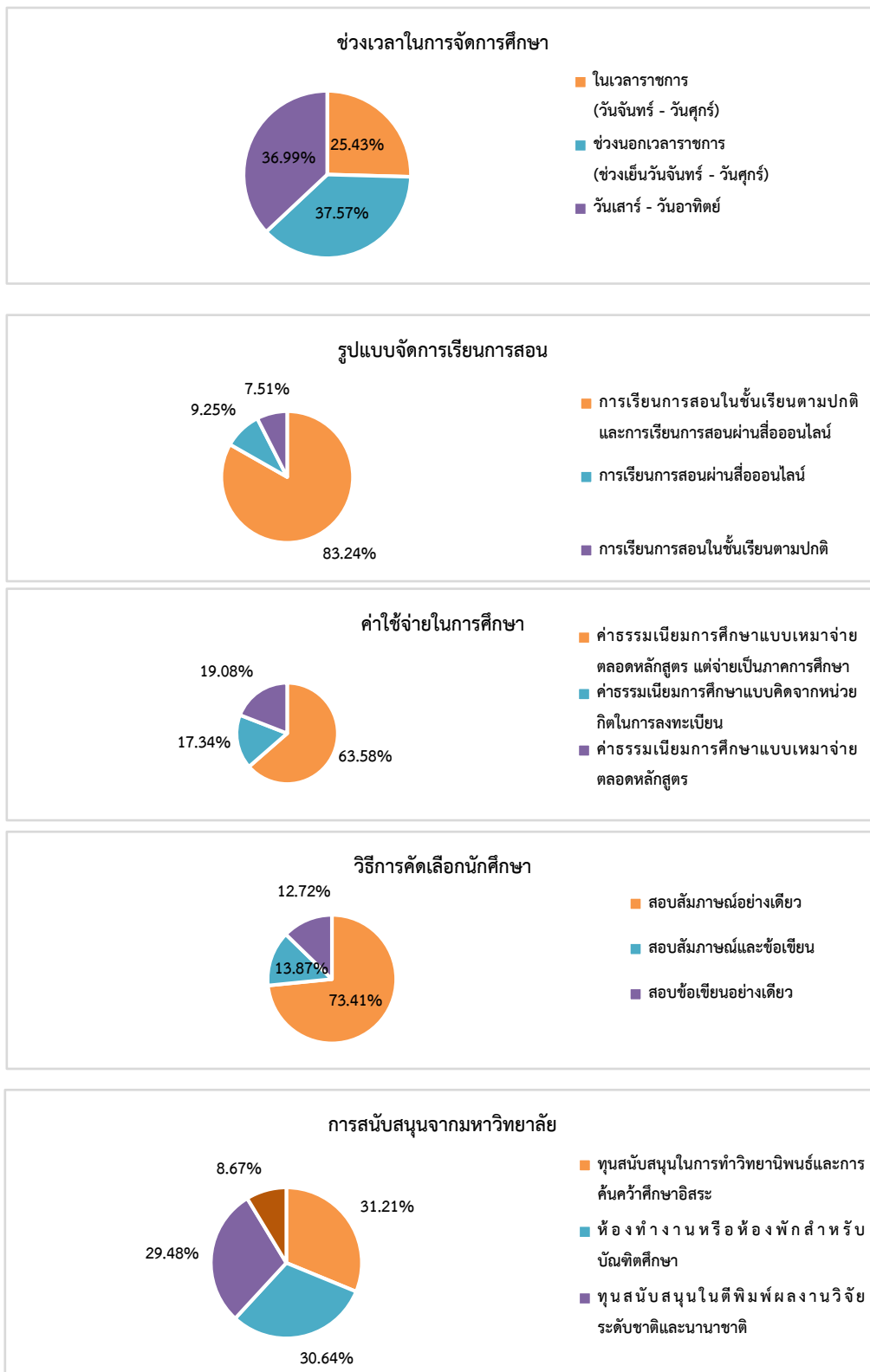
ภาพที่ 1 : แผนภูมิแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากภาพที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 50.87 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง อายุ 21 - 25 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 48.55 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30.64 และอาศัยอยู่ที่อำเภอเมือง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30.64 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ที่ 1-5 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 58.96

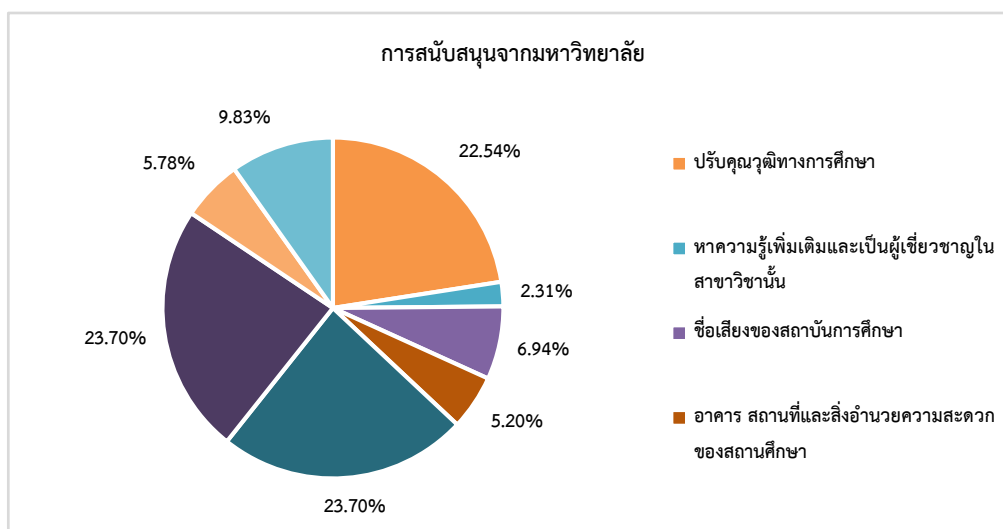
ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ได้แก่ ความต้องการศึกษาต่อ สาขาวิชาที่สนใจศึกษา รูปแบบแผนการศึกษา ช่วงเวลาในการจัดการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกนักศึกษา ค่าใช้จ่ายในการศึกษา การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ซึ่งมีรายละเอียดตามภาพที่ 2-4 ดังนี้

ภาพที่ 2 : แผนภูมิแสดงความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (1)

ภาพที่ 3 : แผนภูมิแสดงความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (2)

ภาพที่ 4 : แผนภูมิแสดงความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (3)

จากภาพที่ 2 – 4 สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาสหวิทยาการหรือ บูรณาการหลายสาขาวิชา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 38.73 มีความต้องการรูปแบบแผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 60.69 และต้องการช่วงเวลาในการจัดการศึกษาช่วงนอกเวลาราชการ (ช่วงเย็นวันจันทร์ - วันศุกร์) จำนวน 65 คน คิดเป็น 37.57 นอกจากนี้มีความต้องการรูปแบบจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ และการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 83.24 และวิธีการคัดเลือกนักศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์อย่างเดียว จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 73.41 อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในเรื่องค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร แต่จ่ายเป็นภาคการศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็น ร้อยละ 63.58 และทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 54 คน คิดเป็น 31.21 อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามมีสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คือ มีความต้องการหลักสูตรที่ทันสมัย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และความต้องการของตลาดแรงงาน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70

สรุปได้ว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร มีความต้องการในสาขาวิชาสหวิทยาการหรือบูรณาการหลากหลายสาขาวิชาร่วมกัน อีกทั้งมีความต้องการด้านต่างๆระหว่างในการศึกษา อาทิเช่น รูปแบบแผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา ระยะช่วงเวลาในการจัดการศึกษานอกเวลาราชการ (ช่วงเย็นวันจันทร์ - วันศุกร์) และจัดรูปแบบจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติและการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ อีกทั้งวิธีการคัดเลือกนักศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์อย่างเดียว และค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตรแต่จ่ายเป็นภาคการศึกษา นอกจากนี้ขอทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ และสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คือ ความต้องการหลักสูตรที่ทันสมัยและความต้องการของตลาดแรงงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท อาทิเช่น หลักสูตรควรทันสมัยและเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน มุ่งเน้นการปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดอบรมภาษาอังกฤษให้กับบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีคะแนนแรกเข้าในการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยมีความต้องการ ศึกษาต่อในระดับปริญญา มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 58.96 และมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในสาขาวิชาสหวิทยาการหรือบูรณาการหลายสาขาวิชา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 38.73 มีความต้องการรูปแบบแผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 60.69 และต้องการช่วงเวลาในการจัดการศึกษาช่วงนอกเวลาราชการ (ช่วงเย็นวันจันทร์ - วันศุกร์) จำนวน 65 คน คิดเป็น 37.57 นอกจากนี้มีความต้องการรูปแบบจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ และการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 83.24 และวิธีการคัดเลือกนักศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์อย่างเดียว จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 73.41 อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในเรื่องค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร แต่จ่ายเป็นภาคการศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็น ร้อยละ 63.58 และทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 54 คน คิดเป็น 31.21 อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามมีสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คือ มีความต้องการหลักสูตรที่ทันสมัย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และความต้องการของตลาดแรงงาน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 เหตุผลที่สนใจสาขาวิชาสหวิทยาการหรือบูรณาการหลายสาขาวิชา มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ หรือองค์ความรู้ที่มีความสัมพันธ์กัน (กลยุทธ์ เพชรภรณ์, 2563 : 221) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับงานที่ตนเองทำงานในปัจจุบันให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการที่ได้เลือกตามความสนใจและความถนัดของตนเอง จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการจดจ่ออยู่กับสิ่งนั้นเป็นพิเศษ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพตามความสามารถของบุคคลนั้น (กฤษณะ เริงสูงเนิน, 2565 : 125) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของพงศ์กร จันทราช (2566 : 121) ศึกษาเรื่องความต้องการความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล โดยต้องการแบบแผนการศึกษาที่มีการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา และจัดการศึกษาในช่วงเวลานอกเวลาราชการ วันเสาร์-อาทิตย์ จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและมีการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ควบคู่กัน ในด้านวิธีการคัดเลือกนักศึกษาควรใช้วิธีสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินพื้นฐานความรู้ สำหรับการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาควรให้ชำระแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร โดยสามารถแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษา นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ และต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุนสำหรับการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งจัดเตรียมห้องทำงานและคอมพิวเตอร์ตลอดระยะเวลาศึกษา ส่วนเหตุผลของการศึกษาต่อเพราะต้องการเพิ่มเติมความรู้เฉพาะด้านเพื่อนำไปพัฒนาวิชาชีพของตนเองในอนาคต เพิ่มวุฒิการศึกษา สร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ และได้แนวทางในการประกอบอาชีพ ดังนั้นมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ควรพัฒนาหลักสูตรปริญญาโททางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับฐานวิถีชีวิตใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสายน้ำผึ้ง บุญมาและคณะ (2565 : 61) ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยทางด้านสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความ

ต้องการการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์โดยภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านสาขาวิชา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีสาขาวิชาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่จบปริญญาตรี รองลงมา คือ มหาวิทยาลัย มีสาขาวิชาเป็นที่ต้องการในการศึกษาต่อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ มหาวิทยาลัย มีสาขาวิชาให้เลือกหลากหลาย2) ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอ รองลงมา คือ ภูมิทัศน์มหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อม น่าศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ มหาวิทยาลัยอยู่ในที่ตั้งที่การคมนาคมสะดวก3) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดให้นักศึกษาเข้าใจได้ รองลงมา คือ คณาจารย์มีผลงานวิชาการเป็นที่ยอมรับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ4) ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระบบการติดต่อระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสะดวก รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาช่องทางการให้บริการให้ทันสมัย มีหลายช่องทาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ในระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยที่ดี รวดเร็ว ถูกต้อง5) ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น รองลงมา คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเหมาะสมไม่สูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงไม่สามารถจ่ายได้ 6) ด้านเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีศูนย์อาหารที่มีที่นั่งเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่ใช้บริการ รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพียงพอต่อความต้องการใช้ของนักศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ มหาวิทยาลัยมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของกรณีศึกษา เรื่องเดช ขาวสวนศรี เจริญ และพยงค์ เทพอักษร (2564 : 45) ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 283 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทถึงร้อยละ 88.70

สามารถสรุปได้ว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดชุมพร มีความต้องการในสาขาวิชาสหวิทยาการหรือบูรณาการหลากหลายสาขาวิชาร่วมกัน อีกทั้งมีความต้องการด้านต่างๆระหว่างในการศึกษา อาทิเช่น รูปแบบแผนการศึกษาทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา ระยะเวลาในการจัดการศึกษานอกเวลาราชการ (ช่วงเย็นวันจันทร์ - วันศุกร์) และจัดรูปแบบจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติและการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ อีกทั้งวิธีการคัดเลือกนักศึกษาในรูปแบบสัมภาษณ์อย่างเดียว และค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตรแต่จ่ายเป็นภาคการศึกษา นอกจากนี้ข้อทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ และสาเหตุของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คือ มีความต้องการหลักสูตรที่ทันสมัยและความต้องการของตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาการวิจัยเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกของพนักงานบริษัทเอกชน หรือกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ
2. ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการศึกษาต่อ หรือปัญหาในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอก
3. ควรเพิ่มระเบียบวิธีวิจัยที่จะศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมด้วยเพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ผู้วิจัยควรเก็บข้อมูลความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและเอกชน และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรืองเดช ชาวสวนศรีเจริญ และพยงค์ เทพอักษร. (2564). **ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง**. ราชวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (2021): กรกฎาคม - ธันวาคม 2564 , หน้า 45 -59.
- กฤษณะ เรืองสูงเนิน. (2565). **จิตวิทยาสำหรับครู**. ชุมพร: ชุมพรการพิมพ์.
- พงศ์กร จันทราช. (2566). **ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น**. วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2566), หน้า 121 - 136.
- พีระ พันธุ์งาม และคณะ. (2559). **การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา**. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2559, หน้า 121 - 127.
- สายน้ำผึ้ง บุญมา และคณะ. (2565). **ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์**. วารสารราชนครินทร์ ปี 19 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565), หน้า 60 - 67.
- R.V., & D.W. Morgan Krejcie. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 607 - 610.

การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน
ร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Innovator Potentiality and Scientific Mind Enhancement by using Project-
Based Learning Management and Coaching for Grade 5 Students

ต่อฉัตร สอนพราย, พรชัย หนูแก้ว, กรณ์ยพล วิวรรณมงคล

Torchat Sonpray, Pornchai Nookaew, Karanphon Wiwanthamongkon

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education Program in Curriculum and Learning Management

Kanchanaburi Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: kun_torchat@hotmail.com

Received 30/05/2023 | Revised 22/06/2023 | Accepted 23/06/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช 3) เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช และ 4) เพื่อศึกษาจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาสะพายร้าง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบประเมินความเป็นนวัตกรรม และแบบประเมินจิตวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นตอนสร้างความสนใจ 2) ขั้นตอนรวบรวมประสบการณ์ 3) ขั้นตอน สร้างสรรค์โครงงาน 4) ขั้นตอนวิเคราะห์ประเมินค่า และ 5) ขั้นตอนเผยแพร่ความรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชมีประสิทธิภาพ 85.18/80.00 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช มีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช มีความเป็นจิตวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: นวัตกรรม; จิตวิทยาาสตร์; โครงการเป็นฐาน; การโค้ช

Abstract

The purposes of this study were 1) investigate the efficiency of the lesson plan by using Project-Based Learning Management and Coaching. 2) compare the learning achievement of grade 5 primary school students with Project-Based Learning Management and Coaching before and after taking the treatment. 3) study the innovator potentiality of grade 5 primary school students after using Project-Based Learning Management and Coaching, and 4) study the scientific mind of grade 5 primary school students after using Project-Based Learning Management and Coaching. The sample group in this research was 33 fifth-grade primary school students of Watkhowsapairang school in the academic year 2022. The research instruments were 1. Learning management plan, 2. Learning achievement test, 3. Innovator assessment test, and 4. Scientific assessment test. The statistics used to analyze the collected data were percentage, statistical mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The results of the study were found as follows. Five steps to enhance the innovator potentiality and scientific mind of grade 5 primary school students by using Project-Based Learning Management and Coaching developed by the researcher were step 1: encourage, step 2: assemble experiences, step 3: create the project, step 4: analyze and evaluate, and step 5: publish knowledge. The effectiveness of the learning management plan with Project-Based Learning Management and Coaching was found at the effectiveness standard of 85.18/80.00. The posttest of the learning achievement of students learning with Project-Based Learning Management and Coaching was higher than the pretest at a significant level of 0.05. The students learning with Project-Based Learning Management and Coaching had an innovator potentiality at a good level at 81.01%. The students learning with Project-Based Learning Management and Coaching had a scientific mind at a good level at 77.28%.

Keywords: Potentiality; Mind Enhancement; Coaching

บทนำ

การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน หรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ประเทศใดที่ให้ความสำคัญกับประชากรที่มีความรู้ความสามารถและการให้การศึกษาย่อมส่งผลในการพัฒนาประเทศนั้นตามไปด้วย ดังนั้นการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลกได้ใช้การศึกษาเป็นนโยบายหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557 : 63) การเสริมสร้างศักยภาพของคนสามารถทำได้หลายรูปแบบ และกระบวนการแต่ยังต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะใน

ศตวรรษที่ 21 การศึกษาก็ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยรอบนั้นหมายถึง ชุมชน ประเทศชาติโดยการ ถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม สืบสานวัฒนธรรม สร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ จากองค์ความรู้ที่ เกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยมุ่งพัฒนาให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 48)

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนวัดเขาสะพายแรง ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรจากผล จากการสอบถามข้อมูลด้านการวัดและประเมินผลปีการศึกษา 2562 พบว่าค่าเฉลี่ย รายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (O-NET) นั้นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 35.25 คะแนน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยเทียบกับระดับประเทศ พบว่า มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เท่ากับ 35.55 (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดเขาสะพายแรง, 2562 : 19) และ ผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลสอบ LAS ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายในกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพท่ามะกา ปีการศึกษา 2562 วิชา วิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 48.73 คะแนน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2562 : 26) มีคะแนนที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโรงเรียนวัดเขาสะพายแรงตั้งเป้าหมายไว้คือ ร้อยละ 70 ซึ่งอยู่ ในระดับที่ต้องปรับปรุง

โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) เป็นการใช้โครงการเพื่อค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่ ด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีครูเป็นผู้ให้ คำปรึกษาแนะนำ และการใช้วิธีสอนโครงการเป็นวิธีของการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนใช้วิธีการทาง วิทยาศาสตร์ก็ คือการใช้ความคิดต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอน เปิดโอกาสให้คิดบ่อย ๆ เพื่อสร้างความเคยชินและ พัฒนาจิตวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2556) สอดคล้อง กับ (Michalko, 2001 : 27) และ (Hargis, 2005 : 47) เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมและเชื่อมโยงผู้เรียนเข้า ด้วยกัน ผ่านการออกแบบของครูผู้สอน เป็นการเรียนรู้แบบอิสระโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนโครงการของตนเอง และผู้เรียนจะ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เป็นพิเศษเพราะเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา 2557 : 41), (นลินี ธนสันติ 2552 : 27)

จากปัญหาและความต้องการที่พบ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) แสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดย อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อเผชิญหน้ากับปัญหาและแก้ไขพัฒนา โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำชี้แนะ สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และ จิตวิทยาศาสตร์จนนำไปสู่การสร้างสรรค์ รวบรวมและนำเสนอความรู้ที่ ผู้เรียนได้โดยตัวของนักเรียนเองโดยบูรณาการกับการเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนมาเป็นโค้ช เพื่อลดแรง กดดันและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความเป็นนวัตกรรม และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับการเปลี่ยนบทบาทของครูมาเป็นโค้ช ใน การจัดการเรียนรู้เข้ามาเป็นส่วนช่วยในขั้นตอนการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อเป็นเสมือน เทคนิคในการสร้างความเข้มแข็งให้กับการจัดการเรียนรู้โดยจะใช้เทคนิคการโค้ชเข้ามาช่วย ทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ใช้คำถาม เป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจร่วมเรียนรู้และเผชิญปัญหาไปกับ

ผู้เรียน เพื่อเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนใช้กล้าที่จะตั้ง
ศักยภาพความเป็นนวัตกรรมในตนเองโดยมีครูเป็นโค้ชคอยสะท้อน การพัฒนาตนเองของผู้เรียนเป็นส่วนช่วย
ในการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการ
เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช
3. เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้
โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช
4. เพื่อศึกษาจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้
โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาสะพาย
ร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาทั้งหมดจำนวน 6
สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะของการวิจัยเชิงทดลอง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง
สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (มาเรียม นิลพันธุ์,
2555) มีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

การทดสอบก่อนการทดลอง	การทดลอง	การทดสอบหลังการทดลอง
T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- T1 หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช
T2 หมายถึง การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากเนื้อหารายวิทย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 15101 เรื่อง
สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ จากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาสะพายร้าง นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่อง
โครงสร้างลักษณะของสิ่งมีชีวิตที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต
บทบาทหน้าที่ของสิ่งมีชีวิตผู้ผลิตและผู้บริโภคในโซ่อาหารการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ลักษณะการถ่ายทอด
ของสิ่งมีชีวิตของสัตว์และพืช

การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช จำนวน 18 ชั่วโมง ประกอบด้วย
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ จำนวน 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ จำนวน 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะของสิ่งมีชีวิต จำนวน 6 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ จำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดให้ค่าคะแนนคือคำตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ซึ่งแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทางด้านการเรียนในด้านความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการประยุกต์ใช้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านการประเมินค่า และ ด้านสร้างสรรค์

3. แบบประเมินความเป็นนวัตกรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช เพื่อใช้ประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรมประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะที่ 1 การเชื่อมโยงข้อมูล ทักษะที่ 2 ปฏิบัติและมีส่วนร่วม ทักษะที่ 3 วิเคราะห์การทำงาน ทักษะที่ 4 สร้างสรรค์ออกแบบ และ ทักษะที่ 5 แลกเปลี่ยนความรู้ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีที่ประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรมโดยประเมินตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยทำการประเมิน 3 ช่วงได้แก่ 1. ก่อนการจัดการเรียนรู้ 2. ระหว่างการจัดการเรียนรู้ 3. หลังการจัดการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่ มารุต พัฒนา, 2562 : 46) โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ (Likert, 1932 : 37) โดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด คะแนนเต็ม 25 คะแนน แล้วนำคะแนนมาคิดเป็นค่าเฉลี่ย

4. แบบประเมินจิตวิทยาศาสตร์ ในการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช โดยใช้แบบรายงานตนเอง โดยกำหนดหัวข้อการประเมิน โดยมีองค์ประกอบ 6 ประการดังนี้ ประการที่ 1 ความอยากรู้อยากเห็น ประการที่ 2 ความเพียรพยายาม ประการที่ 3 ความรอบคอบ ประการที่ 4 ความซื่อสัตย์ ประการที่ 5 ความมีใจกว้าง ประการที่ 6 ความมีเหตุผล) โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ (Likert, 1932 : 38) โดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด คะแนนเต็ม 30 คะแนน แล้วนำคะแนนมาคิดเป็นค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน
 - 2.3 การทดสอบประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช หลังจากการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาใหญ่ สังกัดกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพท่ามะกา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีบริบทไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556 : 24)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ค่าสถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 53)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเป็นนวัตกรรมและแบบประเมินจิตวิทยาสاتรรหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาสاتรรที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาสاتรรด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช มีประสิทธิภาพ 85.18/80.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ได้ผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพตามมาตรฐาน 80 ตัวแรก E₁ ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช

รายการ	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	รวมคะแนน ที่ได้	คะแนน เฉลี่ย	E ₁
คะแนนระหว่างเรียน เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่	17	50	715	42.06	84.12
คะแนนระหว่างเรียน เรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ	17	50	736	43.29	86.59
คะแนนระหว่างเรียน เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะของสิ่งมีชีวิต	17	50	721	42.41	84.82
เฉลี่ย					85.18

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพตามมาตรฐาน 80 ตัวหลัง (E₂) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช

รายการ	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	รวมคะแนน ที่ได้	คะแนน เฉลี่ย	E ₂
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลัง เรียน เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่	17	30	408	24.00	80.00

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชเรียนรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตและถิ่นที่อยู่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการโค้ช

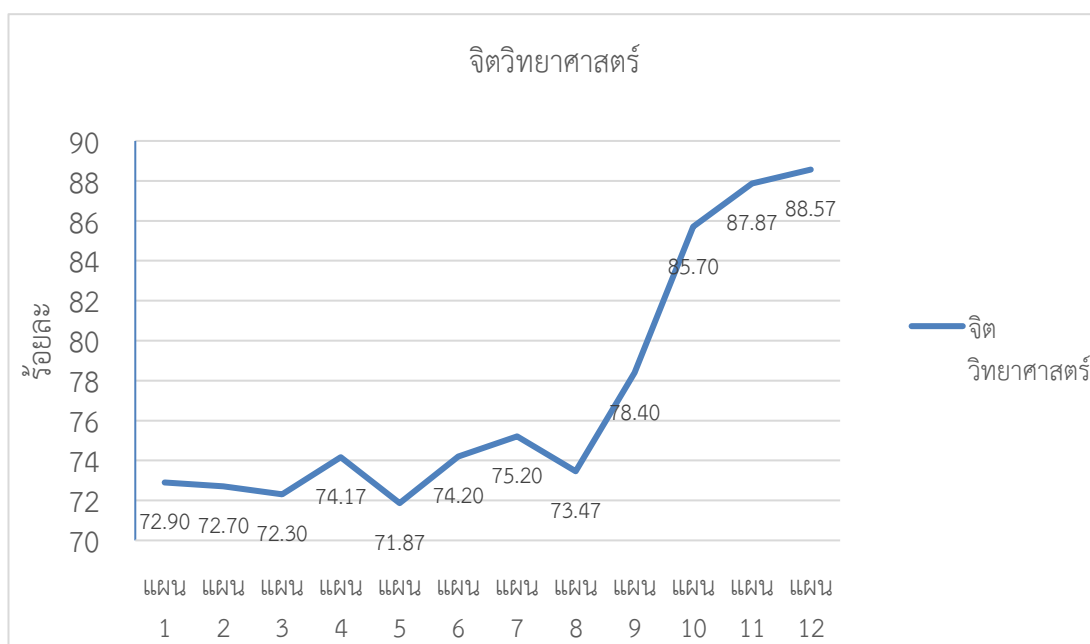
การทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	33	30	8.70	2.49	22.67	.000
หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	33	30	20.45	4.49		

3. ผลการศึกษาความเป็นนวัตกร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชในภาพรวมนักเรียนมีความเป็นนวัตกรอยู่ในระดับ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความเป็นนวัตกรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช

ความเป็นนวัตกร	จำนวน นักเรียน	แผนการจัดการเรียนรู้			อันดับ
		แผน ที่ 2 ($\bar{X}$)	แผนที่ 6 ($\bar{X}$)	แผนที่ 10 ($\bar{X}$)	
1. เชื่อมโยงข้อมูล	33	3.97	4.09	3.91	3
2. ปฏิบัติและมีส่วนร่วม	33	3.79	4.03	4.00	4
3. วิเคราะห์การทำงาน	33	3.82	4.06	5.00	1
4. สร้างสรรค์ออกแบบ	33	3.97	4.00	4.48	2
5. แลกเปลี่ยนความรู้	33	4.00	4.12	3.52	5
รวม		19.55	20.3	20.91	
เฉลี่ย		3.91	4.06	4.18	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		0.09	0.04	0.51	
ร้อยละ		78.2	81.2	83.64	81.01

4. ผลการศึกษาดิจิทัลวิทย์ศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชในภาพรวมนักเรียนมีความเป็นนวัตกรอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.28 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

แผนภาพที่ 1 ผลการศึกษาจิตวิทยาาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการโค้ช

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ 85.18/80.00 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาสะพายแรง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อวิเคราะห์และออกแบบกำหนดเนื้อหาในการนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช และยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษาเพื่อนำไปใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulate) เป็นการสร้างความสนใจแก่ผู้เรียนให้เห็นถึงความจำเป็นในการในศึกษาค้นคว้า โดยใช้คำถาม หรือสถานการณ์ สำนวจความสนใจของผู้เรียนนำไปสู่การออกแบบชิ้นงานหรือกระบวนการสร้างโครงงาน ขั้นที่ 2 รวบรวมประสบการณ์ (Gather experience) เป็นการรวบรวมทรัพยากรและออกแบบแนวทางการทำโครงงาน เช่น สมาชิกกลุ่มที่มีความสนใจในหัวข้อการทำโครงงานเดียวกัน ระยะเวลาในการทำโครงงาน วิธีการสืบค้นและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์เลือกทางที่ดีที่สุดในการทำโครงงานให้ประสบความสำเร็จ ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์โครงงาน เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์และทำการทดลอง หรือสำรวจค้นคว้าตามแนวทางการทำโครงงานที่ได้ออกแบบไว้ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่กำหนดในการทำโครงงานเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้น และแก้ไข ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ประเมินค่า (Assessment) เป็นขั้นการ

สรุป วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้ที่ได้จากประสบการณ์การทำงาน และปรับปรุงข้อผิดพลาด พัฒนาก่อนนำไปเผยแพร่ ขั้นที่ 5 เผยแพร่ความรู้ (Dissemination) เป็นขั้นการนำเสนอสิ่งที่ได้จากการทำโครงการ เช่น ชิ้นงาน แนวคิด วิธีการปฏิบัติที่ได้จากประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้ผู้อื่นรับทราบเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รับข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในครั้งต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จนสามารถปลูกฝังทักษะกระบวนการและจิตวิทยาศาสตร์ ค่อยๆ หล่อหลอมให้เกิดภายในใจของผู้เรียนหรือ เพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งยังส่งผลต่อเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เข้ามามีส่วนช่วยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง ทำงานได้อย่างสมยู่รณ์ตามกำหนดเวลา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพรณ เพ็ญดวงใจ (2558 : 41-42) ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงการร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงการร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีชื่อว่า “SCIENCE Model” มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ การที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างนวัตกรรมขึ้นเองอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการแสวงหาความรู้ด้วยการสืบเสาะหาความรู้ และผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ผ่านสื่อและเทคโนโลยีได้ตลอดเวลาทุกสถานที่โดยมีครูทำหน้าที่แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน 2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นกระตุ้นผู้เรียน (Stimulation : s) (2) พิจารณาสาเหตุ (Consideration and Cause: C) (3) สืบเสาะแสวงหาความรู้ (Inquiry : I) (4) สำรวจและตรวจสอบ (Exploration and Examine: E) (5) บันทึกและอภิปราย (Note and Discussion: N) และ (6) สรุปและขยายความรู้ (Conclusion and Elaboration: CE) 4) การวัดและประเมินผล 3 ด้าน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และด้านจิตวิทยาศาสตร์ และ 5) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้เรียนต้องมีความสามารถและความพร้อมในการใช้และเข้าถึงเทคโนโลยี มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและมุ่งมั่นในการทำงาน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานร่วมกับการโค้ชหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นร่วมกับการโค้ช ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ เป็นการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาหรือจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ ใช้คำถามเพื่อจุดประกายสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนจัดบรรยากาศชั้นเรียนเพื่อสร้างความสนใจ และร่วมกันเลือกหัวข้อที่ต้องการศึกษาในการทำโครงการ แบ่งกลุ่มและหน้าที่ ชี้แจงบทบาทของนักเรียนและบทบาทของครูผู้สอนในฐานะโค้ช ขั้นที่ 2 รวบรวมประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันออกแบบและวางแผนกำหนดระยะเวลา วิธีการรวบรวมข้อมูลระดมทรัพยากรที่ต้องใช้ในการทำโครงการเพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงขอบขั้นตอนในการทำโครงการที่ตนเองต้องปฏิบัติ วางแผนให้กับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อเป็นการย้ำชัดในเรื่องที่จะทำโครงการ ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์โครงการ เป็นขั้นปฏิบัติโครงการตามแผนที่วางไว้ในระยะเวลาที่ผู้เรียนได้กำหนด เป็นขั้นตอนที่สำคัญ

สำหรับผู้สอนเพราะจะร่วมปฏิบัติโครงการไปพร้อมกับผู้เรียน และจะสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติ คอยให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง เผชิญปัญหาร่วมกับผู้เรียนและให้กำลังใจผู้เรียนตลอดการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ประเมินค่า ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติโครงการโดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้ ปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการแก้ปัญหาที่กลุ่มตนเองเลือกใช้ และขั้นที่ 5 เผยแพร่ความรู้ เป็นขั้นตอนหลังการทำโครงการที่ผู้เรียนเลือกวิธีการนำเสนอ เผยแพร่องค์ความรู้ที่ตนเองได้จากการทำโครงการในวิธีการนำเสนอที่สนใจ และตามศักยภาพความเหมาะสมของตนเอง เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชั้นเรียนและสามารถนำเสนอภายในบริบทโรงเรียนของตนเอง สอดคล้องกับ วรรณิสา หนูช่วย (2561 : 35-36) ได้ทำการศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานด้วยสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) สื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใช้งานมากที่สุดสามอันดับ ได้แก่ Youtube ($X = 2.71$, $S.D = 0.56$) Facebook Messenger ($X = 2.69$, $S.D. = 0.57$) และ Facebook ($X = 2.62$, $S.D. = 0.62$) 2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน สื่อสังคมออนไลน์และ การประเมินผล 3) ขั้นตอนของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการ การอภิปราย ประเด็นสิ่งแวดล้อมในชุมชน บริเวณรอบโรงเรียน การวางแผนดำเนินโครงการ การดำเนินโครงการ และการประเมินผล 4) ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่รูปแบบฯ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($X = 4.77$, $SD = 0.33$) 5) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติด้านสิ่งแวดล้อม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 7) ผลการศึกษาพฤติกรรมด้าน สิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดีมาก ($X = 2.76$, $S.D = 0.50$) และ 8) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานด้วยสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก ($X = 4.37$, $S.D = 0.52$)

3. ผลการศึกษาความเป็นนวัตกร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานร่วมกับการโค้ชโดยประเมินเริ่มต้น 3 ครั้ง ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยประเมินในขั้นตอนที่ผู้เรียน ต้องออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน ในภาพรวมนักเรียนมีความเป็นนวัตกร อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 81.01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เมื่อวิเคราะห์รายพบว่า ทุกด้านมีคะแนนอยู่ในระดับดีไม่แตกต่างกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านที่ 3 วิเคราะห์การทำงาน (รองลงมาคือ ด้านที่ 4 สร้างสรรค์ออกแบบ ด้านที่ 1 เชื่อมโยงข้อมูล ด้านที่ 2 ปฏิบัติและมีส่วนร่วม (และสุดท้าย ด้านที่ 5 แลกเปลี่ยนข้อมูล ตามลำดับ เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ โดย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 7 ท่าน จนได้ขั้นตอนการสอนที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ ขั้นที่ 2. รวบรวมประสบการณ์ ขั้นที่ 3. สร้างสรรค์โครงการ ขั้นที่ 4. วิเคราะห์ประเมินค่า ขั้นที่ 5. เผยแพร่ผลงาน กระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนนี้จะส่งเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนในการคิดแก้ปัญหา เสริมสร้างสิ่งที่มีอยู่แล้ว แนวทางในการทำงานร่วมกันวางแผนการทำงานสืบหาข้อมูลจากแหล่งที่สามารถเข้าถึงได้ตามศักยภาพของตนเอง มีการประยุกต์ใช้ความสามารถของตนเอง และสื่อแหล่งเรียนรู้รอบตัวเพื่อที่จะนำพาตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีครูคอยให้กำลังใจและคำแนะนำแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่นักเรียนค้นพบและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการ

จัดการเรียนรู้ อันเป็นแนวทางของนักตรึกผู้ที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เกิดขึ้นมาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิชญาณ์ พานะกิจ (2558 : 64) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา มีชื่อว่า “PEACE Model” มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการเน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นเองอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่เน้น การร่วมมือกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ 2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษา 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นที่ 1 การนำเสนอปัญหา (Presenting Problem: P) (2)ขั้น ที่2การสร้างควมสนใจร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน (Engaging: E) (3) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์(Analyzing: A) (4) ขั้นที่ 4 การจำแนก (Classifying : C) (5) ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluating: E) 4) การวัดและประเมินผล 2 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ และด้านนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ และ 5) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย (1) ผู้สอนมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้คำถามที่สร้างสรรค์ ทรงพลัง (2) ผู้เรียนใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาหาความรู้และร่วมมือกันเพื่อสร้างความรู้(3) ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และรูปแบบ การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.12/80.12 2.

4. ผลการศึกษาจิตวิทยาาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช ในภาพรวมผู้เรียนมีจิตวิทยาาสตร์อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 77.28 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 เมื่อวิเคราะห์รายด้านทุกด้านมีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีไม่แตกต่างกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านที่ 3 ความรอบคอบ รองลงมาคือ ด้านที่ 1 ความอยากรู้อยากเห็น และด้านที่ 4 ความซื่อสัตย์ ด้านที่ 5 ความมีใจกว้าง ด้านที่ 6 ความมีเหตุผล ลำดับสุดท้าย ด้านที่ 2 ความเพียรพยายาม เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ช เมื่อวิเคราะห์จึงพบว่า เป็นการเรียนรู้โดยใช้พื้นฐานจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ช่วงส่งเสริมให้ผู้เรียน มีการวิเคราะห์วางแผนการทำงาน ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีการตั้งคำถาม สืบเสาะข้อมูล ออกแบบการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูล และได้ออกแบบการนำเสนอผลการปฏิบัติงานของตนเอง ประยุกต์ใช้ความสามารถของตนเองเข้ากับบริบทการเรียนรู้ของเพื่อนร่วมชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมโดยรอบของโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความซื่อสัตย์ในการทำงาน มีน้ำใจกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันภายในห้องเรียน สอดคล้องกับ รุจิราพร รามศิริ (2556 : 48-49) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และจิตวิทยาาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และจิตวิทยาาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีชื่อว่า “RPSCSA Model”มี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) หลักการ เน้นที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นเองอย่างเป็นระบบโดยอาศัยการแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย และผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมเน้นการร่วมมือ ร่วมกับการเรียนรู้แบบกำหนดเอง 2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นตระหนักในปัญหา(Raising Awareness of Problems :R) (2) ขั้นค้นพบปัญหา(Problem Finding : P) (3) ขั้นค้นคว้าหาคำตอบ(Searching How to Solve Problems : S)(4) ขั้นรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (Collecting and Analyzing Data : C) (5)ขั้นสรุปและนำเสนอผลงานวิจัย(Summarizing and Research Finding : S) และ(6)ขั้นประเมินผล (Assessing : A) 4) การวัดประเมินผล 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิจัย ด้านทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ ด้านจิตวิทยาศาสตร์ และ5)เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้เรียนมีพื้นฐานความสามารถเชิงระบบ มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ใช้ผลการวิจัยและกระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และใช้สถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิจัยเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.36/76.86 2. ประสิทธิภาพของรูปแบบพบว่า 2.1) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถพื้นฐาน และแบบการเรียนรู้ของนักเรียน ที่ส่งผลร่วมกันต่อทักษะการวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถพื้นฐาน และแบบการเรียนรู้ของนักเรียนที่ร่วมกันส่งผลต่อทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน 2.2) หลังเรียนตามรูปแบบ นักเรียนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2.3) นักเรียนที่มีความสามารถพื้นฐานและแบบการเรียนรู้ต่างกันที่เรียนตามรูปแบบ มีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก และมีพัฒนาการด้านทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นปานกลาง 2.4 นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบ มีความคงทนของทักษะการวิจัยเฉพาะ นักเรียนที่มีความสามารถสูงและต่ำ และนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและพึ่งพา นักเรียนทุกกลุ่ม มีความคงทนของทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในระยะติดตามผล 2.5) หลังเรียนตามรูปแบบ แบบนักเรียนที่มีความสามารถพื้นฐานและแบบการเรียนรู้ต่างกัน มีจิตวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก 3. ผลการขยายผลรูปแบบพบว่า หลังเรียนตามรูปแบบนักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีพัฒนาการด้านทักษะการวิจัยสูงขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมาก ส่วนทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการสูงขึ้นจากระดับน้อยเป็นระดับมาก และมีจิตวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการค้นพบของการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับการโค้ชผู้สอนควร ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนและชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนเรียนรู้ทุกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและความสนใจในการจัดการเรียนการสอน

2. ควรปรับและยืดขยายเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน โรงเรียน บริบทชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3. ผู้สอนควรกระตุ้นผู้เรียน อยู่ตลอดเวลาไม่ควรละทิ้งผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองเนื่องจากกลุ่มผู้เรียนต่อการโค้ชที่คอยให้คำแนะนำและการแลกเปลี่ยนปัญหา องค์ความรู้ระหว่างการเรียนรู้อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค Trust Based Learning

2. ควรศึกษาวิจัย การเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดย บูรณาการกับสาระอื่น ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น สาระเทคโนโลยี

3. ควรศึกษาวิจัยการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเพิ่มเติม เรื่องของการใช้บุคลากรในชุมชนที่มีความรู้เข้ามาสอน ให้องค์ความรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึง นวัตกรรมและผู้ที่มีจิตวิทยาศาสตร์ ที่อยู่ร่วมกับนักเรียนในชุมชน จะช่วยให้ผู้เรียน ให้เห็นถึงศักยภาพของบริบทที่ตนเองอาศัยอยู่

เอกสารอ้างอิง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเปอร์เซชั่น.

นภาพรณัฏ์ เพียงดวงใจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงงานร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ เพียวว ยินดีสุขและ ราชน มีศรี. (2556). การสอนคิดด้วยโครงงานการเรียนรู้ การสอนแบบบูรณาการ ทักษะในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พีชญาณ์ พานะกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รุจิราพร รามศิริ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัย ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรณิสา หนูช่วย (2561). รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2557). การโค้ชเพื่อการรู้คิด (Cognitive Coaching). กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิต.

- Hargis, J. (2005). Collaboration, Community and Project-Base Learning—Does it Still Work Online? **International of instructional media**, 32(2), 157.
- Michalko, M. (2001). **Cracking creativity: The srcrets of creative genius**. Berkeley California: Ten speed Press.

การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง
Tale of the Nine-Tailed
A new interpretation of the character of the nine-tailed fox in the
Korean drama Tale of the Nine-Tailed.

หนึ่งฤทัย ม่วงเย็น, ธนพร หมูคำ

Neungreuthai Muangyen, Thanaporn Mookham

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Faculty of Humanities and Social Sciences,

Lampang Rajabhat University

Corresponding Author: E-mail: neungreuthaim@gmail.com

Received 19/05/2023 | Revised 08/07/2023 | Accepted 08/07/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

บทความนี้วิเคราะห์การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลี เรื่อง Tale of the Nine-Tailed โดย Han Woo-ri ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวบทโทรทัศน์ (text) ซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed จำนวน 16 ตอนและวรรณกรรมท้องถิ่น นำข้อมูลมาวิเคราะห์การตีความตัวละครตามกรอบแนวคิดการตีความของ ภาสกร อินทุमार และแนวคิดลักษณะตัวละคร 3 มิติ (Tree dimensional characters) ของ Lajos Egri โดยการเปรียบเทียบลักษณะตัวละคร “นางซันกี” ในวรรณกรรมท้องถิ่น และ “อียอน” ในซีรีส์เกาหลี Tale of the Nine-Tailed ผลการวิจัยพบว่า การตีความตัวละครอียอน โดยภาพรวมมีลักษณะเป็นหนุ่มรูปงามที่เฉลียวฉลาด มีมั่นคงและซื่อสัตย์ในความรัก มีอายุยืนยาวและมีความสามารถเหนือมนุษย์ที่คอยช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนการตีความตัวละครนางซันกี โดยภาพรวมคือหญิงสาวสวยที่ฉลาดแกมโกง มีจิตใจอิจฉาริษยา โหดเหี้ยมอำมหิต รักความสำราญ และมีอิทธิฤทธิ์หลายอย่างที่จะทำให้ร้ายมนุษย์ได้ สรุปผลการเปรียบเทียบการตีความของสองตัวละคร ทั้ง 3 มิติ การตีความใหม่ในลักษณะเปลี่ยนทัศนคติเป็นเชิงบวกในตัวละครจิ้งจอกเก้าหางให้เป็นเพศชายและแฝงไปด้วยค่านิยมของคนสมัยใหม่ ทั้งทางด้านมิติทางกายภาพ เปลี่ยนจากปีศาจสาวเป็นวีรบุรุษรูปงาม มิติทางสังคม เปลี่ยนจากชนชั้นผู้มีอำนาจ การปกครอง เป็นผู้มีอำนาจทางการเงินและมิติทางจิตวิทยา เปลี่ยนจากคนที่โหดเหี้ยมเป็นคนที่ซื่อสัตย์และมีความเสียสละ กลวิธีดังกล่าวเป็นการสร้างอรรถรสของผู้ชมที่ได้รับจากการตีความตัวละครใหม่ ประกอบสร้างตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง ในเชิง “คติชนสร้างสรรค์” นำมาผลิตซ้ำในอุตสาหกรรมบันเทิงที่สร้างมูลค่าทางธุรกิจ และสร้างคุณค่าให้แก่วรรณกรรมในอดีตให้ยังคงมีบทบาทในสังคม โดยการเปลี่ยนมุมมองใหม่ที่อยู่ในรูปแบบตัวละครในบทโทรทัศน์

คำสำคัญ: การตีความ; จิ้งจอกเก้าหาง; ซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tail

Abstract

This article analyzes a new interpretation of the nine-tailed fox character in the Korean drama Tale of the Nine-Tailed by Han Woo-ri, which is collected from the text of the Korean drama Tale of the Nine. -Tailed 16 episodes and literary Hongsin. The data were used to analyze character interpretation according to Passakorn Inthumarn's interpretation framework and Lajos Egri's Tree dimensional characters. A Comparison of the Characteristics of "Nang Khanki" in the Literary Hongsin and "Lee Yeon" in the Korean Series Tale of the Nine-Tailed. The results showed that the interpretation of "Lee Yeon" is generally a handsome and intelligent young man. Be firm and faithful in love. Has a long life and has superhuman abilities to help others. As for the interpretation of the character of "Nang Khanki" Overall, a beautiful, cunning woman. have heartburn Ruthless, ruthless, loves pleasure, and has many powers that can harm human beings. Summarize the comparison of the interpretations of the two characters in 3 dimensions. The reinterpretation looks to change the positive attitude of the nine-tailed fox character to be male and impersonate modern people's values. both in terms of physical dimensions Transforming from demon girl to handsome hero, social dimension, transforming from class of authority, ruling, to financial authority and psychological dimension. transformed from a ruthless person into an honest and selfless person.

This tactic recreates the audience's enjoyment gained by reinterpreting the characters. Create a nine-tailed fox character in terms of "Creative Folklore" to be reproduced in the entertainment industry that creates business value. And create value for the literature in the past to still have a role in society By changing the new perspective in the form of characters in the television script.

Keywords: Interpretation; Nine-Tailed Fox; Tale of the Nine-Tailed Korean Series

บทนำ

เรื่องเล่าหรือตำนานที่ได้รับการเล่าขาน ถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมมากมาย ความแตกต่างของเนื้อหาเหล่านั้นขึ้นอยู่กับ การตีความหรือการดัดแปลงของผู้ประพันธ์ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาในเชิงคติชนสร้างสรรค์ และมักสอดแทรกวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี ผ่านการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ หรือที่เรียกว่าการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านสื่อบันเทิง โดยการสร้างใหม่หรือผลิตซ้ำ ต่อยอดหรือตีความใหม่เพื่อนำไปใช้ “สร้างมูลค่าเพิ่ม” การนำเสนอเรื่องเล่าหรือตำนานในแนวทางใดขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายประการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา ทัศนคติของคนในสังคม ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจที่ต้องอาศัยข้อมูลของผู้บริโภคเป็นสำคัญ แม้กระทั่งนโยบายของภาครัฐ

ที่ต้องการชี้นำสังคมไปในทิศทางต่าง ๆ เหตุปัจจัยที่ส่งผลกับการตีความบันเทิงคดีสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิดการตีความใหม่ เป็นการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตัวละคร คือการเปลี่ยนภาพจำที่ผิดไปจากบทเดิม ข้อดีคือทำให้วรรณกรรมมีความทันสมัยมากขึ้น และทำให้คนรู้จัก แต่ปัจจัยที่จะทำให้การตีความใหม่จะประสบผลสำเร็จ อาจจะมีเรื่องของ การแสดงที่เข้าถึงบทบาท ฝีมือการเขียนบทและการกำกับของผู้กำกับ เข้ามาเกี่ยวข้อง

ในภาพยนตร์เรื่อง “A Chinese Ghost Story” ที่มีชื่อไทยว่า “โปเียโปโลเย เย้ยฟ้าแล้วทำ” Tsui Hark ผู้สร้างภาพยนตร์ชาวฮ่องกง ได้นำเสนอลักษณะของเรื่องราวในเชิงตีความใหม่ของตัวละคร จิ้งจอกเก้าหางที่รู้จักกันดี คือนางเนี่ยเสี้ยวเซียน หญิงสาวที่มีรูปลักษณ์สวยงาม เป็นตัวละครมีเสน่ห์ที่ลึกลับ บางครั้งก็แสดงความอ่อนแอ น่าสงสาร และบางครั้งก็ใช้เสน่ห์ดังกล่าวปลุกเร้ากิเลสของมนุษย์เพศชายให้ลุ่มหลงจนหมดสิ้นวิญญาณและจิตสำนึก จนสามารถควบคุมให้ทำอะไรก็ได้ตั้งใจที่นางจิ้งจอกต้องการ จุดเริ่มต้นของบทบาทตัวละครดังกล่าว ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมห้องสินของจีนที่มีชื่อประพันธ์โดย Xu Zhonglin กวีสมัยต้นราชวงศ์ หมิง ซึ่งงานของ ผ่องพิชัญ สวงรัมย์และภาณุเดช จริยธิตินันท์ (2563 : 31-41) ที่ศึกษาวรรณกรรมห้องสินที่นำเสนอตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในบทบาทของนางต่าจีหรือนางขันกี เป็นบุตรสาวของจีซูหู เจ้าเมืองซู ถูกจิ้งจอกเก้าหางสิงร่าง ที่ได้รับคำสั่งเจ้าแม่หนี่หวาให้ไปทำลายราชวงศ์ซาง เพราะพระเจ้าโจ้วหรือตัวอองมาลบลู่เจ้าแม่ จิ้งจอกเก้าหางในร่างนางต่าจีใช้อิทธิฤทธิ์ให้พระเจ้าโจ้วลุ่มหลง จนไม่ปฏิบัติราชกิจ วางแผนให้พระเจ้าโจ้วส่งฆ่าขุนนางและมเหสีจำนวนมาก ส่งผลให้ราชบุตรเต๋อตร้อนเกิดสงครามในที่สุด

การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed ของ Han Woo-ri เป็นการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางสร้างอรรถรสให้ผู้ชม สอดคล้องกับกลวิธีการสร้างตัวละครดังที่อิราวดี ไตรังคะ (2546: 29) ได้อธิบายว่าตัวละคร (Character) เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งในเรื่องเล่า ผู้เขียนจะพรรณนาบุคลิกลักษณะและนิสัยใจคอของตัวละครให้ผู้อ่านจะรู้สึกสมจริงเสมือนมีตัวตน เพราะผู้เขียนทำให้เรารู้สึกชื่นชม หมั่นไส้ สมเพช ฯลฯ ตัวละครนั้น ๆ ได้อย่างน่าอัศจรรย์ ตัวละครไม่เพียงแต่เป็นมนุษย์ได้เท่านั้น อาจเป็นสัตว์ วิญญาณ อมนุษย์หรือสิ่งของก็ได้แต่สิ่งเหล่านี้จะมีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดแบบมนุษย์ การสร้างตัวละครโดยการตีความใหม่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์ให้ความสำคัญในการศึกษาข้อมูลรอบด้าน โดยเฉพาะเรื่องเล่าหรือตำนานที่มีแต่เดิม เพราะแนวทางดังกล่าวทำให้ผู้ชมเข้าถึงบทบาทการแสดงเรื่องราวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีภาพจำจากตำนานมาก่อนหน้าแล้ว ซึ่งการตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีนั้น เป็นกลวิธีที่เป็นที่นิยมและน่าสนใจ การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวรรณกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคติชนสร้างสรรค์ในแง่ของการพัฒนางานเขียนบทโทรทัศน์ในปัจจุบัน

บทความวิจัยนี้นำเสนอการวิเคราะห์การตีความตัวละครจิ้งจอกเก้าหางใหม่ในซีรีส์เกาหลี เรื่อง Tale of the Nine-Tailed โดย Han Woo-ri โดยใช้กลวิธีการตีความใหม่เปรียบเทียบกับลักษณะตัวละครจิ้งจอกเก้าหางระหว่างบทของ “นางขันกี” ในวรรณกรรมห้องสินกับบทของ “อียอน” ในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed โดยใช้แนวคิดการตีความของภาสกร อินทุमार และแนวคิดลักษณะตัวละคร 3 มิติ ของ Lajos Egri คือ มิติทางกายภาพ มิติทางสังคม และมิติทางจิตวิทยา เป็นการศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครในแง่ของการตีความบุคลิกลักษณะของตัวละครที่แตกต่างไปจากวรรณกรรมโบราณ ถือว่าเป็นกลวิธีอันแยบยลของผู้เขียนบท เพื่อสร้างกระแสความนิยมให้แก่ตัวละคร และผลกำไรของธุรกิจแวดวง

อุตสาหกรรมบันเทิง รวมไปถึงเป็นการเปิดมุมมองและประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้ชมเพื่อเพิ่มอรรถรสในการรับชมซีรีส์อีกรูปแบบหนึ่ง

วัตถุประสงค์

วิเคราะห์การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed

แนวคิดและทฤษฎี

งานวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดการตีความ ของภาสกร อินทุมาร และแนวคิดลักษณะตัวละครสามมิติ (Tree dimensional characters) ของ Lajos Egri เพื่อวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ฉาก ตัวละคร การดำเนินเรื่อง สรุปดังนี้

ใช้แนวคิดการตีความ ของ ภาสกร อินทุมาร (อ้างถึงใน นริรัตน์ พินิจนสาร, 2561 : 11) คือการใช้กรอบแนวคิดชุดใดชุดหนึ่งในการนำมาวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร คือการเลือกแนวคิดจากสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และจิตวิทยา เป็นต้น

ใช้แนวคิดลักษณะตัวละคร 3 มิติ (Tree dimensional characters) ของ Lajos Egri (อ้างถึงใน โชติอนันต์ เกษมวงศ์หงส์ และฉลองรัฐ เณรมาลย์ชลมารค, 2563 : 253) ที่อธิบายลักษณะของตัวละครออกเป็น 3 มิติ คือ มิติทางกายภาพ (Physiology) (2) มิติทางสังคม (Sociology) (3) มิติทางจิตวิทยา (Psychology) เพื่อวิเคราะห์บทบาทของตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการตีความ ของ ภาสกร อินทุมาร (อ้างถึงใน นริรัตน์ พินิจนสาร, 2561 :11) คือการใช้กรอบแนวคิดชุดใดชุดหนึ่ง หรือทฤษฎีอะไรบางอย่างในการนำมาวิเคราะห์ เป็นเสมือนเลนส์ในการมอง คือการเลือกแนวคิดจากศาสตร์ต่าง ๆ เช่น สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จิตวิทยา ฯลฯ เข้าไปศึกษา และเมื่อเข้าไปศึกษาแล้วได้เห็นอะไร ได้ข้อมูลอะไรออกมาจากการมองนั้น นั่นคือสิ่งที่ได้จากการตีความ อาจจะได้ความหมายที่เหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

2. แนวคิดลักษณะตัวละคร 3 มิติ (Tree dimensional characters) ของ Lajos Egri (Lajos Egri,อ้างถึงใน โชติอนันต์ เกษมวงศ์หงส์และฉลองรัฐ เณรมาลย์ชลมารค, 2563 : 253) แบ่งคุณลักษณะของตัวละครออกเป็น 3 มิติ ได้แก่

(1) มิติทางกายภาพ (Physiology) อันเป็นลักษณะพื้นฐานหรือที่มองเห็นได้ จากภายนอก เช่น เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง รูปลักษณ์ภายนอก เป็นต้น

(2) มิติทางสังคม (Sociology) เป็นมิติที่เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว เป็นต้น

(3) มิติทางจิตวิทยา (Psychology) เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับสภาวะจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด อาทิ พฤติกรรมทางเพศ บุคลิกลักษณะทั่วไป ภาวะทางอารมณ์ และสติปัญญา เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตีความ

งานวิจัยเรื่อง ตีความ เลียนแบบและแปลงสาร เจ้าชายน้อย จากนวนิยายเชิงปรัชญาสู่แผ่นฟิล์มของ ทิสวีส อังธาสานต์ (2560 : 142-167) พบว่าการดัดแปลงนวนิยายว่าเป็นภาพยนตร์ อาศัยกลวิธีอยู่ 3

ประการคือ กระบวนการตีความแก่นเรื่องและโครงเรื่อง กระบวนการเลียนแบบโครงเรื่องและการดำเนินเนื้อเรื่อง รวมถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายเพื่อนำมาดัดแปลงในภาพยนตร์สตอปโมชัน ขนานไปกับการเล่าเรื่องใหม่ในภาพยนตร์ และกระบวนการใหม่ในภาพยนตร์ โดยการนำโครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและสถานที่ของ นวนิยายเชิงปรัชญามาเล่าใหม่ในภาพยนตร์ ซึ่งทำให้อย่างแนบเนียนและกลมกลืน เพื่อให้ผู้ชมยังคงได้รับ “สาร” และ “แก่นเรื่อง” ที่นวนิยายต้องการสื่อออกมา

นอกจากนี้งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ จากการตีความตัวละคร “ราม” ในรามายณะผ่านทฤษฎีภาวะและรส ของนริรัตน์ พินิจนสารและนราพงษ์ จรัสศรี (2562 : 276-293) เป็นการตีความใหม่โดยการนำเอาตัวละคร “ราม” ในรามายณะที่มีจุดเริ่มต้นจากความเป็นมนุษย์ จำแนกถึงอารมณ์ความรู้สึก และการแสดงออกจากพฤติกรรมผ่านนวรส ร่วมกับแนวคิดอารมณ์และพฤติกรรมมนุษย์ บูรณาการกับองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ เช่น บทการแสดง นักแสดงมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตีความเป็นการวิเคราะห์ตัวละครและเนื้อหาในมุมมองจากเหตุปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกับเรื่องราว เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การตีความใหม่ของตัวละครจึงจอกเก้าหางให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาจากภูมิหลังหรือเจตนาของผู้เขียนหรือสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงเรื่องราวและตัวละครจึงจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed

4. ภูมิหลังของซีรีส์เรื่อง Tale of the Nine-Tailed

ซีรีส์เรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นละครโทรทัศน์ของเกาหลีใต้ แนวโรแมนติก แฟนตาซี คอมเมดี้ ออกอากาศทางช่อง tvN และ <https://www.viu.com> มีจำนวน 16 ตอน ผู้กำกับการแสดง คือ Kang Shin-hyo และคนเขียนบทโทรทัศน์ คือ Han Woo-ri การสร้างซีรีส์เรื่อง Tale of the Nine-Tailed ผู้กำกับ Kang Shin-hyo

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การตีความใหม่ของตัวละครจึงจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed” เป็นการวิจัยโดยการศึกษาเนื้อหาหรือวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อวิเคราะห์การตีความใหม่ของตัวละครจึงจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารวิชาการโดยศึกษาเอกสารประเภทบทความและเอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการตีความ และแนวคิดเกี่ยวกับตัวละคร

1.2 ศึกษาวรรณกรรมห้องสิน จากห้องสมุดดิจิทัลวชิรญาณ <https://vajirayana.org> และศึกษาตัวบทโทรทัศน์ (text) ซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed จำนวน 16 ตอน

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการศึกษาวรรณกรรมห้องสินและบทโทรทัศน์ซีรีส์เกาหลี Tale of the Nine-Tailed ศึกษาลักษณะการสร้างตัวละครที่ชื่อว่า “นางซันกี” เป็นจึงจอกเก้าหางในวรรณกรรมห้องสิน และตัวละครจึงจอกเก้าหางที่ชื่อว่า “อียอน” เรื่อง Tale of the Nine-Tailed

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตัวละครตามกรอบแนวคิดการตีความ และแนวคิดลักษณะตัวละครสามมิติ โดยการเปรียบเทียบระหว่างตัวละครที่ชื่อว่า “นางซันกี” เป็นจึงจอกเก้าหางในวรรณกรรมห้องสิน และตัวละครจึงจอกเก้าหางที่ชื่อว่า “อียอน” เรื่อง Tale of the Nine-Tailed

3. การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอรายงานวิจัยโดยใช้วิธีเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) ซึ่งผลของการวิเคราะห์จะนำมาจากวรรณกรรมและบทโทรทัศน์ ในการเขียนรายงานการวิจัยจะอธิบายรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัย

การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางจากป๊อปปูล่าเป็นวีรบุรุษรูปงาม จากการวิเคราะห์บทบาทของนางซันกีในวรรณกรรมห้องสิน กับอียอน ซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นไปตามแนวคิดลักษณะตัวละคร 3 มิติ คือ มิติด้านกายภาพ มิติด้านสังคม และมิติด้านจิตวิทยา ดังบทวิเคราะห์ที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 การตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหางในลักษณะตัวละคร 3 มิติ

บทบาทตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง	มิติด้านกายภาพ	มิติด้านสังคม	มิติด้านจิตวิทยา
1. นางซันกีในวรรณกรรมห้องสิน ภาพประกอบจาก http://academia.issendai.com	เพศ : หญิง อายุ : ประมาณ 15 – 20 ปี รูปลักษณ์ : หน้าตาสวย รูปร่างดี การแต่งกาย : สวมเสื้อที่ปกคอไขว้กัน สวมกระโปรง ผูกผ้าพันเอว และมีแพรแถบด้านหน้าที่ยาวถึงเข่า ความสามารถเหนือมนุษย์ : แปลงร่างเป็นรูปลักษณ์ ไต่ได้ เหาะในอากาศ ร่ายมนต์บันดาลให้เกิดลมพายุใหญ่ และร่ายมนต์ให้บุรุษหลงรัก	ไม่ปรากฏสุขภาพ ครอบครัว : สถานะทางสังคม : พระมเหสีในราชวงศ์ซาง	ความรัก : เจ้าชู้หลายใจ บุคลิกลักษณะทั่วไป : ชอบร้องรำ และดื่มสุรา ภาวะทางอารมณ์ : อิจฉาริษยา ใส่ร้ายผู้อื่น และจิตใจโหดเหี้ยมอำมหิต สติปัญญา : ฉลาดแกมโกง คิดวางแผนแก้ปัญหามาเพื่อฆ่าคนที่อยู่ฝ่ายตรงข้าม
2. อียอน ในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed ภาพประกอบจากซีรีส์ Tale of the Nine-Tailed	เพศ : ชาย อายุ : ชีวิตจิ้งจอกเก้าหาง 1,000 ปี ชีวิตในร่างมนุษย์ 36 ปี รูปลักษณ์ : สูงโปร่ง รูปร่างสัดส่วนดี ผิวขาว ผมสีน้ำตาล หล่อเหลา การแต่งกาย : สูทและกางเกงทันสมัย พกร่มสีแดง ความสามารถเหนือมนุษย์ : แปลงร่าง สามารถหยุดเวลา และลบความทรงจำของมนุษย์ มีพลังในการต่อสู้กับปีศาจ ควบคุมฝนและลม	สภาพครอบครัว : มีน้องชายต่างมารดาชื่อว่า อีรึง สถานะทางสังคม : นักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์	ความรัก : ซื่อสัตย์กับคนรัก บุคลิกลักษณะทั่วไป : สง่าผ่าเผย สุขุม รักสันโดษ พุดน้อยแต่แฝงข้อคิดดี ๆ ภาวะทางอารมณ์ : อภัยและเสียสละ ทำทุกอย่างเพื่อคนที่รัก สติปัญญา : เฉลียวฉลาด วางแผนเพื่อแก้ไขสถานการณ์สำคัญได้

จากตาราง แสดงให้เห็นถึงการตีความใหม่ของละครจิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นการตีความใหม่ของ Han Woo-ri มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มิติกายภาพ (Physiology) เป็นลักษณะภายนอกที่สังเกตได้จาก เพศ อายุ รูปลักษณ์ การแต่งกาย และความสามารถเหนือมนุษย์ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง Han Woo-ri ได้ตีความตัวละครยือนแตกต่างไปจากเดิมในทุก ๆ ด้าน ดังนี้ นางซันกิ คือ หญิงสาววัยรุ่นที่ถูกจิ้งจอกเก้าหางสิงร่างที่มีรูปร่างงดงามแต่งกายตามสถานะของพระมเหสี มีอิทธิฤทธิ์หลายอย่างที่จะทำให้ร้ายมนุษย์ได้ ส่วนยือน คือ ชายหนุ่มรูปร่างที่เป็นจิ้งจอกเก้าหาง รูปร่างสันทัดแต่งกายตามสมัยนิยม ความสามารถเหนือมนุษย์ของเขาจะใช้ช่วยเหลือสรรพสัตว์ มนุษย์และวิญญาณ

วรรณกรรมห้องสินเป็นหนังสือพงศาวดารจีน สมัยราชวงศ์หมิง ประพันธ์โดย Xu Zhonglin ด้วยสภาพสังคมจีนในสมัยนั้น ยึดมั่นแนวคิดปิตาธิปไตย (Patriarchy) หรือระบบความคิดและแบบแผนปฏิบัติที่มีผู้ชายใหญ่ เป็นเหตุให้สร้างลักษณะตัวละครนางซันกิที่มีลักษณะสตรีที่ไม่พึงประสงค์ ถึงแม้รูปลักษณ์ภายนอกจะงดงามแต่ความเป็นปีศาจและความสามารถเหนือมนุษย์ที่ร้ายกาจก็นำมาซึ่งความพินาศของชีวิตผู้ชาย ยิ่งผู้ชายคนนั้นเป็นกษัตริย์ก็ส่งผลให้บ้านเมืองเสียหายไปด้วย ส่วน ยือน จิ้งจอกเก้าหางในซีรีส์เรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นเพศชายที่ถูกตีความใหม่โดย Han Woo-ri ซึ่งเป็นนักเขียนผู้หญิงที่ตั้งใจจะสร้างวีรบุรุษฉบับเกาหลีที่มีรูปลักษณ์ตรงกับผู้ชายในอุดมคติ การแต่งกายร่วมสมัย ใช้ความสามารถเหนือมนุษย์คอยช่วยเหลือผู้อื่น เป็นการรวมองค์ประกอบที่สร้างสุนทรียภาพในการรับชมซีรีส์ สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐของประเทศเกาหลีใต้ ที่ต้องการใช้ซีรีส์เป็น “สื่อกลาง” ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชายเป็นใหญ่ในสังคม โดยการสร้างตัวละครชายที่มีภาพลักษณ์เชิงบวก หน้าที่ของคนที่จะช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์เหล่านั้นได้คือ “ผู้เขียนบทที่เป็นผู้หญิง” นั่นเอง

2. มิติตาสังคม (Sociology) เป็นมิติที่เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัว สถานะทางสังคม ถือว่ามีอิทธิพลและปัจจัยสำคัญในการสร้างตัวตนโดยเฉพาะการสร้างตัวละคร การเชื่อมโยงเรื่องราวของสภาพครอบครัว รวมทั้งเรื่องราวของตัวละครอื่น ๆ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ฯลฯ ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันกับตัวละครเอก แสดงให้เห็นถึงภูมิหลัง เหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินชีวิต หรือกระทำการบางอย่างอย่างมีที่มาที่ไป

2.1 นางซันกิในวรรณกรรมห้องสิน มิได้กล่าวถึงสภาพครอบครัวที่แท้จริงของจิ้งจอกเก้าหาง กล่าวแต่เพียงว่านางจิ้งจอกเก้าหาง เป็นบริวารของเจ้าแม่หนี่วา โดยมีปีศาจที่ร่วมกันทำภารกิจตามคำบัญชาของเจ้าแม่คือ กูตไก่อไฟเก้าหัวและกูตผีผา ร่วมทุกข์ร่วมสุขเป็นห่วงเป็นใยเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน เมื่อมาใช้ชีวิตอยู่ในวังหลวงก็ได้รับตำแหน่งพระสนมจนได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระมเหสีใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย ดังข้อความต่อไปนี้

“...นางซันกิเห็นพระเจ้าติวอ่องบรรทมหลับสนิท จึงแปลงเพศเป็นปีศาจเสื้อปลา (จิ้งจอกเก้าหาง) ออกนอกกำแพงเมืองจิวกั๋ว ไปเที่ยวหาเพื่อนกัน พบฮีปีศาจไก่อเก้าหัวก็ดีใจ ฮีปีศาจถามว่าพี่ไปอยู่ในพระราชวังสบายอยู่หรือ น้องอยู่ที่นั่นหนาวเย็นลำบากนัก ปีศาจเสื้อปลาจึงว่า แต่พี่จากน้องไปอยู่ในวังกับพระเจ้าติวอ่องก็เป็นสุขสบายอยู่ แต่คิดถึงน้องมิได้ขาด...” (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

2.2 ยือนในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed จากชีวิตที่เคยเป็นวิญญาณแห่งขุนเขามีสอำนาจควบคุมลมและฝน ดูแลสรรพสัตว์ในป่าและในปัจจุบันยือนเป็นชายลึกลับที่ใช้ชีวิตในสังคมชั้นสูงมีเงินเก็บ 30,000 ล้านวอน ไม่ต้องทำงานประจำแต่มีหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์มนุษย์คอยกำจัดปีศาจร้าย นอกจากนี้ ยือนยังมีน้องชายต่างมารดาชื่อว่า อีริง ซึ่งมีลักษณะลูกผสมระหว่างปีศาจจิ้งจอกเก้าหางกับ

มนุษย์ ดังในฉากที่ อียอน ไปร่วมรับประทานอาหารกับเพื่อนร่วมงานของนมจีอา ตัวอย่างบทสนทนาต่อไปนี้

หัวหน้างานของนมจีอา : ผมขอถามได้ไหมครับ คุณทำงานอะไร ทำอาชีพอะไรครับ

อียอน : ไม่มีครับ

หัวหน้างานของนมจีอา : ว่าแล้วเชียว คุณมีเวลาเหลือเฟือ และไร้ประสบการณ์ ถึงมาตามผู้หญิงอย่างพิติจีอาของเรา

[...]

นมจีอา: เขาทำหน้าที่เก็บค่าเช่านะ

เพื่อนของนมจีอา : เป็นเจ้าของตึกหรือคะ

นมจีอา: เขามีเงินประมาณสามหมื่นล้านวอน

อียอน : ฉันทะ

เพื่อนของนมจีอา : แล้วคุณมีพี่น้องผู้ชายไหมคะ

อียอน : ผมมีน้องชายคนนึง (Han Woo-ri, 2563)

การสร้างตัวละครจึงจอกเก้าหางในมิติทางสังคมนั้น ถึงแม้จะไม่ใช่มนุษย์แต่ทั้งนางซันกีและอียอนก็ต้องมีเรื่องราวให้เกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ มีสถานะทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับ นางซันกีได้รับคำสั่งจากเจ้าแม่หนึ่ววให้ไปทำลายราชวงศ์ซางให้ล่มสลาย การจะทำภารกิจนี้ให้สำเร็จจึงจำเป็นต้องสร้างนางสนมและเพื่อให้มีอำนาจสูงสุดจึงวางแผนฆ่าฮองเฮา จากนั้นก็ได้รับตำแหน่งพระมเหสีสถานะดังกล่าวจะช่วยให้ควบคุมพระเจ้าดวอองและทำลายราชวงศ์ซางได้สะดวกขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในสังคมจีนสมัยราชวงศ์หมิง บุคคลที่อยู่ในระบบกษัตริย์มีอำนาจมากจะสั่งการสิ่งที่ไร้เหตุผลก็ยอมได้ แตกต่างจาก อียอน เป็นผู้ชายในสังคมชั้นสูง มีสังหาริมทรัพย์ให้เช่าและมีเงินมากมาย ไม่จำเป็นต้องมีอาชีพเพราะมีภารกิจกำจัดปีศาจ แสดงถึงค่านิยมของผู้หญิงเกาหลียุคใหม่ ผู้ชายในอุดมคติคือผู้ชายร่ำรวยและ ภูมิฐาน ไม่จำเป็นต้องมีอาชีพหรือประสบการณ์ในชีวิต การตีความใหม่ของจิ้งจอกเก้าหาง เสนอกระแสสังคมในปัจจุบัน บุคคลที่ได้รับการยอมรับอยู่ในชนชั้นที่เปลี่ยนไปจากเดิม จากผู้มีอำนาจทางการเมืองหรืออยู่ในราชวงศ์ เปลี่ยนเป็นสามัญชนที่มีอำนาจทางการเงิน ระบบทุนนิยมจึงมีอิทธิพลในการสร้างตัวละครอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะสังคมใดก็ตาม

3. มิติทางจิตวิทยา (Psychology) เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับสภาวะจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด อาทิ พฤติกรรมทางเพศ บุคลิกลักษณะทั่วไป ภาวะทางอารมณ์ และสติปัญญา เป็นต้น

มิติทางจิตวิทยาเป็นปัจจัยหลักในการแสดงออกของตัวละคร ผู้เขียนจะมีความตั้งใจให้ตัวละครดีหรือร้าย เป็นละครตัวกลมหรือตัวแบน การแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับสภาวะจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดหรือสติปัญญานั้น สร้างความชัดเจนในลักษณะตัวละครที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์สร้างสรรค์ผ่านตัวบทสื่อสารผ่านการแสดง

3.1 นางซันกีในวรรณกรรมห้องลิน เป็นจิ้งจอกเก้าหางที่มีมิติทางจิตวิทยาเชิงลบเป็นหลัก ดังนี้

3.1.1 ความรัก นางซันกีเป็นคนหลายใจ ถึงจะเป็นพระมเหสีของพระเจ้าดวอองแล้วเมื่อใดที่เจอชายหนุ่มรูปงามหน้าตาดี นางก็จะหลงรักและคิดหาวิธียั่ววนให้ชายผู้นั้นตกมาเป็นของนาง ดังข้อความตัวอย่างต่อไปนี้

“นางซันก็นั่งอยู่ในมู่ลี่ได้ยินพระเจ้าตวอ่องตรัสอยู่ จึงเผยมู่ลี่มองดู เห็นกองจูเปกอบไค้รูปร่างงดงามก็คิดรัก แกล้งทำลับๆ ล่อๆ แลดูให้สบตากองจูเปกอบไค้ แล้วก็เข้าไปส่องกระจกผัดหน้าแต่งตัวออกมาเฝ้า [...] นางซันก็กินสุรา พลังขมอยดุกองจูเปกอบไค้เนื่องๆ แล้วก็คิดว่าพระเจ้าตวอ่องอายุก็เข้าเรือนห้าสิบแล้ว เนื้อหนังหน้าตาที่เหี่ยวแห้ง ดีแต่มี บุญมากเป็นกษัตริย์เท่านั้น ตัวก็กำลังเป็นสาว กองจูเปกอบไค้ก็หนุ่ม ถ้าได้เป็นผัวเมียกันก็จะสมควร” (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.1.2 บุคลิกลักษณะทั่วไป นางซันก็รักความสำราญชอบร้องรำทำเพลงและดื่มสุราอยู่ เป็นนิจ สร้างความเพลิดเพลินใจและความหลุ่มหลงให้แก่พระเจ้าตวอ่องจน ไม่เสด็จออกจากราชการจน บ้านเมืองเกิดความเสียหายอยู่เป็นประจำ ดังข้อความตัวอย่างต่อไปนี้

“พระเจ้าตวอ่องเสด็จออกพระที่นั่งเตี้ยะแซเหลากับนางซันก็เสวยสุราอยู่ จึงสั่งให้พวกพนักงานทำมโหรีขึ้น แล้ว ให้นำนางซันก็ขึ้นรำร้อง นางนักรสนมทั้งปวงก็นั่งฟังพร้อมกันอยู่ พระเจ้าตวอ่องจึงตรัสชมว่า นางซันก็ทำเพลงขับรับมโหรี เพราะนักรบนา” (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.1.3 ภาวะทางอารมณ์ นางซันก็มีจิตใจอิจฉาริษยา ไปปดมดเท็จและโหดเหี้ยมอำมหิต สร้างเรื่องราวเท็จใส่ร้ายผู้อื่นพร้อมทั้งเสนอให้พระเจ้าตวอ่องสั่งฆ่าสองเฮาและขุนนางด้วยวิธีทารุณ เนื่องจากเคียดแค้นตัวละครที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามคิดจะกำจัดอยู่ตลอดเวลา ดังข้อความต่อไปนี้

“...นางซันก็ [...] จำจะคิดให้พระเจ้าตวอ่องฆ่านางเกียงสองเฮาเสียให้จงได้ จึงจะหายที่ความแค้น นางซันก็จึงพูด ว่า นางเกียงสองเฮาแกล้งอำพรางความผิดไว้ไม่ถวายความจริงนั้น ขอให้มัดมือโอบเข้ากับเสาทองแดง เอาถ่านเพลิงมาพัด ให้เสาทองแดงนั้นร้อน นางเกียงสองเฮาทนร้อนมิได้ก็จะถวายความจริงเป็นมั่นคง พระเจ้าตวอ่อง ยังมีได้ตรัสประการใด นางอึ้งกุยหุยได้ยินนางซันก็พูดดังนั้นก็ตกใจ จึงกลับมาบอกความแก่นางเกียงสองเฮาตามคำนางซันก็ทุกประการ..” (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.1.4 สติปัญญา นางซันก็มีลักษณะฉลาดแกมโกง คิดวางแผนแก้ปัญหาฆ่าคนที่อยู่ฝ่าย ตรงข้ามหรือผู้ที่เปิดโปงตัวตนที่แท้จริงของนางโดยการร่วมมือกับญาติโกโหติโกฆ่าและฆาตกรรม จนแผนการ ดังกล่าวสำเร็จลงหลายครั้ง ดังข้อความต่อไปนี้

“ฝ่ายนางซันก็นั่งอยู่ในมู่ลี่ เห็นปีกันเอาหนังสือมาถวายพองทำเสื่อมาถวาย ก็มีความแค้นเคืองนัก จึงคิดว่ากู จะอุบายฆ่าปีกันเสียให้จงได้ [...] นางซันก็รักโลภติดอกมาก่อนหนึ่ง [...] นางฮี้จึงสร้างทำเป็นนับนิ้วมือดู แล้วทูลพระเจ้า ตวอ่องว่า หมอที่เมืองนี้ซื้อปีกัน ขุนนางผู้ใหญ่มีด้ามกรอยอยู่ในท้อง พระองค์จะให้หาเข้ามาที่ไหนได้ พระเจ้าตวอ่องจึงตรัส ว่าเราจะหาตัวมาเอาด้ามกรอยในท้องต้มให้นางซันก็กินจงได้ แล้วพระองค์ก็เขียนหนังสือให้ขันทีไปหาตัวปีกันเข้ามาเป็นการ เร็ว [...] ปีกันก็ไปเอากระบี่ที่ทหารมาแหะท้องของตัวออก ตัดดับแล้วหัวใจออกโยนให้ แล้วเอาเสื้อปิดท้องเข้าไว้...” (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.2 อียอนในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นจิ้งจอกเก้าหางที่มีมิติทาง จิตวิทยาเชิงบวกเป็นหลัก ดังนี้

3.2.1 ความรัก อียอนมั่นคงและซื่อสัตย์ในความรักที่มีต่อมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชาติที่แล้วที่เป็น อาอิมธิดาของกษัตริย์ที่มีปีกาจอิมก็อยู่ในร่าง จนกลับมาเกิดใหม่ในชาตินี้เป็น นัมจืออา โปรดิเวเซอร์รายการ โทรทัศน์ ถึงเวลาจะผ่านไปก็ร้อยปี อียอนก็ยังรอคอยนัมจืออาให้กลับมาใช้ชีวิตที่ดีอยู่เสมอ คอยดูแล ปกป้อง และสามารถเสียสละชีวิตตัวเองให้นางได้ ดังฉากที่อียอนได้เถียงกับยายผู้เป็นเจ้าของแม่น้ำแห่งปรโลก เกี่ยวกับชะตากรรมของอียอนและนัมจืออา ตัวอย่างบทสนทนาต่อไปนี้

ยายผู้เป็นเจ้าของแม่น้ำแห่งปรโลก : เด็กคนนั้นจะต้องถูกสังเวย แล้วนายก็ต้องใช้ชีวิตอย่างทุกข์ทรมานอีก ครั้ง นั่นคือ โชคชะตาของนาย

อียอน : ยายถึงได้บอกไม่ให้ผมตามหาเธอสินะ ยายบอกว่าผมกับจืออาไม่ควรพบกันตั้งแต่แรก ยายกังวลว่าผม จะต้องทรมานอีกครั้ง กังวลว่าผมจะถูกกลืนกินโดยโชคชะตาแบบเดิม ๆ ขอขอบคุณยาย แต่ผมก็ยังเลือกเธอ ผมรอเจอเธอมาทั้งชีวิต

ยายผู้เป็นเจ้าของแม่น้ำแห่งปรโลก : ต่อให้ฉันถามนายเป็นร้อยครั้ง นายก็จตตสินใจแบบเดิมสินะ (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.2.2 บุคลิกลักษณะทั่วไป อี๋ยอนทั้งตอนเป็นวิญญาณแห่งขุนเขาในอดีตและเป็นจิ้งจอกเก้าหางในปัจจุบัน เป็นผู้ชายที่สง่าผ่าเผย สุขุม รักสันโดษ พุดน้อยแต่แฝงข้อคิดดี ๆ ในการดำเนินชีวิต รวมถึงคุณลักษณะเฉพาะของจิ้งจอกเก้าหางเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดี ซึ่งจะต้องทดแทนบุญคุณผู้ที่ช่วยเหลือไปตลอดกาล บุคคลที่เป็นหนี้บุญคุณอี๋ยอนก็คือ นัมจีอา และยายเจ้าของสายน้ำแห่งปรโลก ดังบทสนทนาต่อไปนี้

เด็กชายที่สวนสาธารณะ : มานั่งรอใครหรือครับ

อี๋ยอน : รักแรก

เด็กชายที่สวนสาธารณะ : ทำไมละอะ

อี๋ยอน : ถ้าจิ้งจอกเจोकุ่มฉันจะไม่วันหักหลังคู่ตัวเองได้จนวันตาย

เด็กชายที่สวนสาธารณะ : ฉันผมเป็นเพื่อนคุณลุงได้ไหมอะ

อี๋ยอน : ไม่อะ

เด็กชายที่สวนสาธารณะ : ทำไมละอะ

อี๋ยอน : เพราะน้ำมูก ฉันไม่ชอบผู้ชายน้ำมูกไหล และอายุขัยของมนุษย์ก็ยังสั้นเกินกว่าที่ฉันจะเป็นเพื่อนกับเธอ แปลว่าชีวิตมันสั้น เพราะงั้นก็ใช้ชีวิตให้ดีแต่อะไรที่ยากเย็นเกินไปก็ไม่มีเหตุผลให้ต้องทน ไม่ว่าสิ่งที่คุณต้องทนจะเป็นความรักคนหรืออะไรก็ช่าง โอเคไหม (Xu Zhonglin, 2564 : ออนไลน์)

3.2.3 ภาวะทางอารมณ์ อี๋ยอนเป็นปีศาจจิ้งจอกเก้าหางที่มั่นคงในอารมณ์เนื่องจากใช้ชีวิตมากกว่า 1,000 ปี เห็นการเปลี่ยนแปลงของโลกมนุษย์มาหลายยุคหลายสมัย จึงกลายเป็นให้อภัยและเสียสละทำทุกอย่างเพื่อคนที่รักได้เสมอแต่ไม่ค่อยแสดงความรักโดยตรงและใช้วิธีปกป้องและช่วยเหลืออยู่ตลอด โดยเฉพาะนัมจีอาหญิงคนรัก และอีร์ริงน้องชายที่จะเป็นคนสร้างเรื่องราวเลวร้ายให้เกิดขึ้นโดยการปลุกวิญญาณปีศาจอิมูกิขึ้นมา เพื่อจะแก้แค้นพี่ชายที่ทิ้งตนในวัยเด็ก หลายครั้งที่อีร์ริงทำร้ายร่างกายของอี๋ยอนด้วยความโกรธ แต่อี๋ยอนก็ยังให้อภัยเขาเสมอเพราะเข้าใจตัวตนและเหตุผลที่แท้จริงนั่นเอง ดังฉากที่อี๋ยอนยอมเสี่ยงชีวิตเพื่อไปช่วยอีร์ริงที่ป่าอาควิ ที่มีบทสนทนาต่อไปนี้

อีร์ริง : บอกมาตรงๆ มาที่นี้ทำไม

อี๋ยอน : มาช่วยจ๊อากับนาย

[...]

อีร์ริง : ผมเกือบตายเพราะดาบพี่มาแล้วนะ

อี๋ยอน : นายทำลายทั้งหมู่บ้าน มันก็สมควรโดนแล้ว

อีร์ริง : ใช่ แล้วทำไมถึงต้องมาช่วยคนที่ตัวเองเคยคิดจะฆ่าละ

อี๋ยอน : ฟังฉันนะ ดาบฉันไม่เคยพลาดเป้า ฉันไม่เคยพลาดเป้าหมายสักครั้ง ใช้สมองโง่ ๆ คิดเอาว่ารอดจากดาบฉันได้ยังไง ฉันจะไปแล้ว และจะไม่กลับมาอีก(Han Woo-ri, 2563)

3.2.4 สติปัญญา อี๋ยอนเป็นผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด วางแผนและร่วมมือกับอีร์ริงที่จะหาพ่อแม่ของนัมจีอาที่หายตัวไปพร้อมช่วยอีร์ริงที่จะลบร่างคำสาปญานี้บุญคุณระหว่าง อีร์ริงกับผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ได้อย่างแนบเนียน รวมถึงตอนจบของเรื่องอี๋ยอนก็วางแผนกำจัดปีศาจอิมูกิได้สำเร็จถึงแม้จะแลกด้วยชีวิตตัวเองก็ตาม แต่ถึงกระนั้นอี๋ยอนก็ตั้งใจที่จะเสียสละตัวเองอยู่แล้ว ดังบทสนทนาต่อไปนี้

อี๋ยอน : เรามามีชีวิตรอดไปด้วยกันเถอะ

อีร์ริง : ไม่ว่าจะทำยังไง ผมก็ทำผิดสัญญาไม่ได้

อี๋ยอน : นายทำได้

อีร์ริง : ยังไงเหอ

อียอน : สลับตัวกับฉัน พาตัวฉันไปให้เขาอย่างที่เขาต้องการ

[...]

ผู้อำนวยการโทรทัศน์ : กล้าดียังไง... กล้าดียังไงถึงทำแบบนี้ ข้าอียอนเดี๋ยวนี้

อียอน : เลิกกังวลเรื่องชายฉันทันทีได้แล้ว ขึ้นยังทำแบบนี้ต่อไป นายจะตายเอาจริง ๆ นะ เอาละ นายเลือกเองแล้ว

กัณนายจะฆ่าอีริ้งและตายด้วยน้ำมือฉัน หรือจะเปลี่ยนแปลงสัญญาซะ

ผู้อำนวยการโทรทัศน์ : ช่วยฉันเดี๋ยวนี้ ชดใช้หนี้ของนายซะ พาฉันไปที่ต้นโทงเทง (Han Woo-ri, 2563)

มิติทางจิตวิทยา เป็นประเด็นสำคัญในการรื้อสร้างตัวตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง เนื่องจากนางซันก็ในวรรณกรรมห้องสิน ปิตาภที่มีสภาวะจิตใจมุ่งไปในเชิงลบในทุกมิติไม่ว่าจะเป็น พฤติกรรมทางเพศ บุคลิกลักษณะทั่วไป ภาวะทางอารมณ์และสติปัญญา ถึงแม้จะสร้างมนุษย์แต่ไม่มีจิตสำนึกความเป็นมนุษย์ แม้แต่น้อย ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าตัวละครดังกล่าวเป็นปิตาภที่ชั่วร้าย สิ่งที่ Xu Zhonglin นำเสนอก็คือ เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์มีสภาวะจิตใจเหมือนดังนางซันก็ก็เปรียบเสมือนกับถูกปิตาภเข้าสิงนั่นเอง ส่วนการตีความใหม่ของตัวละคร อียอน โดย Han Woo-ri นำเสนอการประกอบสร้างวีรบุรุษจิ้งจอกเก้าหางในอุดมคติที่มีสภาวะจิตใจเชิงบวกที่มีความซื่อสัตย์ต่อความรัก ซื่อสัตย์ต่อคนที่ช่วยเหลือจนวันตาย อันเป็นคุณสมบัติหลักของจิ้งจอกเก้าหาง รวมถึงความเสียสละ ปกป้องครอบครัวและพวกพ้องและความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบในการแก้ปัญหาเมื่อถึงจุดคับขันของเรื่อง สะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยหาวีรบุรุษที่มีจิตใจที่ดีอย่างอียอนที่หายากยิ่งในสังคมปัจจุบัน

สรุปและอภิปรายผล

การตีความตัวละครอียอนในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed โดยภาพรวมมีลักษณะเป็นหนุ่มรูปงามที่เฉลียวฉลาด มีมั่นคงและซื่อสัตย์ในความรัก มีอายุยืนยาวและมีความสามารถเหนือมนุษย์ที่คอยช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนการตีความตัวละครนางซันก็ในวรรณกรรมห้องสิน โดยภาพรวมคือหญิงสาวสวยที่ฉลาดแกมโกง มีจิตใจอิจฉาริษยา โหดเหี้ยมอำมหิต รักความสำราญ และมีอิทธิฤทธิ์หลายอย่างที่จะทำให้ร้ายมนุษย์ได้ ผลสรุปผลการเปรียบเทียบการตีความของสองตัวละคร ทั้ง 3 มิติ ในภาพรวมเป็นการเปลี่ยนภาพลักษณ์ใหม่ในลักษณะเปลี่ยนทัศนคติเป็นเชิงบวกในตัวละครจิ้งจอกเก้าหางที่เป็นเพศชาย และแฝงไปด้วยค่านิยมของคนสมัยใหม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร 3 มิติ พบว่า มิติทางกายภาพ เปลี่ยนจากปิตาภสาวเป็นวีรบุรุษรูปงาม มิติทางสังคม เปลี่ยนจากชนชั้นผู้มีอำนาจการปกครอง เป็นผู้มีอำนาจทางการเงิน และมิติทางจิตวิทยา เปลี่ยนจากคนที่โหดเหี้ยมเป็นคนที่ซื่อสัตย์และมีความเสียสละ

ลักษณะตัวละครจิ้งจอกเก้าหางที่ถูกตีความใหม่ ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวละครในทุก ๆ มิติ แต่ก็ยังเป็นการผลิตซ้ำแนวคิดปิตาภปิตาย สร้างวีรบุรุษในอุดมคติในร่างจิ้งจอกเก้าหาง ทำให้ลักษณะตัวละครดังกล่าวเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม ดังในเพจ popcornfor2 รายงานว่า ซีรีส์เรื่องนี้ได้รับความนิยมมากที่สุดบน Naver TV และแพลตฟอร์มอื่น ๆ โดยมียอดผู้เข้าชมสูงถึง 12 ล้านวิว ในช่วงเวลาที่ออกอากาศ เนื่องจากกลุ่มผู้ชมทุกวัยได้รำลึกถึงนิทานพื้นบ้านของเกาหลีที่มีการเปลี่ยนลักษณะตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง ถือเป็นเรื่องราวแฟนตาซีที่ได้เห็นสิ่งมีชีวิตในนิทานออกมาโลดแล่นบนหน้าจอโทรทัศน์ (popcornfor2, 2564: ออนไลน์) จากการประกอบสร้างตัวละครในลักษณะตีความใหม่ของ Han Woo-ri ผู้วิจัยมองว่ากลวิธีดังกล่าวจะเป็นที่นิยม เนื่องจาก นักเขียน Han Woo-ri และผู้กำกับ Kang Shin-hyo วางแผนจะสร้างซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed ภาคที่ 2 และ 3 ซึ่งจะออกอากาศในปี พ.ศ. 2566 (mydramalist, 2564: ออนไลน์) กลวิธีการตีความตัวละครใหม่นี้ชี้ให้เห็นมิติอีกด้านหนึ่งของการสร้างคุณค่าและมูลค่าให้วรรณกรรม ดังงานของ ทิสวีส อารังซานต์ (2560 : 142-169) ที่ศึกษาเรื่อง ตีความ

เลียนแบบและแปลงสาร เจ้าชายน้อย จากนวนิยายเชิงปรัชญาสู่แผ่นฟิล์มพบว่าการดัดแปลงนวนิยายว่าเป็นภาพยนตร์ ที่อาศัยกลวิธีกระบวนการพฤติกรรมของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายเพื่อนำมาดัดแปลงในภาพยนตร์ สดอปโมชันขนานไปกับการเล่าเรื่องใหม่ในภาพยนตร์ ซึ่งทำได้อย่างกลมกลืน ผู้ชมยังคงได้รับ “สาร” และ “แก่นเรื่อง” ที่นวนิยายต้องการสื่อออกมา กลวิธีดังกล่าวเป็นการสร้างอรรถรสของผู้ชมที่ได้รับจากการตีความตัวละครใหม่

ซึ่งในซีรีส์เกาหลีเรื่อง Tale of the Nine-Tailed เป็นการตีความใหม่ของตัวละครจิ้งจอกเก้าหาง ในเชิง “คติชนสร้างสรรค์” นำมาผลิตซ้ำในอุตสาหกรรมบันเทิงที่สร้างมูลค่าทางธุรกิจ สอดคล้องกับกระแส “Soft Power” (อำนาจอย่างอ่อน) ที่นำตัวละครในตำนานอย่าง “จิ้งจอกเก้าหาง” มาสร้างเสน่ห์จากการตีความใหม่จนได้รับความนิยมจากผู้ชมทั่วโลกได้อย่างแนบเนียน ซึ่งกลวิธีนี้เป็นการสร้างความสำเร็จให้แก่บทโทรทัศน์โดยการนำเรื่องราวในอดีตที่ปรากฏในวรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร ด้วยวิธีการตีความหรือให้ความหมายใหม่เพื่อความทันสมัย ทำให้ผู้ชมสัมผัสและเข้าถึงตัวละครได้ง่ายขึ้น เป็นวิธีการที่สร้างคุณค่าให้แก่วรรณกรรมให้ยังพอมีบทบาทในสังคม แต่อาจจะถูกดัดแปลงหรือเปลี่ยนมุมมองตามลักษณะตัวละครรูปแบบใหม่ที่ผู้เขียนได้รังสรรค์ตามจินตนาการและกระแสสังคมในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ เจริญสุข. (2561). Soft Power ของเกาหลีใต้ จุดแข็งและข้อจำกัด. *วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา*. 22(1), 122-139.
- โชติอนันต์ เกษมวงศ์หงส์ และฉลองรัฐ เหมอมาลัยชลมารค. (2560). การวิเคราะห์ตัวละครและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมิติความจริงกับความฝันในภาพยนตร์แฟนตาซี. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*. 24(3), 249- 263.
- ทิสวีส อารังสานต์. (2560). ตีความ เลียนแบบ และแปลงสาร เจ้าชายน้อย : จากนวนิยายเชิงปรัชญาสู่แผ่นฟิล์ม. *วารสารมนุษยศาสตร์*. 24(1), 142-169.
- นริรัตน์ พินิจจนสารและนราพงษ์ จรัสศรี. (2562). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ จากการตีความตัวละคร “ราม” ในรามายณะผ่านทฤษฎีภาวะและรส. *International Journal of East Asian Studies*. 23(2), 276-293.
- ผ่องพิชญ์ สวงรัมย์และภาณุเดช จริยรัตนันท์. (2563). ภาพลักษณ์จิ้งจอกตามทัศนะของคนจีนในแต่ละยุคสมัย. *วารสารกาสะลองคำ*. 14(2), 31-41.
- อิรวดี ไตลังคะ. (2546). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Han Woo-ri. (ผู้เขียนบท). (2563). *Tale of the Nine Tailed เทพบุตรจิ้งจอกเก้าหาง* [ละคร]. โซล: สถานีโทรทัศน์ tvN.
- Mydramalis. (2564). *Tale of the Nine Tailed: An Unfinished Story*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2564, จาก <https://mydramalist.com>.
- Popcornfor2. (2564). “Tale Of The Nine-Tailed” ซีรีส์ที่โดนใจคนทุกวัย. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2564, จาก <https://popcornfor2.com>.
- Xu Zhonglin. (2564). *วรรณกรรมห้องสิน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2564. จาก <https://www.vajirayana.org>.

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
The Management of Learning Resources in School
Under Secondary Education Service Area Office Bangkok2

ธัญญา จันทร์สุภา, รัตนา กาญจนพันธุ์

Thanunya Chansupa, Ratana Kanjanaphan

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Master of Education (Education Administration), Ramkhamhaeng University

Corresponding Author: E-mail: 6412470013@rumail.ru.ac.th

Received 08/05/2023 | Revised 09/07/2023 | Accepted 23/07/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 41 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 – 0.90 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่า 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; แหล่งเรียนรู้; วงจรคุณภาพ PDCA

Abstract

This research is a survey research of purposes are to study and compare opinions of teachers on the management of learning resources in school under Secondary Education Service Area Office Bangkok 2, classified by educational backgrounds, work experiences and school size. The sampling was obtained by stratified according to school size. Then a simple random sample was taken. A sample of 329 people was obtained. The research instrument was 41 questionnaires checking the validity of IOC between 0.80 – 1.00, itemized discriminatory power between 0.24 – 0.90. Cronbach's alpha coefficient was 0.975. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and Cronbach's alpha coefficient. One-way ANOVA analysis of variance was found, when differences were found, a pair of tests was performed according to the Scheffé method

The research results were found that 1) Teachers have an opinion on the Management of Learning Resources in School Under Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 , as a whole ,and individual aspects,they were at a high level. 2) Teachers with different educational backgrounds, work experiences, school size have opinions on the Management of Learning Resources in School Under Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 , as a whole ,and individual aspects , were different at 0.05 level of significance.

Keywords: The Management; Learning Resources; Deming Cycle PDCA

บทนำ

สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ไม่สิ้นสุด ที่เน้นทักษะการคิด และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจะพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นั้น จะต้องเริ่มที่การพัฒนาคนให้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมใช้งาน ทันสมัย และเพียงพออย่างทั่วถึงต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 25 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สามารถสรุปความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ได้ว่า แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งให้ความรู้ที่แต่ละบุคคลต้องการแสวงหา และสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้เฉพาะด้านและสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ความรู้อื่นได้อย่างหลากหลายเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบตลอดชีวิต

สถานศึกษาในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจและเตรียมพร้อมสำหรับการบริหารสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง จากการรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ปีการศึกษา 2564 ได้พบปัญหา ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีจุดควรพัฒนาด้านอาคาร การจัดสภาพ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ยังไม่เพียงพอ การพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงได้พยายามส่งเสริมการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียนสูงสุด

การบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่ดี จึงมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความ คุ่มค่า ยิ่งยี่สิบ สถานศึกษาควรนำกระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) ซึ่ง ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan: P) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do: D) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ(Check: C) และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง (Action: A) มาใช้ดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถสร้างผลผลิตการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ และหลักการในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 14) ที่ กล่าวถึง แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามคุณภาพวงจรเดมมิ่ง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการ บริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ของสถานศึกษามีคุณภาพทำงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ ของผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อให้ทันต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

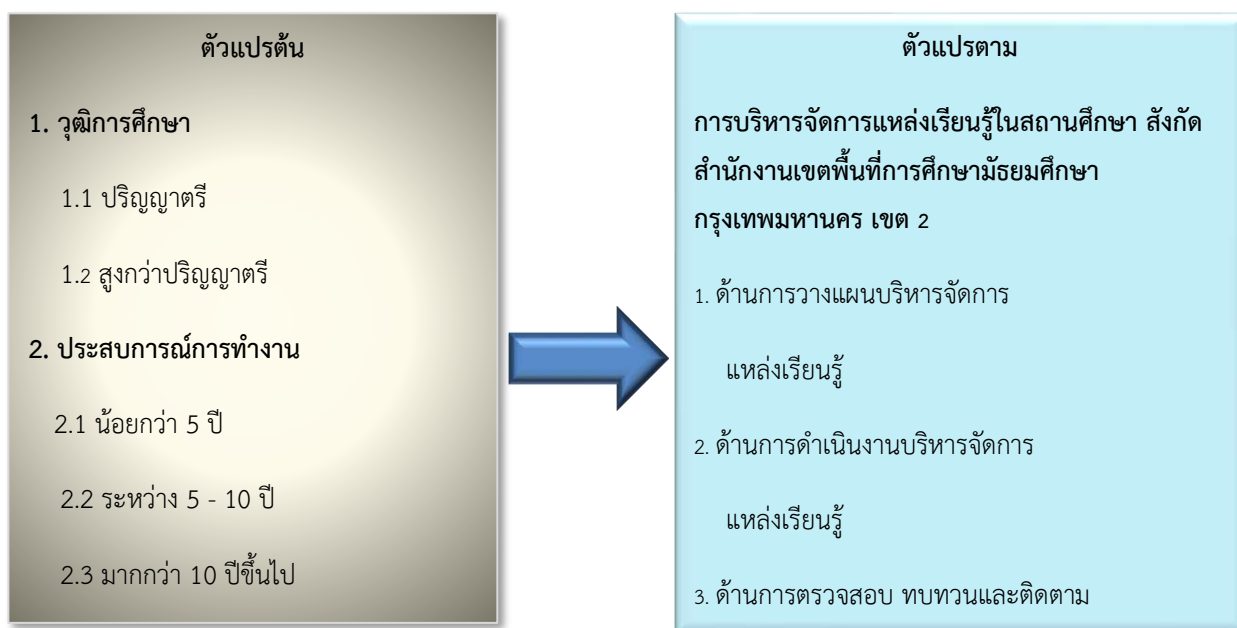
1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนั กงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันโดยจำแนก ตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังรูปภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5,854 คน จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 52 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) และเทียบสัดส่วนได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 คน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากความคิดเห็นของครูโดยใช้แนวทางการบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle: PDCA) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan)
- 2.2 ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do)
- 2.3 ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Check)
- 2.4 ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Action)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 41 ข้อ ได้แก่

1) ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Plan)	11 ข้อ
2) ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do)	12 ข้อ
3) ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Check)	8 ข้อ
4) ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Action)	10 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาตามหลักการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพ โดยจัดทำร่างแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ในการสอบถามครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความถูกต้องทางวิชาการแล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ โดยสรุปผลตรวจสอบความเที่ยงตรงได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 – 0.90 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่า 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการเขตพื้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 19 กันยายน - 7 ตุลาคม 2565 และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ได้รับคืนทั้งหมด 329 ฉบับ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระบบข้อมูล ลงรหัสข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษาประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อและโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าที (t-test)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่อต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.88	0.659	มาก
2. ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.05	0.612	มาก
3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.92	0.671	มาก
4. ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.00	0.661	มาก
รวม	3.96	0.600	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$) ด้านตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.92$) และด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.88$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	วุฒิการศึกษา				t	P- value
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		

1. ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.96	0.612	3.66	0.731	3.726	0.000*
2. ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.10	0.576	3.92	0.685	2.445	0.015*
3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.98	0.641	3.75	0.722	2.636	0.009*
4. ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.05	0.630	3.85	0.720	2.440	0.015*
รวม	4.02	0.563	3.80	0.662	3.096	0.002*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่ง
เรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ใน
ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	P- value
	น้อยกว่า 5 ปี		ระหว่าง 5 - 10 ปี		มากกว่า10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	4.07	0.542	3.98	0.585	3.49	0.735	24.69	0.000*
2. ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	4.21	0.510	4.10	0.579	3.80	0.696	12.49	0.000*
3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและ ติดตาม	4.10	0.532	4.02	0.636	3.54	0.730	22.40	0.000*

บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้									
4. ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไข	4.14	0.598	4.07	0.602	3.69	0.723	13.76	0.000*	
บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้									
รวม	4.13	0.496	4.04	0.551	3.64	0.660	20.89	0.000*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบกับวิธีการของเซฟเฟสสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		4.13	4.04	3.64
น้อยกว่า 5 ปี	4.13			*
ระหว่าง 5-10 ปี	4.04			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.64			

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และระหว่าง 5-10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา						F	P- value
	ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่ พิเศษ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	3.71	0.555	3.83	0.695	3.96	0.662	3.662	0.027*
2. ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	3.86	0.585	4.05	0.592	4.12	0.622	4.040	0.018*

3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตาม บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.71	0.633	3.96	0.666	3.97	0.677	3.715	0.025*
4. ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไข บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	3.80	0.618	3.98	0.651	4.06	0.670	3.530	0.030*
รวม	3.78	0.531	3.96	0.603	4.03	0.608	4.201	0.016*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบกับวิธีการของเชฟเฟสสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านการวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.78	3.96	4.03
ขนาดกลาง	3.78			*
ขนาดใหญ่	3.96			
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.03			

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่สังกัดสถานศึกษา ขนาดกลาง ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพียงพอและมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญเกียรติ แดงสีดา (2563 : 72) พบว่า แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐนิช นัดกลิ่น (2564 : 116) พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน มีการส่งเสริมให้ครู นักเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรณัฐ จันทร์ทองแก้ว (2562 : 94) พบว่า ด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่

ในระดับมาก ซึ่งประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการบริหารงานแหล่งเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา จันปัญญา (2561 : 73) พบว่า ด้านการวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ การชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ให้เลือกใช้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพียงพอ และมีสภาพพร้อมสำหรับให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญเกียรติ แดงสีดา (2563 : 70) พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2564 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ปิยะพรพิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงทำให้สถานศึกษามีแผนกำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด มีเครื่องมือและวิธีการในการนิเทศ ติดตามที่เหมาะสมและหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2564 : บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ปิยะพรพิทยา ตามกรอบการบริหารแบบวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านการตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา จันปัญญา (2561 : 77) พบว่า การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบหลังจากที่ได้รับการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการสรุปรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน มีการประสาน และประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ภูเสียงแก้ว (2563 : บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทของผู้บริหาร ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2564 : บทคัดย่อ) พบว่า มาตรฐานด้านการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสูง

กว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม และพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรณูภา ศรีสวัสดิ์ (2560 : 120) พบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตติมาพร เชาวนไว (2562 : 67) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และระหว่าง 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ เข้าใจการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยเฉพาะในยุคที่ต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเรณูภา ศรีสวัสดิ์ (2560 : 120) พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมาพร เชาวนไว (2562 : 65) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสูงกว่าครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากรในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีความพร้อมในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบได้มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง จึงทำให้ครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปัทมา จันปัญญา (2561 : 79) พบว่า ปัญหาการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของชุตติมาพร เชาวนไว (2562 : 65) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านวางแผนบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน และต่อเนื่อง
2. ด้านการดำเนินงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวนและติดตามบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเข้าใจในการกำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งระยะก่อนใช้ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ โดยกำหนดกระบวนการและเกณฑ์การกำกับติดตามที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
4. ด้านการสรุป ปรับปรุงและแก้ไขบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีการจัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา บริบทของสถานศึกษา นำผลจากการกำกับ ติดตามมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ หรือการวิจัยเชิงคุณภาพส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์. (2564). แนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปิยะมหาราชาธิราช. การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ.
- กู้เกียรติ แดงสีดา. (2563). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. อดิเรก : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ชุติมาพร เชาวนไฉ. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ณัฐนิช นัดกลิ่น. (2564). ทักษะการบริหารกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรณัฐ จันทรวงแก้ว. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแหล่งเรียนรู้ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนสัน

- กำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้กระบวนการคุณภาพ PDCA. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปัทมา จันปัญญา. (2561). การศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรณูภา ศรีสวัสดิ์. (2560). การบริหารแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2565. จาก <http://www.sesao2.go.th>.
- สุกัญญา ภูเสียงแก้ว. (2563). บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปีที่ 7 (ฉบับที่ 8), หน้า 258.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Deming in Mycoted. (2004). *Plan Do Check Act (PDCA)*. Retrieved September 25, 2022. From <http://www.mycoted.com/creativity/techniques/pdca.php>

การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา
ของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์

ทนายัต นันเขียว¹, ธรศ มีแสงแก้ว², กัญญกุลณัช พีรชาอัครชัย³,
ชลลดา ม่วงธนัง⁴, วิมลวรรณ วงศ์ศิริ⁵

Thayawat Nankhiaw¹, That Meesaengkaew², Kankulnat Peerachaakkarachai³,

Corresponding Author, E-mail: Kankulnat.pee@pcru.ac.th

Received 12/04/2023 | Revised 03/05/2023 | Accepted 06/05/2023

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

วัดวิเชียรบำรุงเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย วัดตั้งอยู่บนเนินเขา ซึ่งสามารถมองเห็นทิวทัศน์และภายในบริเวณวัดมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่บรรจุในถ้ำในบึงสาบ ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านพระพุทธศาสนามากขึ้น เช่น การแสวงบุญ กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคล โดยทางวัดยังไม่มีสื่อประชาสัมพันธ์มากนัก ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวทั่วไป จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์และแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.82 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านศาสนา ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยได้นำเสนอในรูปแบบแผ่นพับและโปสการ์ด เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังวัดได้นำกลับไปเป็นที่ระลึก ผลการประเมินความพึงพอใจสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประเภทสื่อสิ่งพิมพ์แบบโปสการ์ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.85) และแผ่นพับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.86)

คำสำคัญ: ประชาสัมพันธ์; ท่องเที่ยงเชิงศาสนา; วัดวิเชียรบำรุง

Abstract

Wat Wichian Bamrung is a temple situated on a hill in Phetchabun Province in northern Thailand. It is a serene place that offers a beautiful view of the surroundings, and has a large Buddha image within its premises. With an increasing interest in Buddhism among tourists, the temple has the potential to be a popular religious tourist attraction. However, due to a lack of public relations media, it is not yet known to many tourists. The purposes of this research were 1) creating printed media to promote religious tourist attractions of Wat Wichian Bamrung, Phetchabun Province and 2) to study the satisfaction toward printed media creation to promote religious tourist attractions of Wat Wichian Bamrung, Phetchabun Province. The sample used in this study was the general activity of 100 people using the target accidental sampling selection. The tools used in the study were public relations printed media and questionnaire with confidence (Reliability) equal to 0.82. The statistics used in the data analyzed by using the percentage, mean, and standard deviation.

The study found that printed media to promote religious tourist destinations of Wat Wichian Bamrung, Phetchabun Province, is used as a center for learning religion, local history, and culture. The media is presented in the form of brochures and postcards, allowing tourists visiting the temple to take home as souvenirs. The results of satisfaction with the printed media used for promoting religious tourism destinations of Wat Wichian Bamrung, Phetchabun Province, presented in the form of a postcard was at a high level ($\bar{X}$ = 4.28, S.D.= 0.85) and brochure was at a high level ($\bar{X}$ = 4.10, S.D.= 0.86).

Keywords: Public Relations; Religious Tourism Places; Wat Wichian Bamrung

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่งรอยยิ้มและมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน โดยมี วัฒนธรรมและ ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และยังเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ ในปีพ.ศ. 2561 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยว มูลค่า 2,983,525.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.54 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการจ้างงาน จำนวน 4,393,294 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 ของจำนวนการจ้างงานของประเทศ (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ในด้านการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน เพื่อสร้างมูลค่าให้กับชุมชนในท้องถิ่นและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวพื้นที่เมืองรองด้วยการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการสร้างหลากหลายด้านการท่องเที่ยวที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง

ศาสนากำลังเป็นที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้อวัดยังเป็นทรัพยากรอีกอย่างหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่ได้เยี่ยมชมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาแต่ยังได้รับประสบการณ์เรียนรู้ศาสนา ความเชื่อรวมทั้งเชื่อมโยงด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม วิถีชีวิตของชุมชนผ่านการท่องเที่ยว ในประเทศไทยนั้นมีหลายชุมชนที่ได้รับการเปิดตัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ได้มาสัมผัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศรัทธาของแต่ละความเชื่อที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความเชื่อและแรงศรัทธา ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญของการพลิกฟื้นระบบเศรษฐกิจที่รวดเร็วในแต่ละประเทศ พร้อมทั้งสามารถต่อยอดไปสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน (แบรนดอินไซด์, 2566) มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเหยาและคณะ (Yao et al., 2020) การท่องเที่ยวด้วยมรดกทางวัฒนธรรมเป็นผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังจุดหมาย สถานที่ที่เป็นตัวกลางให้กับนักท่องเที่ยวได้รับรู้ในความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าทางวัฒนธรรม และด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ต่อเศรษฐกิจในประเทศ

จังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับความนิยมอันดับที่ 4 จากการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปีพ.ศ.2564 มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ประทับใจ เช่น อุทยานแห่งชาติเขาค้อ ภูทับเบิก วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว วัดธรรมยานและทุ่งกังหันลม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564) การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะสามารถที่จะโน้มน้าวนักท่องเที่ยวให้มาสนใจสิ่งที่นำมาเสนอได้ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวก็มักจะไปเที่ยวในสถานที่เดิม ๆ ที่มีการประชาสัมพันธ์ไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมิธ อาร์ ดี (Smith, R. D., 2020) การสื่อสารเชิงกลยุทธ์มาใช้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการประชาสัมพันธ์ในการพัฒนาและกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ซึ่งปรับให้เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรและกลุ่มเป้าหมาย การเลือกกลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาของการจัดการความสัมพันธ์ การสื่อสารแบบบูรณาการ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวยังไม่เป็นที่รู้จักกันทั่ววิเชียรบำรุง ซึ่งน่าเสียดายสถานที่ที่เป็นวัดเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งของเพชรบูรณ์ เดิมมีชื่อว่า "วัดท่าน้ำ" สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2471 อุโบสถของวัดสร้างขึ้นปี พ.ศ. 2496 และมีกำแพงแก้วล้อมรอบ ภายในวัดประดิษฐานพระนอนสีทององค์ใหญ่ตั้งอยู่กลางแจ้งมีนามว่า "พระพุทธไสยาสน์วิเชียรบุรีศรีรัตนมิ่งมงคล" ภายในองค์พระเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระรากขวัญ และด้านหลังองค์พระมีพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระสุพรรณกัลยาและสมเด็จพระเอกาทศรถ อีกทั้ง "ขอนแก่นโบราณ" หรือ "เรือมาด" ซึ่งขุดแต่งจากไม้ตะเคียนทั้งต้น มีอายุราวสมัยอยุธยา (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, ม.ป.ป.) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจความต้องการพบว่า ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์สถานที่และการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ในการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวและผู้สนใจที่เดินทางท่องเที่ยวที่ชื่นชอบความเงียบสงบ ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวได้ จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเยือนวัดหลวงซานในไต้หวันของเจิงและคณะ (Zheng et al., 2020) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากใช้เวลาเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ที่วัดเท่านั้น การออกแบบโบรชัวร์ท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลจะเป็นประโยชน์และเพิ่มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแนวคิดของแอนดิโตและกุนันโต (Andito & Gunanto, 2020) ที่อธิบายถึงการออกแบบโปสการ์ดจากวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีสัญลักษณ์เป็นการสื่อสารด้วยภาพที่น่าจดจำ ซึ่งสามารถมอบเป็นของที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์สำหรับผู้มาเยือนและคนในท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ

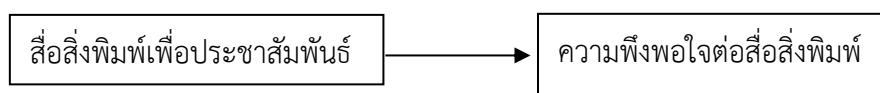
นักท่องเที่ยวนและผู้ทีสนใจที่เดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัดและชุมชนในเส้นทางแห่งศรัทธาของพุทธศาสนสถานและศาสนวัตถุได้

ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความประทับใจผ่านภาพประกอบทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาอย่างสร้างสรรค์และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของไทยที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้ดีขึ้นและสอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มีความศรัทธาและสนใจการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการทำสื่อประชาสัมพันธ์จะเป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นแรงจูงใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจและให้ความสำคัญกับพระพุทธศาสนาด้วยศรัทธา นำทางเส้นทางนำเที่ยวและเรื่องราวคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของคนในชุมชนไม่ให้สูญหายไป เหลือไว้เพียงคำบอกเล่าจากคนรุ่นหลังอันจะนำไปสู่การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำและการแนะนำบอกต่อกับผู้ที่สนใจและนักท่องเที่ยวได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในวัดวิเชียรบำรุง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในวัดวิเชียรบำรุง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 100 คน
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้
 - 2.1 การวางแผนการวิจัย ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุงได้มีเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เจ้าอาวาส นักท่องเที่ยว 5 คน และคนในชุมชน 3 คน ปัญหาที่พบคือ ขาดการประชาสัมพันธ์สถานที่ในบริเวณวัด ข้อมูลการเดินทางและเรื่องราวพุทธศาสนสถานและศาสนวัตถุทางคณะผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดทำเนื้อหาที่ประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและจาการรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อสังเคราะห์มาเป็นรูปแบบเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง

2.3 การออกแบบและพัฒนาโดยการนำเสนอข้อมูลในแผ่นพับและโปสการ์ดประกอบด้วย ตัวอักษรและรูปภาพ

2.4 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง โดยศึกษาความสอดคล้องกับเนื้อหาข้อมูล และวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์

4. การทดสอบเครื่องมือและการหาความเชื่อมั่น ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยได้ดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ 1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความเหมาะสมของภาษา (Content Validity) รวมถึงการปรับปรุงเพื่อแก้ไขแบบสอบถามก่อนนำไปทดลองใช้ (Tryout) 2) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาชมวัดวิเชียรบำรุง จำนวน 50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) ผลจากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.82

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยการแจกแบบสอบถามพร้อมอธิบายคำชี้แจง แนะนำวิธีการตอบแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและส่งคืนแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ หากตรวจพบข้อผิดพลาดหรือกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยจะลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจนเกิดความสมบูรณ์

5.2 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บันทึกคะแนนโดยการลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ

6. การสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติของแบบสอบถาม ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

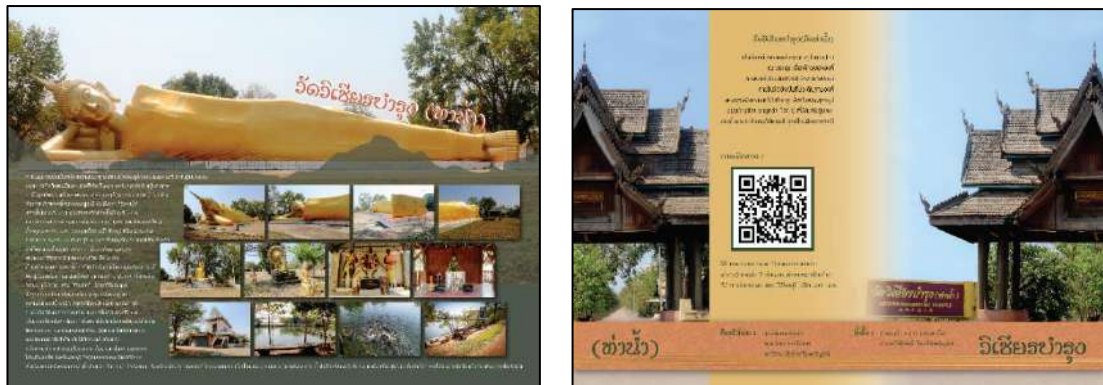
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัด เพชรบูรณ์ เพื่อสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัด เพชรบูรณ์และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิง ศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

1. การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัด เพชรบูรณ์

ภาพที่ 2 สื่อสิ่งพิมพ์แบบแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ภาพที่ 3 สื่อสิ่งพิมพ์แบบโปสการ์ดเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว เชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาพึงพอใจสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัด วิเชียรบำรุง

รายการ	แผ่นพับ		โปสเตอร์		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ	4.03	0.82	4.09	0.95	มาก
2. ด้านการกระจายข่าวสาร	4.08	0.88	4.30	0.97	มาก
3. ด้านสร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจ	4.29	0.84	4.26	0.92	มาก
4. ด้านส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของสถานที่	4.00	0.90	4.35	0.71	มาก
5. ด้านการนำไปใช้	4.11	0.86	4.39	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	0.86	4.28	0.85	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์แบบโปสเตอร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.85) และแผ่นพับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดต่อสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ด้านการนำไปใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบโปสเตอร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.72) รองลงมาด้านส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของสถานที่สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบโปสเตอร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.71) ด้านการกระจายข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบโปสเตอร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.97) ด้านสร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบแผ่นพับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.84) ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบโปสเตอร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.95)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้สถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังวัดได้นำกลับไปเป็นที่ระลึกและช่วยเผยแพร่ศาสนา ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นมิให้สูญหายไป ซึ่งสอดคล้องกับอรุณรัตน์ ชินวรรณ (2553) ที่อธิบายถึงสื่อทางด้านสิ่งพิมพ์ ปัจจุบันในวงการธุรกิจนิยมใช้สื่อประเภทนี้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อช่วยส่งเสริมการขาย ซึ่งวิธีในการสร้างสรรค์สิ่งพิมพ์มีหลายวิธีและพัฒนาตัวเองให้ทันสมัยเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อสิ่งพิมพ์ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ แผ่นพับ และแผ่นปลิว สอดคล้องกับกิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย (2561) อธิบายว่าองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมและด้านศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการออกแบบเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว สอดคล้องกับรามณรงค์ นิลกำแหงและคณะ (Nilgumhaeng et al., 2020) ได้ศึกษาแนวคิดการใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา (โคราช) ประเทศไทย พบว่า การใช้อัตลักษณ์ของสถานที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการเพิ่มคุณค่าและเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่โดดเด่นของชุมชนนั้น สามารถช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังจังหวัดหรือชุมชนนั้นได้ สามารถช่วย

สร้างรายได้ให้กับชุมชนและทำให้เกิดรายได้ในท้องถิ่น สอดคล้องกับขวัญใจ สุขก้อนและวิโรจน์ แก้วกล้า หาญ (2563) ได้ศึกษาการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเยาวราชยุคใหม่ พบว่า การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ควรสร้างเอกลักษณ์และจุดเด่นของเยาวราชที่นักท่องเที่ยวนึกถึงและสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยือน และสอดคล้องกับบรรณ เหมือนภักตร์และผกามาศ ชัยรัตน์ (2565) ได้ศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง พบว่า การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานปัจจุบันแม้ว่าจะมีการนำเอาความคิดการสื่อสารการตลาดมาใช้อย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์เป็นกลยุทธ์ การตลาดที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เครื่องมือการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง เป็นการเผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มผู้พัฒนากับกลุ่มผู้ใช้ ซึ่งจะต้องอาศัยเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย

2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของวัดวิเชียรบำรุง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์แบบโปสการ์ดและแผ่นพับ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจินตนา กลิ่นนัทและคณะ (2566) ได้ศึกษาการออกแบบและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวหลังวิกฤตโควิด-19 กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับภัสวลี นิติเกษตรสุนทร (2559) การสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งที่มนุษย์จะใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีความเข้าใจอันดีต่อกัน และความสำคัญของการสื่อสารจะต้องมีรูปแบบที่ชัดเจนและมีความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับหทัยชนก ยิงสุขและภานุพงศ์ แสนจันทร์ (2561) ได้ศึกษาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับมาก ด้วยรูปแบบของหนังสือจัดทำออกมาได้น่าสนใจ ใช้งานง่าย ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายต่อเนื้อหา และมีประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับสุกัญญา บุญน้อมและคณะ (2565) ได้ศึกษาผลของการเปิดรับสื่อกับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปิดรับสื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เปิดรับสื่อการท่องเที่ยวจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ โบรชัวร์ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการกระจายข่าวสาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบรรณ แห่งทอง (2562) ได้ศึกษาการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับประชาสัมพันธ์ชมรมคนรักในหลวงจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมชมรมคนรักในหลวงที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับโลเรโร (Loureiro, 2014) การสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวผ่านความพึงพอใจและความทรงจำที่ดีจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต่อนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความผูกพันกับสถานที่ ย่อมมีความตั้งใจเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ อีกทั้งมีความตั้งใจบอกต่อและแบ่งปันประสบการณ์ให้แก่บุคคลรู้จักอีกด้วย ด้านสร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอภิวรรณ ศิรินนทนาและคณะ (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบรรณา กฤษณะมนตรี และณัฏฐ์ กุลิษฐ์ (2561) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ข้อมูลแรงจูงใจการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับมาก ด้านส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของสถานที่ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุจิตร์

ตรา ฤทธิสกลชัย (2565) ได้ศึกษาการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยว และแผนผังแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ ด้านการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจิรัชยา ปัญญา (2561) ได้ศึกษาการออกแบบสื่อและพื้นที่เพื่อสืบสาน วัฒนธรรมชุมชนหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านหลุก พบว่า มีความพึงพอใจในผลการออกแบบสื่อข้อมูลองค์ความรู้และสื่อประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการใช้สื่อประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เทคโนโลยีด้วยการเข้าสู่โลกเสมือนจริง เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น
2. ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีรูปแบบหลากหลายและรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

เอกสารอ้างอิง

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). **เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของไทย ปี พ.ศ. 2561**. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2566. จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20210419143447.pdf
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). **โครงการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทย**. อินโฟเลิร์ช จำกัด. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. จาก <http://tourismlibrary.tat.or.th/medias/T26966.pdf>
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย. (2561). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 6(1), 131-148.
- ขวัญใจ สุขก้อนและวิโรจน์ แก้วกล้าหาญ. (2563). การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเยาวราชยุคใหม่. *ดีไซน์เอดโค*, 1(1), 12-20.
- จินตนา กลิ่นนันทและคณะ. (2566). การออกแบบและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวหลังวิกฤตโควิด-19 กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 17(1), 34-43.
- จิรัชยา ปัญญา. (2561). **การออกแบบสื่อและพื้นที่เพื่อสืบสานวัฒนธรรมชุมชนหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านหลุก**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- แบรนด์ อินไซด์. 2566. **เปิดโมเดลใหม่ “การท่องเที่ยวสายมู” ดึงนักท่องเที่ยวกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นเน้นพลังศรัทธาไม่มลาย**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. จาก <https://brandinside.asia/faith-economy-for-thailand/>
- ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร (2559). **ทฤษฎีและพฤติกรรมสื่อสาร**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วรรณภา ฤกษ์มณตรี. (2561). **แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. จาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13#>
- สุกัญญา บุญน้อมและคณะ. (2565). ผลของการเปิดรับสื่อกับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 14(1), 145-161.
- สุจิตรตรา ฤทธิสกลชัย. (2565). การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 15(2), 163-184.
- หทัยชนก ยังสุขและภานุพงศ์ แสนจันทร์. (2561). **สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดสุพรรณบุรี**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (ม.ป.ป.). **วัดวิเชียรบำรุง**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566. จาก <https://cbtthailand.dasta.or.th/webapp/relattraction/content/3330/>
- อภิวรรณ ศิรินันทนา เสาוניย์ วรรณประภาและกรรณิกา พงษ์ชัย. (2562). การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว. *วารสารวิจัยร่วมไพพรรณี*, 13(2), 92-101.
- อรรวรรณ แห่งทอง. (2562). การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับประชาสัมพันธ์ชมรมคนรักในหลวงจังหวัดสิงห์บุรี. *วารสารวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม*, 6(2), 57-66.
- อรรวรรณ เหมือนภักตร์และผกามาศ ชัยรัตน์. (2565). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 14(1), 163-173.
- อรุณรัตน์ ชินวรรณ. (2553). **สื่อประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Andito, T., & Gunanto, S. G. (2020). Javanese Temple Bas Relief as Inspiration of 'Kiritimukha' Postcard Series Creation. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Interdisciplinary Arts & Humanities (ICONARTIES)*. 6th November 2020: Yogyakarta Institut Seni Indonesia. (249-255).
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Loureiro, S. M. C. (2014). The role of the rural tourism experience economy in place attachment and behavioral intentions. *International Journal of Hospitality Management*, 40, 1-9.
- Nilgumhaeng, R., Sattayanuchit, W. and Pansukhum, S. (2020). The Concept of Using the Local Identity for Tourism Promotion in Nakhon Ratchasima Province (Khorat), Thailand. In *Proceedings of the The 2nd China-ASEAN International Conference 2020 The 2nd International Conference on Tourism, Business, & Social Sciences*

2020: Insight to China and ASEAN's Wellness, Tourism, & Innovation. 23th April 2020: Bangkok Dhurakij Pundit University. (758-775).

Smith, R. D. (2020). **Strategic planning for public relations**. Routledge.

Yao, D., Zhang, K., Wang, L., Law, R., & Zhang, M. (2020). From religious belief to intangible cultural heritage tourism: A case study of mazu belief. *Sustainability*, 12(10), 4229. doi:<https://doi.org/10.3390/su12104229>

Zheng, M. C., & Tsai, T. C. (2020). Evidence-Based Design of a tourist Brochure Based on Worshipping Behavior in Longshan Temple, Taiwan. *Wit Transactions on Ecology and the Environment*, 248, 89-101.

ปฏิรูปองค์กรตำรวจ:นโยบายท้าทายใหม่ แสงสว่างแห่งรุ่งอรุณ Police Reform: A New Challenging Policy light of dawn

ณัฐวิชัย ราชแก้ว,¹ ภักดี โพธิ์สิงห์²

Nattawit Ratchakaew¹, Phakdee Phosing²

^{1,2}หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{1,2}D.P.A. (Public Administration), Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹Corresponding Author, E-mail: ratchakaewnattawit@gmail.com

²Corresponding Author, E-mail: reaw2013@hotmail.com

Received 27/06/2023 | Revised 20/07/2023 | Accepted 21/07/2023

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

การปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับความสนใจจากประชาชนตั้งแต่การเข้าควบคุมการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพราะตำรวจ ถือเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า “ตำรวจ” เปรียบเสมือนต้นสายธารของกระบวนการยุติธรรม ก่อนที่กระบวนการจะดำเนินไปสู่ชั้นศาล เมื่อประชาชนถูกละเมิดสิทธิในเนื้อตัว ร่างกาย ทรัพย์สิน “ตำรวจ” เป็นด่านแรกที่ประชาชนจะนึกถึง อย่างไรก็ตามก็กระแสเสียงการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเชิงตัวบุคคลและในเชิงระบบก็ยังคงปรากฏให้เห็นในสังคม

“ปฏิรูปตำรวจ” จึงเป็นแสงสว่างแห่งความหวังของการพัฒนาต้นทางกระบวนการยุติธรรมไทย โดยเฉพาะปัญหาด้านโครงสร้างที่ทำให้ตำรวจมักตกเป็นเครื่องมือในการใช้กำลังจัดตั้งรัฐทางการเมือง ที่ผ่านมามีการผลักดัน ศึกษา หาแนวทางแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่มีครั้งใดที่สามารถ ‘ปฏิรูป’ ตำรวจได้อย่างแท้จริง พรรคก้าวไกลผู้นำการจัดตั้งรัฐบาลได้เสนอนโยบาย ‘ราชการไทยก้าวหน้า’ ครอบคลุมนโยบายการปฏิรูปตำรวจ ซึ่งในบทความนี้ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยสนับสนุนการขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยพบมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ 1) คะแนนเสียงสนับสนุนจากประชาชน (ต่อมส้ม) 2) การวางประเด็นปฏิรูปตำรวจชัดเจน 3) คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรค และ 4) นโยบายของพรรคร่วมรัฐบาล 8 พรรคการเมืองมีนโยบายไปในทิศทางเดียวกันที่ต้องการเห็น ‘การปฏิรูปตำรวจ’ อย่างจริงจัง

คำสำคัญ: การปฏิรูป; ตำรวจ; นโยบาย; แสงสว่างแห่งรุ่งอรุณ

Abstract

Reform of the National Police Agency It has received public attention since the National Council for Peace and Order (NCPO) took control of the country's administration because the police are considered the source of the judicial process. It cannot be denied

that the “police” is like the source of the justice process. before the process proceeds to court When the rights of the people are violated, the "police" is the first line of defense that people think of. Nonetheless, a wave of criticism of the police officers' performance both personally and systematically still exists in society.

“Police reform” is therefore a ray of hope for the development of the origin of the Thai justice system. Especially structural problems that make the police often used to eliminate political enemies. In the past, there has been a push to study and find solutions to solve problems. But there has never been a time when the police have actually been able to ‘reform’ the police. The Progressive Party, the leader of the government establishment, has proposed a policy. 'Progressive Thai Government' Covers Police Reform Policies In this article, the factors supporting the drive to achieve concrete It was found that there were supporting factors as follows: 1) People's support (Dom Som) 2) A clear layout of police reform issues 3) A statement of the party's political ideology and 4) Policies of the coalition government 'Police reform' seriously

Keywords: reform; police; policy; light of dawn

บทนำ

การปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้นได้รับความสนใจจากประชาชนทั้งประเทศนับตั้งแต่การเข้าควบคุมการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพราะตำรวจนั้นถือเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์กรของรัฐที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายอย่างกว้างขวาง ทั้งกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา ตำรวจเป็นองค์กรแรกที่ทำหน้าที่ป้องกันความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ควบคุมพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม งานของตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย (อริยธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2560 : 1) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างหลักประชาธิปไตยกับหลักนิติธรรมในปัจจุบัน ถือว่าสำคัญอย่างยิ่งหากหลักประชาธิปไตยขาดหลักนิติธรรมอาจส่งผลทำให้การปกครองขาดกฎหมายในการปกครองได้ การมีกฎหมายที่ดีแต่การบังคับใช้หรือกระบวนการยุติธรรมไม่เข้มแข็งก็สามารถทำให้เกิดการทุจริต สร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติได้ (พัชรา นารีนุช, 2566 : 55-62) การปฏิรูปตำรวจนั้น ได้ดำเนินการผ่านมาทุกรัฐบาล ซึ่งมีผลการศึกษาหลายประเด็น บางประเด็นก็ดำเนินการไปบ้างแล้ว แต่ก็ยังไม่ถึงเป้าหมายของการปฏิรูปตามความคาดหวังของประชาชน พอที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ให้การปฏิรูปของตำรวจมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติและตำรวจยังไม่หลุดจากการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองที่พยายามส่งเสริมบารมีเพื่อสร้างอิทธิพลทางการเมือง

ความสลับซับซ้อนของงานตำรวจและการแผ่ขยายเข้าไปเกี่ยวพันกับกิจกรรมหลักของรัฐในด้านต่างๆ ได้ส่งผลทำให้ตำรวจได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ทั้งด้านปัญหาเกี่ยวกับงานบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน ความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมตลอดถึงความไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชน อีกทั้งยังพบการเมืองกับตำรวจมีความสัมพันธ์กันในลักษณะตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมือง โดยตำรวจตกเป็นเครื่องมือของนักการเมืองในการพิทักษ์รักษา

และแสวงหาอำนาจทางการเมือง รวมทั้งในปัจจุบันยังปรากฏให้เห็นเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน จึงเกิดข้อเรียกร้องหรือกล่าวถึงการปฏิบัติงานขององค์กรตำรวจว่าควรจะต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเกิดความยุติธรรม

บทความวิชาการนี้ จะนำเสนอในหัวข้อการปฏิรูปองค์กรตำรวจ:นโยบายท้าทายใหม่ แสงสว่างแห่งรุ่งอรุณ ซึ่งเป็นประเด็นนโยบายของพรรคการเมืองที่ได้นำเสนอนโยบายปฏิรูปองค์กรตำรวจในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2566 และผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ นโยบายมีความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรตำรวจที่จะนำไปปรับใช้ แก้ไขปัญหาหรือเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้เกิดการมีส่วนร่วมทางการบริการงานภาครัฐ เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาครัฐ และการเมืองที่ยึดโยงกับประชาชนเป็นศูนย์กลาง

การปฏิรูปกิจการตำรวจอดีตสู่ปัจจุบัน

กิจการตำรวจมีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีเหตุปัจจัยที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันไปในแต่ละยุค ดังนี้ (ออนไลน์, 2566 : 1) ในปี พ.ศ. 2521 เนื่องจากข้าราชการตำรวจมีความแตกต่างจากข้าราชการพลเรือนจำเป็นต้องสร้างความเป็นวิชาชีพตำรวจ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล จึงได้ออก พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 เพื่อแยกการบริหารงานบุคคลของตำรวจ และมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง คือ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ใน ปี พ.ศ. 2547 ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ปัญหาอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไป การบริหารราชการ ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และจำเป็นต้องพัฒนาการให้บริการประชาชน จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวจึงมีการโอนกรมตำรวจมาจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นส่วนราชการขึ้นกับนายกรัฐมนตรี และออกพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม และพัฒนางานอำนวยความสะดวกยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน ได้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองเกิดการแทรกแซงการบริหารจากภายนอก องค์กรตำรวจ มีปัญหาด้านความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญาและการบริการประชาชน จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงตำรวจอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงหลังจากรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557-2563 หลังจากการเข้ายึดอำนาจโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พ.ศ. 2557 การปฏิรูปตำรวจได้ถูกพูดถึงอีกครั้ง โดยในยุคนี้นี้มีการตั้งคณะกรรมการและกรมการที่เกี่ยวกับการปฏิรูปตำรวจขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ชุด สำหรับการศึกษาหาแนวทางการปฏิรูปตำรวจโดยเฉพาะ โดยในช่วงระยะเวลาที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. และนายกรัฐมนตรี (ช่วง พ.ศ. 2557 – 2565) ได้มีความพยายามปฏิรูปวงการตำรวจ โดยมีการตั้งคณะกรรมการด้านปฏิรูปตำรวจขึ้นมาอย่างน้อย 6 ชุด ใช้อำนาจประกาศคำสั่งหัวหน้า คสช. ด้านตำรวจรวม 8 ครั้ง (พรบ.ตำรวจแห่งชาติ, 2565 : 2) มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี 1 ครั้ง และมีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ 2 ครั้ง จะเห็นได้ว่าในช่วงที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามาบริหารประเทศ และในช่วงของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ก็

ได้มีความพยายามในการปฏิรูปตำรวจในหลายด้าน มีการออกประกาศ คำสั่ง และแก้ พรบ.ตำรวจในหลายมาตรา แต่ปัญหาข้อร้องเรียนการปฏิบัติงานจากประชาชน ปัญหาการแทรกแซงทางการเมือง ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาโครงสร้างองค์กรที่มีสายบังคับบัญชาในแนวตั้งการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ปัญหาความเหลื่อมล้ำในความก้าวหน้าตามวิชาชีพ และปัญหาในการทำงานของตำรวจ ยังคงไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

องค์กรตำรวจมีปัญหาแผ่ขยายเป็นวงกว้าง จากประเด็นข้อร้องเรียนของประชาชนและในประเด็นภาพข่าวต่างๆ ที่สื่อให้เห็น ไม่ว่าจะเป็น ส่วยสตีกเกอร์ การพนันออนไลน์ การที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมาย รวมถึงข้อร้องเรียนในการการแทรกแซงการแต่งตั้งโยกย้าย ที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ฯลฯ ซึ่งสาเหตุของการเกิดปัญหานี้มาสู่ข้อเรียกร้องให้ปฏิรูปตำรวจ จะมาจากทั้งปัจจัยภายในองค์กรตำรวจเอง และจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก รวมทั้งเกิดจากพฤติกรรมส่วนบุคคล หรือเกิดจากโครงสร้างที่เอื้ออำนวย โดยชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์ (2565 : 1-20) ได้สรุปประเด็นปัญหาที่ต้องปฏิรูปตำรวจไว้จำนวน 5 ประเด็น ดังนี้ (1) ปัญหาโครงสร้างกิจการตำรวจแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (2) ปัญหาภาระงานของตำรวจที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมมีปริมาณมาก (3) ปัญหาการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจตำรวจที่มีเพียงหน่วยงานภายในทำหน้าที่เท่านั้นไม่มีหน่วยงานภายนอกเข้าร่วมภาคี (4) ปัญหาการบริหารสถานตำรวจที่ไม่มีประสิทธิภาพ (5) ปัญหาโครงสร้างงานสอบสวนที่ไม่เป็นอิสระ

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สร้างความไม่น่าเชื่อถือให้กับสังคมและประชาชน ยังก่อให้เกิดปัญหากับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในภาพรวม การที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ ตามยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) คือ“เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” จึงเป็นเรื่องที่ยังคงก้าวไปไม่ถึง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านกระบวนการยุติธรรม โดยให้ดำเนินการ (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า (2) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม (3) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว (4) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

มาตรา 260 ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา 258 ง. ด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับ

แต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เมื่อครบกำหนดแล้ว ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิเคราะห์นโยบายปฏิรูปตำรวจพรรคก้าวไกล : ความเป็นไปได้ของความสำเร็จ

พรรคการเมืองถือเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งพบได้ในทุกประเทศไม่ว่าประเทศนั้นมีการปกครองในระบอบใดก็ตาม สำหรับในประเทศไทย พรรคการเมืองมีบทบาทหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างรัฐกับประชาชนและเป็นผู้ร่วมสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนเพื่อถ่ายทอดและเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของรัฐ (มะลิ ทิพย์ประจง และคณะ, 2563 อ้างใน อเนก สุขดี, 2566 : 31-45) พรรคการเมืองมีความสำคัญต่อระบอบการปกครองเป็นอย่างมาก แม้แต่ในการปกครองระบอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตยก็ยังต้องมีพรรคการเมือง อาทิ พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศที่มีการปกครองระบอบสังคมนิยม พรรคการเมืองถือว่ามีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพรรคการเมือง คือสถาบันหลักที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่าง "ภาครัฐ" กับ "ภาคประชาชน" โดยที่พรรคการเมืองจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมาแปลงเป็นนโยบายของพรรค และนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร (ภุริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา, 2564 : 264-276) ซึ่งหน้าที่ของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 50 (7) บัญญัติให้ปวงชนชาวไทยต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทน เรียกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพรรคการเมือง และใช้นโยบายของพรรคเป็นเครื่องมือในการหาเสียง หากพรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้ง จนกระทั่งมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร ได้จำนวนผู้แทนเป็นเสียงข้างมากในสภา และมีสิทธิจัดตั้งคณะรัฐบาล หรือร่วมรัฐบาลในการบริหารประเทศแล้ว พรรคการเมืองนั้น ๆ จะได้นำนโยบายที่พรรคใช้รณรงค์หาเสียงมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560 : 13) ซึ่งพระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม (2564 : 29-43) โดยทั่วไปนโยบายสาธารณะจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งทางการเมืองและสังคมอย่างกว้างขวาง เพราะนโยบายสาธารณะมีรากฐานมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และเป็นปัญหาที่ประชาชนคาดหวังว่ารัฐจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไข ทำให้ปัญหาเหล่านี้ต้องเข้าสู่กระบวนการทางการเมือง ซึ่งปธาน สุวรรณมงคล ให้ความหมายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความต้องการที่จะทำหรือไม่ต้องการจะทำของผู้มีอำนาจรัฐที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือคนจำนวนมาก (ปธาน สุวรรณมงคล, 2552 อ้างใน พระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม, 2564 : 29-43) ซึ่งโดยมากก็ได้แก่รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ แต่นโยบายสาธารณะก็มีใช้สิ่งที่มาจากรัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมาจากพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ประชาคม

พรรคก้าวไกลแถลงนโยบาย 'ราชการไทย ก้าวหน้า' ครอบคลุมทั้งนโยบายด้านกองทัพบก ประสิทธิภาพราชการ และ ปฏิรูปตำรวจ ซึ่งเป็นชุดนโยบายที่ 4 จากทั้งหมด 9 ชุด ต่อจากการเมืองไทย ก้าวหน้า - สวัสดิการไทยก้าวหน้า - ทุกจังหวัดไทยก้าวหน้า ซึ่งการเปิดนโยบายราชการไทยก้าวหน้า มีหัวใจสำคัญคือ 'ราชการเพื่อราษฎร' รวมถึงนโยบายต่อต้านการทุจริตทั้งระบบโดยพรรคก้าวไกลไม่ได้มองปัญหาคอร์รัปชันอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะประสิทธิภาพของระบบราชการและการปฏิรูปตำรวจ เพราะหากบริการภาครัฐมีความล่าช้าและเต็มไปด้วยกฎระเบียบ-ใบอนุญาต จะเป็นการเปิดช่องให้มีการเรียกรับเงินจากประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อแลกมาซึ่งความสะดวก รวมถึงต้องปฏิรูปตำรวจ

เพื่อจัดระบบตัวและระบบอุปถัมภ์ โดยบน เว็บไซต์ของพรรคก้าวไกล ได้ให้เหตุผลของการขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปตำรวจไว้ว่า เนื่องจากการบริหารงานตำรวจในปัจจุบัน มีความไม่โปร่งใสและไม่ยึดโยงต่อประชาชน อาทิ การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจในตำแหน่งที่สูงขึ้น ไม่ได้ยึดผลงานในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสำคัญ แต่กลับเป็นระบบเส้นสายหรือระบบตัวเป็นสร้างความไม่เป็นธรรมในหมู่ข้าราชการตำรวจ ทำให้ข้าราชการตำรวจ ไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริตและชอบด้วยกฎหมาย แต่กลับใช้ตำแหน่งในอำนาจหน้าที่ไปกระทำการแสวงหาผลประโยชน์สนองต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ทั้งนี้ต้นตอของปัญหาดังกล่าวเกิดจากโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ขาดการยึดโยงกับประชาชน ไม่ว่าจะระดับชาติและระดับพื้นที่ ทำให้ประชาชนยากที่จะตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นกับข้าราชการตำรวจได้ นอกจากนี้งานด้านกระบวนการยุติธรรมของพนักงานสอบสวนเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีภาระงานมากเกินไป พรรคก้าวไกล จึงได้นำเสนอนโยบายเพื่อการปฏิรูปตำรวจ ในประเด็น (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์) ดังต่อไปนี้

1. ผบ.ตร. ยึดโยงประชาชน ผ่านสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอให้มี คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ก.ตร.) ที่มาจากผู้แทนประชาชนทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายบริหารแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมหรือใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อป้องกันการใช้เส้นสายและ ตัวตำรวจ และให้นายตำรวจระดับสูงทำงานอยู่ในสายตาประชาชนและถูกถอดถอนได้หากยังปล่อยให้มีการวิ่งเต้น ทำให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ต้องทำงานอยู่ในสายตาประชาชนตลอดเวลา และใน ระดับจังหวัด จะมีคณะกรรมการนโยบายความปลอดภัยสาธารณะจังหวัด ซึ่งองค์กรท้องถิ่นและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สามารถลงมติว่าจะเห็นชอบนายตำรวจที่ ก.ตร. ตั้งขึ้นมาเป็นผู้บังคับการจังหวัดนั้น ๆ (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์)

โดยในประเด็นของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) พรรคก้าวไกลได้เสนอในนโยบายปฏิรูปโดยจะให้ที่มีมาจากผู้แทนประชาชนทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล เข้ามาเป็นคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายบริหารแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมหรือใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือทางการเมือง หากจะเปรียบเทียบกับ พรบ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 จะพบว่า คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ในส่วนบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจะประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามที่ ก.ตร. กำหนด และมีการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 อีกครั้งโดยมีคำสั่ง คสช. เข้ามาแก้ไขระเบียบ จึงทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการเลือกจากวุฒิสภาจำนวน 2 คน แต่ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ในส่วนบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจะมาจากคณะกรรมการของ ก.ตร. โดยตำแหน่งเป็นผู้เสนอชื่อจำนวน 6 คน และเลือกเหลือ 3 คน โดยให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้กำกับหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้มีสิทธิ์เลือก ซึ่งหากพรรคก้าวไกลปฏิรูปในหมวดของ ก.ตร. และเพิ่มสัดส่วนหรือเพิ่มการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและของประชาชนเข้ามาร่วมในส่วน ก.ตร. จะเพิ่มความโปร่งใสในการทำงาน รวมทั้งหากให้ทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลเข้ามาร่วมเป็น ก.ตร. จะสามารถถ่วงดุลอำนาจ ของ ก.ตร. ในการกำหนดแนวปฏิบัติ หรือกฎระเบียบต่างๆ ได้ ซึ่งความเป็นไปได้ของการปฏิรูปในหมวดของคณะกรรมการตำรวจ (ก.ตร.) อาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ เนื่องจาก พรบ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 เพิ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2565 โดยคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจได้ดำเนินการปฏิรูประเบียบในยุครัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

2. จังหวัด-ตำรวจ ร่วมรับใช้ประชาชน

ข้อเสนอ จัดตั้ง "คณะกรรมการนโยบายความปลอดภัยสาธารณะจังหวัด" ที่มีทั้งตัวแทน อบจ.-ท้องถิ่นต่าง ๆ ส่วนราชการในจังหวัด และภาคประชาชนเข้าร่วม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพของนายตำรวจในพื้นที่ เพื่อให้ตำรวจคนใดที่ทำงานมีประสิทธิภาพ ไม่ทิ้งหรือดองคดี ก็จะได้ช่วยส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป เป็นการถ่วงดุลการแต่งตั้งนายตำรวจจากส่วนกลาง โดยมีอำนาจอนุมัติ-ไม่อนุมัติการแต่งตั้งผู้บังคับการจังหวัด เพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมจริงๆ มาทำงานในพื้นที่บอกต่อนโยบาย (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์) โดยในประเด็น จังหวัด-ตำรวจร่วมรับใช้ประชาชน นี้ หากจะเปรียบเทียบกับ พรบ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ที่มีการปฏิรูปขึ้นใหม่ จะพบความแตกต่างของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่นในงานของตำรวจ โดยพบในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือของท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานและการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจ จะพบว่าตาม พรบ.ตำรวจแห่งชาติ ปี 2547 จะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ แต่ใน พรบ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 จะพบว่า ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

โดยพรรคก้าวไกล จะดำเนินการปฏิรูปโดยการจัดตั้ง "คณะกรรมการนโยบายความปลอดภัยสาธารณะจังหวัด" ที่มีทั้งตัวแทน อบจ.-ท้องถิ่นต่าง ๆ ส่วนราชการในจังหวัด และภาคประชาชนเข้าร่วม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพของนายตำรวจในพื้นที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับ การบริหารงานตำรวจแบบญี่ปุ่น โดยในปัจจุบันระบบตำรวจของญี่ปุ่น มีลักษณะเป็นแบบผสม (Integrated systems) เป็นการผสมผสานระหว่างแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralized systems) กับแบบกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (Decentralized systems) เนื่องจากการจัดโครงสร้างองค์กรและระบบการบริหารงาน มีการคานอำนาจ และใช้อำนาจร่วมกันระหว่างอำนาจของรัฐบาล กับอำนาจของท้องถิ่น รวมทั้งมีคณะกรรมการที่เป็นหลักประกันความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตำรวจ ได้แก่ 1) คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ – NPSC และในระดับจังหวัดจะมีตำรวจจังหวัด (Prefectural Police) ตามกฎหมายตำรวจ กำหนดให้ในแต่ละหน่วยการปกครองจังหวัด (prefectural government) มีหน่วยงานตำรวจของตนเอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ภายในพื้นที่รับผิดชอบ องค์กรตำรวจของจังหวัดมีลักษณะเดียวกับโครงสร้างตำรวจแห่งชาติ คือ มีคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะจังหวัด (The Prefectural Public Safety Commission-PPSC) และกองบัญชาการตำรวจจังหวัด (prefectural police headquarters) โดย (กฤษณพงศ์ พุตระกูล, 2560 : ออนไลน์) กล่าวว่าการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการทำหน้าที่ หากปฏิรูประบบตำรวจด้วยการกระจายอำนาจ คณะกรรมการภาคประชาชนส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีส่วนร่วมต่อการเติบโตตามสายงานของตำรวจ ส่งผลให้การโยกย้ายตำแหน่ง มีความเป็นธรรม เกิดการยอมรับจากทุกฝ่ายมากขึ้น เนื่องจากถูกคานอำนาจจากทั้งรัฐบาล ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น ซึ่งการบริหารงานตำรวจไทยหากจะปฏิรูปให้คล้ายกับญี่ปุ่นก็ย่อมดำเนินการได้ หรืออาจรวมการดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ซึ่งในปัจจุบันตำรวจภูธรจังหวัดมีคณะกรรมการ กต.ตร. อยู่ทุกแห่ง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับแนวทางและนโยบายการพัฒนาและการบริหารงานตำรวจจาก ก.ต.ช. ไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาและ

ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ และการบริหารงานตำรวจ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจ รับคำร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ และดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยการรับคำร้องเรียนของประชาชน แม่้องค์กร กต.ตร. จะถูกกำหนดขึ้นให้เป็นองค์กรที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในพื้นที่ก็ตาม แต่โดยที่องค์กร กต.ตร. เป็นองค์กรที่มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น จึงมีความเหมาะสมที่จะให้องค์กรนี้มีบทบาทในการเป็นแกนกลางในการดึงชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม เป็นองค์กรที่สามารถสร้างความสมดุลให้กับสังคม เป็นเวทีที่ทุกภาคส่วนของสังคมมีโอกาสร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชนและท้องถิ่นได้ดี

3. ผู้ตรวจการตำรวจ ประชาชนมีช่องร้องเรียนตำรวจ

ข้อเสนอจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนตำรวจที่เป็นอิสระแยกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นตรงต่อรัฐสภา มีสำนักงานและบุคลากรของตนเอง เนื่องจากการแยกองค์กรตรวจสอบจะทำให้ปราศจากประโยชน์ทับซ้อนที่ตำรวจผู้ตรวจสอบอาจช่วยเหลือตำรวจผู้กระทำผิดกันเอง (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์) ซึ่งจะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ลักษณะ 6 คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ มาตรา 43 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ร.ตร.” มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมของประชาชนจากการกระทำหรือไม่กระทำการของข้าราชการตำรวจอันมิชอบหรือการประพฤติปฏิบัติไม่เหมาะสมและเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ กระทำผิดวินัย หรือละเมิดประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ, 2565 : 21) ซึ่งสอดคล้องกับชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์ (2565 : 1-20) ได้ให้ข้อเสนอในการทำวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขโครงสร้างการบริหารองค์กรตำรวจไทยในปัจจุบันว่าควรการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์และจ่ายค่าชดเชยจากการกระทำของตำรวจโดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาการขาดการตรวจสอบถ่วงดุลในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ โครงสร้างการตรวจสอบและถ่วงดุลองค์กรตำรวจ โดยให้ออกาสประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีแบบอย่างมาจากองค์กรตำรวจในประเทศญี่ปุ่น โดยคณะกรรมการชุดนี้ควรมีทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การบริหารงานควรเป็นองค์กรอิสระและมีอำนาจเต็มขึ้น ในการแก้ไขเรื่องราวความทุกข์ของประชาชนในทันทีโดยไม่ต้องรอการตัดสินใจจากราชการส่วนกลาง นอกจากนั้นควรมีความเป็นอิสระในการกำหนดกระบวนการต่าง ๆ นอกจากนั้นยังควรมีอำนาจให้โทษลงทัณฑ์ตำรวจผู้ละเมิดตอบทบัญญัติกฎหมายโดยไม่ต้องรอกระบวนการจากส่วนกลาง ที่สำคัญการออกแบบการคัดเลือกคณะกรรมการชุดดังกล่าวนี้ควรเป็นกระบวนการที่เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้มีส่วนร่วมจากภาคีต่าง ๆ และควรให้สถานะทางกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ โดยรัฐบาลกลางและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณร่วมกัน ตามหลักการถ่วงดุลอำนาจตำรวจ แนวคิดตำรวจชุมชนและการบริหารภาครัฐแนวใหม่

4. คินผมให้ตำรวจ ไม่บังคับเกรียน

ข้อเสนอยกเลิกการบังคับตัดผมเกรียน เพราะการคั่นทรงผมให้ตำรวจ จะเท่ากับการคั่นความตระหนักรู้ถึงสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของนายตำรวจแต่ละคน อบรมบ่มเพาะสิทธิมนุษยชนและและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคมเพื่อให้นายตำรวจทุกคนปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักเหล่านั้นไว้จนขึ้นใจปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาและค่านิยมเดิมที่ฝึกสอนข้าราชการตำรวจ โดยเพิ่มความสำคัญที่ให้กับวิชา

พลเรือนและการเรียนร่วม กับพลเรือนทั่วไป(เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์) การบังคับตัดผม
เกียรตินของตำรวจเป็นไปตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจ
เมื่อแต่งเครื่องแบบ พ.ศ. 2561 โดยให้เหตุผลของการออกระเบียบฉบับนี้ระบุว่าเครื่องแบบตำรวจเป็น
เครื่องแสดงถึงสัญลักษณ์ของผู้แต่งว่าเป็นข้าราชการผู้ทรงเกียรติเหล่าหนึ่ง ที่มีการฝึกเป็นผู้รักษากฎหมาย
และบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนให้มีความสงบและเกิดประโยชน์สุข ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมี
ความประสงค์ให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดทุกคนมีภาพลักษณ์ที่ดี เหมาะสมกับการเป็นผู้ที่อยู่ในระเบียบ
วินัยเมื่อแต่งเครื่องแบบ ดังนั้นเพื่อแสดงถึงความมีระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจอันจะก่อให้เกิดความ
ศรัทธาเลื่อมใสแก่ประชาชน ในระเบียบดังกล่าว ระบุถึงการแต่งกายของข้าราชการตำรวจชายทุกคน โดย
เมื่อแต่งเครื่องแบบ ให้ตัดผมสั้น ด้านข้างยาวทั้ง 3 ด้าน ด้านบนความยาวไม่เกิน 3 เซนติเมตร ในระเบียบ
ยังระบุด้วยว่า ข้าราชการตำรวจทุกคนจะต้องประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยโดยเคร่งครัด เมื่อแต่ง
เครื่องแบบต้องแต่งกายให้เรียบร้อย หลีกเลี่ยงการแสดงกิริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ (ตำรวจ
ท่องเที่ยวจังหวัดระยอง, 2561 : ออนไลน์) ซึ่งการทวงคืนทรงผมให้ตำรวจ ส.ส.พรรคก้าวไกล ได้ทวงคืน
ทรงผมตำรวจ ข้าราชการตำรวจทุกเพศ มีสิทธิ เสรีภาพ ไว้ผมสั้นหรือยาวโดยสุภาพเรียบร้อย เมื่อวันที่ 1
กรกฎาคม 2565 ในการประชุมร่วมรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ตำรวจแห่งชาติ ได้
พิจารณาในส่วนมาตรา 143 ระบุว่าให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวง กำหนดลักษณะ ชนิด และ
ประเภทของเครื่องแบบตำรวจ โดยมติในมาตรา 143 ที่ประชุมลงมติเห็นด้วยกับร่างเดิมของ กมธ. 382
เสียง ไม่เห็นด้วย 19 งดออกเสียง 2 และไม่ลงคะแนน 7 เสียง (ประชาชาติธุรกิจ, 2566 : ออนไลน์) ทำให้
การแก้ระเบียบเกี่ยวกับทรงผมตำรวจในครั้งนั้นเป็นอันตกไป

แม้การควบคุมวินัยภายในองค์กรตำรวจจะมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและเสริมสร้าง
ภาพลักษณ์ที่ดีให้ตำรวจ การบังคับทรงผมของตำรวจอาจช่วยในเรื่องของการแยกตำรวจออกจากพลเรือน
เพื่อให้ง่ายต่อการสังเกต แต่หากมองในมุมอื่นอาจเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานในส่วนของงานสืบเนื่องจาก
จะทำให้ผู้กระทำผิดกฎหมายสังเกตได้ง่าย การบังคับกฎทรงผมและเครื่องแต่งกายอาจเป็นเพียงเปลือก
นอกที่ห่อหุ้มปลายเหตุของปัญหา หรือเป็นเพียงสัญลักษณ์ของระบอบอำนาจนิยมในการควบคุมผ่าน
ร่างกายและระเบียบวินัย แต่หากสามารถปฏิรูปตำรวจในด้านอื่น ๆ ให้มีความโปร่งใส ไม่เกิดข้อร้องเรียน
จากประชาชนในการประพฤติตนส่วนบุคคลของตำรวจ และไม่ถูกแทรกแซงจากการเมืองหรือผู้มีอิทธิพล
ส่วนต่างๆ ระเบียบบังคับทรงผมอาจไม่มีความจำเป็นที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องใช้ในการควบคุมความ
ประพฤติของตำรวจอีกต่อไป

5. เติบโต-โยกย้ายเป็นธรรม ปราศจากตัว-เส้นสาย

ข้อเสนอให้องค์กรตำรวจเป็นพื้นที่แห่งโอกาสให้กับนายตำรวจที่มีความสามารถและซื่อสัตย์
สุจริตได้เติบโตอย่างเสมอหน้า และมีความก้าวหน้าทางอาชีพผ่านการวัดผลที่ต้องขึ้นอยู่กับผลงาน ปรับ
ที่มาของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) เพื่อทลายระบบตัวไม่ให้กำเนิดตั้งแต่ระดับผู้บังคับบัญชา
สูงสุด เปิดให้นายตำรวจชั้นประทวนที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปได้รับสิทธิในการเลื่อนยศสู่
ระดับสัญญาบัตรก่อน แทนที่จะรับจากบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นชั้นสัญญาบัตรทันทีเมื่อสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติมีความต้องการรับบุคคลมาเป็นตำรวจสัญญาบัตรเพิ่ม (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์)

ประเด็นในการแต่งตั้ง โยกย้ายเป็นธรรม โดยตาม พรบ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 มาตรา 82
การคัดเลือกหรือแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นจะมีการกำหนดสัดส่วนอาวุโสว่าแต่ละระดับ
จะต้องกำหนดสัดส่วนอาวุโสเป็นเท่าใดโดยให้พิจารณาจากผู้มีความรู้ความสามารถในบัญชีรายชื่อและได้

จัดเรียงตามลำดับอาวุโสจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละที่กำหนดไว้ของแต่ละระดับ โดยจำนวนตำแหน่งว่างที่เหลือจากการพิจารณาตามลำดับอาวุโส ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน ในประเด็นของสัดส่วนที่เหลือจากการจัดลำดับอาวุโส ควรมีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ชัดเจนในการแต่งตั้งในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากใน พรบ.ตำรวจ ระบุว่าให้พิจารณาความรู้ความสามารถ ให้คำนึงถึงประวัติการรับราชการ ผลการปฏิบัติงาน ความประพฤติ และผลการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจประกอบด้วย แต่ไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน มีเอกสารเชิงประจักษ์หรือกระบวนการพิจารณา ดังนั้น หากทำเป็นระบบสร้างตัวชี้วัดให้ชัดเจนจะสามารถลดการใช้ดุลพินิจ ลดระบบตัว เนื่องจากจะต้องผ่านกระบวนการประเมินในเชิงประจักษ์ ซึ่งหากพรรคก้าวไกลสามารถสร้างการเติบโต-โยกย้ายเป็นธรรม ปราศจากตัว-เส้นสาย และมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหา โดยการออกแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม มีเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น การใช้แบบประเมินเชิงประจักษ์ การสอบ การนำเสนอผลการปฏิบัติงาน สร้างความโปร่งใส และมีบทลงโทษบุคคลที่ใช้ระบบอุปถัมภ์ในการเลื่อนตำแหน่ง การแต่งตั้ง กระจายอำนาจไปให้กองบัญชาการต่างๆ ได้มีอำนาจในการแต่งตั้งโยกย้ายในระดับพื้นที่อย่างแท้จริง โดยให้อำนาจภาคเป็นผู้แต่งตั้ง โยกย้ายในส่วนของภาคเอง เป็นอำนาจผู้บัญชาการภาค โดยมีกฎหมายที่สนับสนุนให้พรรคก้าวไกลดำเนินการนโยบายเติบโต-โยกย้ายเป็นธรรม ปราศจากตัว-เส้นสาย คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว ถ้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ ให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจดำเนินการตามหลักอาวุโสตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ Brever and de Leon (1983 : 265 – 274) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ เนื้อหาหรือรายละเอียดในกฎหมาย กฎหมายถือเป็นผลผลิตจากกระบวนการทางการเมือง เป็นผลผลิตจากการประนีประนอม (Compromise) ระหว่างกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เนื้อหาสาระของกฎหมายอย่างน้อยที่สุดจะต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ของกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้น ซึ่งจะต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของกฎหมาย มาตรการในการดำเนินการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมาย ตลอดจนบทลงโทษต่อผู้ละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย หากเนื้อหาสาระสำคัญดังกล่าวมีความครอบคลุมต่อประเด็นปัญหา นโยบายต่าง ๆ ที่ต้องการจะแก้ไข การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จะมีความเป็นไปได้สูง

ปัจจัยสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปตำรวจของพรรคก้าวไกลสู่ความสำเร็จ

หากพรรคก้าวไกลจะแสดงความจริงจังในการปฏิรูปตำรวจ ตามแนวนโยบายที่ได้เสนอไว้ เมื่อได้เป็นรัฐบาลในการบริหารประเทศ โดยมีนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ผู้เขียนมีความเห็นว่า นโยบายในการปฏิรูปตำรวจของพรรคก้าวไกล มีโอกาสในการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม โดยมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

1. **คะแนนเสียงหลังการเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนจากประชาชนทั่วทั้งประเทศได้มอบความมั่นใจและไว้วางใจในพรรคก้าวไกล หรือมั่นใจในผู้นำพรรค คือ นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์** เท่ากับว่าเป็นสิ่งที่จะบีบบังคับหรือเป็นแรงกดดันให้พรรคก้าวไกลต้องทำตามนโยบายที่หาเสียงไว้ ซึ่งจะสอดคล้องกับตัวแบบของการกำหนดนโยบายสาธารณะ ในตัวแบบเชิงระบบ (System Model) ที่เป็นการวิเคราะห์นโยบายที่มีผลมาจากกระบวนการเมืองโดยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเมือง ผลผลิตของระบบ

การเมืองที่พยายามตอบสนองต่อ ข้อเรียกร้อง หรือแรงกดดันของกลุ่มจากภายนอกกระบวนการเมือง โดยเมื่อพรรคก้าวไกลได้ใช้นโยบายปฏิรูปตำรวจในการหาเสียงถึงแม้จะไม่ได้เป็นนโยบายเร่งด่วนในลำดับต้น ๆ แต่เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันที่เกิดข้อร้องเรียนในการทำงานของตำรวจหลายประเด็น จะเป็นสิ่งที่กดดันทำให้พรรคก้าวไกลต้องขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปตำรวจให้เกิดเป็นรูปธรรม เมื่อเข้ามาทำงานในการบริหารประเทศอย่างเป็นทางการ สอดคล้องกับ Brever and de Leon (1983 : 265 - 274) กล่าวว่า การนํานโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนนโยบาย (Support of Policy) เมื่อกำหนดนโยบายเรียบร้อยแล้วนโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติอย่างไรหรือจะได้รับการนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ คำตอบของคำถามเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติและผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบาย นั้น หรืออาจพิจารณาในแง่ของการเมืองในการนํานโยบายไปปฏิบัติได้ว่า มีกลุ่มใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ ทั้งกลุ่มในรัฐบาล กลุ่มภายนอกรัฐบาล กลุ่มเหล่านี้จะเป็นกลุ่มที่สนับสนุนหรือคัดค้านนโยบาย และสอดคล้องกับตัวแบบและแนวความคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างใน รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี, มปป : 8) เงื่อนไขทางการเมือง คือ การได้รับสนับสนุนจากผู้บริหารหน่วยงานประชาชน กลุ่มต่างๆ ในภาครัฐและภาคเอกชน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการนํานโยบายไปปฏิบัติอย่างมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. การวางนโยบายและรูปแบบที่ชัดเจน พร้อมทั้งประเด็นของการปฏิรูปตำรวจไว้ชัดเจนว่าจะปฏิรูปด้านใดบ้าง สิ่งไหนทำได้ทันที สิ่งไหนทำก่อน สิ่งไหนทำหลัง มีการวางลำดับความสำคัญไว้ชัดเจน ซึ่งพรรคก้าวไกลได้ใช้วิธีการวางนโยบายในการหาเสียงรวมทั้งการสื่อสารให้กับประชาชนที่ได้ทราบข้อมูลของพรรค รวมทั้งการนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เมื่อนำเสนอข้อเสนอนโยบายต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักทำให้ต้องพยายามปฏิบัติหรือดำเนินการตามนโยบายที่หาเสียงไว้ โดยเฉพาะพรรคก้าวไกลได้ใช้สื่อในหลายช่องทาง โดยจะมุ่งเน้นไปที่สื่อออนไลน์เป็นสำคัญทั้งเว็บไซต์ แฟนเพจเฟซบุ๊ก ยูทูบ ไลน์แอด ตี๊กต็อก และการจัดเวทีปราศรัย และลงพื้นที่หาเสียง ขบวนการแห่ สร้าง Event marketing โดยพบว่า พรรคก้าวไกลใช้กลยุทธ์เดียวกันกับตอนที่พรรคอนาคต คือ ใช้สื่อป้ายหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้้น้อยมาก ซึ่งพรรคให้เหตุผลว่าการใช้ป้ายหาเสียงเป็นสิ่งรบกวนประชาชน สร้างความเกะกะให้ประชาชน สื่อออนไลน์สร้างกระแสอีกหนึ่งปรากฏการณ์สำคัญที่ส่งผลดีทำให้นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกล เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ ถือเป็นผู้ทรงอิทธิพลในการสื่อสารทางการเมือง มีคาแรคเตอร์ในการสื่อสารในแบบฉบับคนรุ่นใหม่ และโด่งดังจากปรากฏการณ์ “ส้มรักพ่อ” สามารถช่วงชิงพื้นที่สื่อต่าง ๆ ได้อีกด้วย และเมื่อพรรคก้าวไกลได้สื่อสารทางการเมืองไว้อย่างชัดเจน จนมีแฟนคลับกลุ่ม “ด้อมส้ม” (Domsom) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มิสทิธ์เลือกตั้งและยังไม่มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ จึงเป็นสิ่งยากที่พรรคก้าวไกลจะไม่ดำเนินการในนโยบายปฏิรูปตำรวจ ในครั้งนี้ และที่สำคัญกระแสสังคมที่เกี่ยวข้องกับตำรวจจะเป็นปัจจัยสำคัญให้พรรคก้าวไกลในฐานะรัฐบาลต้องดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ Brever and de Leon (1983 : 265 - 274) กล่าวว่า การนํานโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ ความชัดเจนของนโยบาย (Clarity of Policy) เป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ บางครั้งอาจพบว่านโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจน แต่มาตรการในการปฏิบัติไม่ชัดเจน หน่วยงานปฏิบัติที่รับผิดชอบอาจต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการปฏิบัติและอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เช่นกัน ในกรณีที่วัตถุประสงค์ไม่ชัดเจนก็อาจเป็นปัจจัยแรกของความล้มเหลวในการนํานโยบายไปปฏิบัติได้เพราะผู้ปฏิบัติไม่ทราบแน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบาย และ Van Meter and Van Horn (รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี, มปป : 6) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่

จะต้องกำหนดขึ้นชัดเจนจะยิ่งส่งเสริมให้นำนโยบายไปปฏิบัติไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองพรรคก้าวไกล ดังนี้ (เว็บไซต์พรรคก้าวไกล, 2566 : ออนไลน์)

“พรรคก้าวไกล เชื่อมั่นว่ามนุษย์มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า มนุษย์มีสิทธิในการไฝ่ฝันถึงสังคมที่ดีกว่า และมนุษย์มีความชอบธรรมสูงสุดในการกำหนดอนาคตของตนเองและสังคม” “พรรคก้าวไกล เชื่อมั่นในความเป็นไปได้ โลกยุคใหม่ สังคมใหม่ และการเมืองแบบใหม่ เป็นไปได้เสมอ” “พรรคก้าวไกล ยืนยันหลักการประชาชนเป็นผู้ทรงอำนาจสูงสุด การใช้อำนาจรัฐต้องสัมพันธ์ยึดโยงกับประชาชน การดำเนินกิจกรรมของพรรคยึดหลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมประชาธิปไตยภายในพรรคพร้อมไปกับประสิทธิภาพในการทำงาน”

การประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองพรรคก้าวไกล ถือเป็นการสื่อสารทางการเมืองอย่างหนึ่งที่หวังผลให้ได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง และเมื่อได้รับคะแนนเสียงชนะการเลือกตั้งย่อมจะต้องเลือกนายนโยบายที่ได้สื่อสารไว้กับประชาชนนำไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับกฤษฎพงศ์ พุทธะกุล (2564 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่าการที่จะปฏิรูปตำรวจให้ประสบความสำเร็จ คือ “Political View เจตจำนงทางการเมืองต้องแน่วแน่” โดยพรรคการเมืองต้องเสนอนโยบายปฏิรูปตำรวจให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถจับต้องได้ ซึ่งสอดคล้องกับ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2566 : ออนไลน์) การรณรงค์ทางการเมืองยุคใหม่ ในปัจจุบันพรรคการเมืองได้นำเทคนิคทางการบริหารธุรกิจมาใช้ในการรณรงค์ทางการเมืองอย่างแพร่หลาย หากแต่เพียงอย่างเดียว คือตัวสินค้า เพราะพรรคการเมืองจะขายนโยบายและผู้สมัครให้แก่ประชาชน ดังนั้นในการรณรงค์ทางการเมืองพรรคการเมืองจึงมีการจัดตั้งทีมรณรงค์ทางการเมือง (Political consultants and the campaign's staff) เช่นเดียวทีมขาย ประกอบกับการใช้เทคนิคการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) อาทิ การสร้างภาพลักษณ์ในตัวพรรค (Brand Royalty) นโยบายและผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละคน ให้ตรงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ด้วยการทำโพลล์สำรวจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการสิ่งใด ปรับภาพลักษณ์ให้เป็นที่สะดุดใจและสร้างให้เกิดความประทับใจทันทีเมื่อแรกพบ ปรับสารและวาทะทางการเมืองตลอดจนนโยบายให้เป็นข้อความที่สั้นกระชับและตรงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งทันทีเมื่อได้ยิน โดยการใช้เทคนิคการโฆษณาต่างๆ (Advertising and propaganda) ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เข้ามาช่วยเสริม

4.นโยบายของพรรคร่วมรัฐบาล 8 พรรคการเมือง มีนโยบายไปในทิศทางเดียวกันที่ต้องการปฏิรูปตำรวจ ดังนี้ พรรคก้าวไกล ยกเครื่องประเมินข้าราชการ, ผบ.ตร.ยึดโยงประชาชน,จังหวัด-ตำรวจ ร่วมรับใช้ประชาชน,ผู้ตรวจการตำรวจ ประชาชนมีช่องร้องเรียนตำรวจ, คืบผมให้ตำรวจ ไม่บังคับเกรียน, เต็บโต-โยกย้ายเป็นธรรม ปราศจากตัว-เส้นสาย, ตำรวจหญิงทุกสถานี เต็บโตเป็น ผบ.ตร. ได้, ลดภาระพนักงานสอบสวน แบ่งงานให้ตำรวจสายอื่น พรรคเพื่อไทย ปัญหาเสพติดต้องประกาศเป็นวาระแห่งชาติ , ปฏิรูปตำรวจที่ล่าช้า (พรรคเพื่อไทย, 2566 : ออนไลน์) พรรคเสรีรวมไทย ปฏิรูปตำรวจเป็นองค์กรอิสระเหมือนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมแยกจากฝ่ายบริหารและประชาชนมีส่วนร่วมในการแต่งตั้ง โยกย้าย ตำรวจ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและสังคม ขจัดระบบอุปถัมภ์ (พรรคเสรีรวมไทย, 2566 : ออนไลน์) พรรคประชาชาติ ขจัดโกงและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน,แก้ปัญหายาเสพติด พรรคไทยสร้างไทย ทำสงครามกับคอร์รัปชัน ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม – องค์กรอิสระ/ตำรวจ/อัยการ/ศาล ทุกองค์กรต้องถูกตรวจสอบได้ มีเส้นตายในการสืบสวน สอบสวน และการพิจารณา ประชาชนมีอำนาจเลื่อน ลด ปลด ย้าย

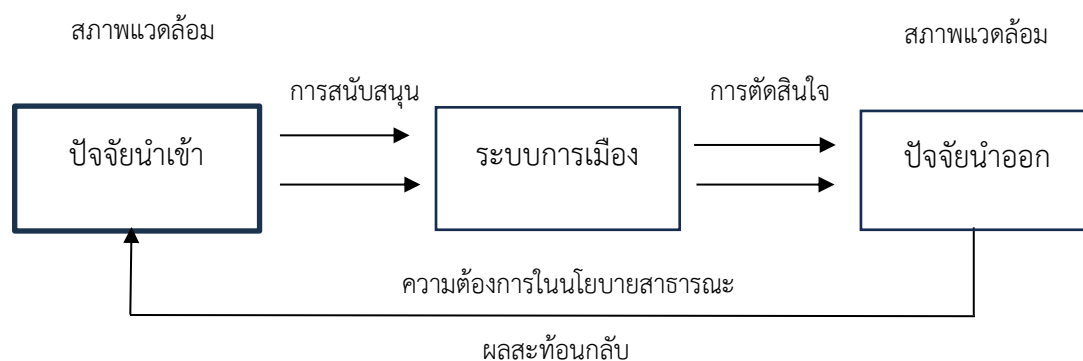
ข้าราชการได้ ด้วยระบบการโหวตให้คะแนน (พรรคไทยสร้างไทย, 2566 : ออนไลน์) พรรคเป็นธรรม ปฏิรูป กระบวนการยุติธรรม

ซึ่งในการจัดตั้งรัฐบาลของพรรคก้าวไกล จะเป็นการจัดตั้งรัฐบาลแบบผสม (Coalition government) คือ รัฐบาลที่ประกอบไปด้วยกลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองหลายกลุ่มมารวมตัวกันเพื่อ จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากขึ้นบริหารประเทศ สาเหตุที่นำไปสู่การก่อตั้งรัฐบาลผสมนั้นส่วนใหญ่เนื่องมาจาก ไม่มีพรรคการเมืองใดได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภา โดยในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐบาล เป็นสถาบันที่ใช้อำนาจบริหาร ซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตยนอกเหนือจากอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจ ตุลาการ การบริหารประเทศของรัฐบาลต้องดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ตามที่ได้มีการแถลงต่อ รัฐสภา โดยมีเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันและเมื่อเกิดขึ้นเป็นรัฐบาลผสมแล้ว จะมี องค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้รัฐบาลเข้มแข็งและยั่งยืนเพื่อดำเนินการบริหารประเทศได้อย่าง มี ประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งการที่พรรคร่วมรัฐบาลมีนโยบายในการปฏิรูปตำรวจ เช่นเดียวกับพรรคก้าวไกล จะ ทำให้การเสนอกฎหมาย การแก้ไข หรือการออกระเบียบ และวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่การ ดำเนินการปฏิรูปตำรวจของพรรค ที่ต้องผ่านสภาผู้แทนราษฎร จะทำให้ได้รับเสียงมติในสภา ให้ผ่าน กฎหมายได้อย่างง่าย อีกทั้งพรรคก้าวไกลยังได้จัดทำบันทึกความเข้าใจร่วม (MOU) ร่วมรัฐบาลในการจัดตั้ง รัฐบาล ของ 8 พรรคการเมือง โดย “บันทึกความเข้าใจ ทำขึ้นเพื่อสร้างพื้นฐานในการจัดตั้งรัฐบาลและ ทำงานร่วมกัน ระหว่างพรรคก้าวไกล และพรรคร่วมรัฐบาล ว่าทุกพรรคเห็นร่วมกันว่า ภารกิจของรัฐบาลที่ ทุกพรรคจะผลักดัน โดยในข้อที่ 3. ผลักดันการปฏิรูประบบราชการ ตำรวจ กองทัพ และกระบวนการ ยุติธรรม ให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย โดยยึดหลักความโปร่งใส ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และ ผลประโยชน์สูงสุดของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ Brever and de Leon (1983 : 265 - 274) กล่าวว่า การนำนโยบาย ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่าย บริหารในการประกาศใช้กฎหมายที่ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลนั้น กล่าวคือ นโยบายใดๆ ของฝ่าย บริหารที่จำเป็นจะต้องประกาศเป็นกฎหมาย จะกระทำได้นั้นเมื่อฝ่ายบริหารได้รับความร่วมมือหรือการ สนับสนุนจากฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะเมื่อใดก็ตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ความร่วมมือ ร่างกฎหมายที่เสนอโดย ฝ่ายบริหารมีโอกาสจะตกไปได้มาก จึงจะทำให้ฝ่ายบริหารไม่สามารถนำนโยบายที่ตนต้องการไปปฏิบัติได้ และถ้าเป็นกฎหมายสำคัญอาจมีผลต่อความอยู่รอดของฝ่ายบริหารด้วย ดังนั้น ก่อนร่างกฎหมายสำคัญจะ เข้าสภา ฝ่ายบริหารจะต้องประสานงานกับกลุ่มการเมืองในสภา เพื่อให้แน่ใจว่าจะได้รับการสนับสนุน เพียงพอ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเจรจาต่อรอง (Bargaining) และการ ประนีประนอม (Compromise) การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหารและฝ่าย นิติบัญญัติโดยปริยาย โดยเฉพาะอิทธิพลในการเจรจาต่อรองเพื่อตัดแปลงหรือปรับแต่งสาระสำคัญของ กฎหมายให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

5. การกำหนดนโยบาย (Policy Formation/Decision-Making) ปฏิรูปตำรวจของพรรค ก้าวไกลมีการกำหนดนโยบาย หรือการเกิดนโยบายโดยสอดคล้องกับตัวแบบการก่อนโยบายสาธารณะ คือ ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์นโยบายที่มีผลมาจากระบบการเมือง โดย ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเมือง ผลผลิตของระบบการเมืองที่พยายามตอบสนอง ต่อข้อเรียกร้อง หรือแรงกดดันของกลุ่มจากภายนอกของระบบการเมือง โดยนโยบายปฏิรูปตำรวจได้มีปัจจัย นำเข้ามาจากสภาพแวดล้อมหลายๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นในอดีตที่เคยมีการพยายามปฏิรูปตำรวจในแทบทุก ยุคสมัย ข้อร้องเรียนจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับพระณัฐดิ

พันธุลี และคณะ (2565 : 56 -70) ได้กล่าวว่า การเมืองในสังคมไทยเป็นการเมืองที่อยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ และระหว่างอำนาจนิยมกับเสรีนิยม การชุมนุมเรียกร้องของบรรดานักเรียน นิสิต และนักศึกษา ต้องเรียนรู้จารีตประเพณีทางการเมืองแบบเก่าควบคู่กับสิทธิเสรีภาพของสังคมยุคใหม่ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านทางการเมืองมีลักษณะเชื่อมโยงอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งการเปลี่ยนผ่านที่เป็นกระบวนการนั้นต้องเริ่มด้วยการจัดระเบียบสังคมให้บังเกิดความสุขสงบและเรียบร้อยเป็นเบื้องต้น เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ในสายตาของทุกภาคส่วนของสังคมในเชิงบวก ซึ่งเรียกว่า “การตกผลึกร่วมกัน”

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ ที่พยายามเสนอถึงประเด็นการปฏิรูปตำรวจ หรือแม้กระทั่งตำรวจเองที่มองว่าควรมีการปฏิรูปตำรวจเช่นกัน และถ้าหากพรรคก้าวไกลเข้าไปเป็นรัฐบาลจะสามารถนำนโยบายเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติได้ เนื่องจากมีกฎหมายระเบียบ ที่สนับสนุนให้สามารถดำเนินการในนโยบายการปฏิรูปตำรวจได้ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ดังนั้นการวิเคราะห์เช่นนี้ จึงให้ความสำคัญกับระบบการเมืองที่ได้รับข้อมูลมาจากความต้องการและการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของปัจจัยนำเข้า สถาบันการเมืองจะต้องนำความต้องการและการสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อม กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการใช้อำนาจในการตัดสินใจเพื่อตอบสนองความต้องการและการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่อระบบการเมือง ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องที่ประชาชนต้องการ ซึ่งนำไปสู่เป็นปัจจัยนำเข้าของระบบการเมือง ระบบการเมืองจะดำรงไม่ได้หากปราศจากการสนับสนุนจากประชาชน

รูปที่ ตัวแบบระบบ (System Model)
ที่มา : Dye (2017 : 5)

บทสรุป

"ต้องปฏิรูปตำรวจ" หรือ "องค์กรตำรวจต้องได้รับการปฏิรูป" นี่เป็นประเด็นที่สังคมตั้งคำถามว่าเราควรที่จะปฏิรูปที่ตัวตำรวจ หรือองค์กรตำรวจควรต้องได้รับการปฏิรูป ด้วยสาเหตุของข้อเรียกร้องที่มีต่อการให้ปฏิรูปตำรวจ มาจากหลายสาเหตุ ทั้งที่เกิดจากพฤติกรรมส่วนบุคคล และเกิดจากการเอื้อของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กร โดยการปฏิรูปตำรวจเป็นแสงสว่างแห่งความหวังของการพัฒนาต้นทางกระบวนการยุติธรรมไทย รูปแบบการปฏิรูปตำรวจส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จมักต้องอาศัยหลัก 3P กล่าวคือ “Political View เจตจำนงทางการเมืองต้องแน่วแน่” โดยพรรคการเมืองต้องเสนอนโยบายปฏิรูปตำรวจให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถจับต้องได้ “Police ตำรวจ” ต้องอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในองค์กรตัวเอง “Public People ประชาชน” ต้องอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของตำรวจด้วยสุดท้ายแล้วรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่

จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณพงศ์ พุตระกูล. (2560). **พลิกวิกฤตศรัทธาตำรวจ ต้องกระจายอำนาจสู่ประชาชน**. โปสทูเดย์. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/politics/498097>
- กฤษณพงศ์ พุตระกูล. (2564). **ทางสถิติ ‘ซ้อมทรมาน’ ผ่านเรื่องร้องเรียน ปฏิรูปตำรวจ-พ.ร.บ.อุ้มหายฯ ช่วยได้แค่ไหน?**. เดอะสแตนดาร์ด. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก <https://thestandard.co/prevent-forced-disappearance-act/>
- ชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์. (2565). **สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขโครงสร้างการบริหารองค์กรตำรวจไทยในปัจจุบัน. วารสารกฎหมายสงขลานครินทร์**. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (มกราคม – มิถุนายน 2565). หน้า 1-20.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2566). **พรรคการเมืองกับการรณรงค์ทางการเมือง**. สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th>
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2552). **การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใคร โดยใคร เพื่อใคร**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์อักษร.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2566). **ก้าวไกล แพ้โหวตในสภา ทวงคืนทรงผมตำรวจ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/politics/news->
- พระครูปลัดประวิทย์ วรรณโม. (2564). **การกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐบาลไทย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ** ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 เดือนมีนาคม 2564. หน้า 29-43.
- พระณัฐภูมิ พันทะลี และคณะ. (2565). **การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน**, ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2565. หน้า 56 -70.
- พัชรา นารีนุช. (2566). **ความสัมพันธ์ระหว่างหลักประชาธิปไตยกับหลักนิติธรรม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน**, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566). หน้า 55-62
- พรรคก้าวไกล. (2566). **นโยบายพรรคก้าวไกล**. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก https://election66.moveforwardparty.org/policy/detail/policy_86
- พรรคไทยสร้างไทย. (2566). **นโยบายพรรคไทยสร้างไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <https://thaisangthai.org/party-policy/>
- พรรคเพื่อไทย. (2566). **นโยบายพรรคเพื่อไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <https://ptp.or.th/>
- พรรคเสรีรวมไทย. (2566). **นโยบายพรรคเสรีรวมไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก https://sereerumthai.or.th/?page_id=232

รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี. (มปป). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริหารราชการ ทั่วประเทศสู่สภามหาบัณฑิตศึกษาสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.**การค้นคว้าอิสระ. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 1-14.

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565. (2565, 16 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 64 ก สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก

https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/T_0001.pdf

ภูริวัจน์ บุญญพิริดา. (2564). การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2560.วารสาร มจร.การพัฒนาสังคม. ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2564. หน้า 264-276.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2560).**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.** (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดระยอง. (2561). **ระเบียบตร. ว่าด้วยการปฏิบัติตนเมื่อแต่งเครื่องแบบ .** สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก <https://rayongtouristpolice.com/>

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580).** กองยุทธศาสตร์, สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.

ยุทธศาสตร์การปฏิบัติการตำรวจระยะ 20 ปี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.(2566). หน้า 1. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2566 เข้าถึงได้จาก

https://www.forensic.police.go.th/FS/html/download/precedence_2559/%e0%b8%a2%e0%b8%b8%e0%b8%97%e0%b8%98%e0%b8%a8%e0%b8%b2%e0%b8%a%e0%b8%95%e0%b8%a3%e0%b9%8c%e0%b8%9b%e0%b8%8f%e0%b8%b4%e0%b8%a3%e0%b8%b9%e0%b8%9b%e0%b8%95%e0%b8%b3%e0%b8%a3%e0%b8%a7%e0%b8%88%2020%20%e0%b8%9b%e0%b8%b5%20%e0%b8%82%e0%b8%ad%e0%b8%87%20%e0%b8%95%e0%b8%a3..pdf

อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า. (2560). **ปฏิรูปตำรวจไทยกับความคาดหวังของประชาชน.** สำนักวิชาการ. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. หน้า 1.

อเนก สุขดี. (2566). การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 : ทศนะและข้อเสนอแนะ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมหาวิทยาลัยเขตอีสาน,** ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม –เมษายน 2566). หน้า 31-45.

Brewer, Garry and Peter deLeon. (1983). **The Foundations of Policy Analysis,** Pacific Grove:Brooks/Cole. : 265 – 274.

Thomas R.Dye. (2017 : 5). **Understanding public policy.** Fifteenth Edition. Florida State University. <https://handoutset.com/wp-content/uploads/2022/06/Understanding-public-policy-Dye-Thomas-R.pdf>

เพลงลิเกลาฮู : ภาษาสื่ออัตลักษณ์ถิ่นใต้ผ่านบทเพลง
Li-ke Lahoo Song : The Southern Identity communication through songs

ศิรินทร์ แสงเพชร นาเรือง, สุรศักดิ์ เพชรคงทอง
Sikharin Saengpetch Nareang, Surasak Petkongtong
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Science
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: Si-jangy@hotmail.com

Received 17/07/2023 | Revised 26/07/2023 | Accepted 27/07/2023

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

เพลงพื้นบ้านเป็นสื่อกลางในการแสดงออกให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่ได้รับ การสืบทอดต่อกันมา ซึ่งเพลงพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว หากกล่าวถึง “เพลงลิเกลาฮู” วัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ที่นอกจากจะสื่อสารวัฒนธรรม รวมถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้แสดงผ่านท่วงทำนองแล้ว ยังมีภาษาเป็นสื่อกลางใน การถ่ายทอดวัฒนธรรม ความรู้สึกนึกคิด ผ่านเนื้อเพลงที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เช่น เพลงบูชาครู และเพลงลา นอกจากนั้นยังมีเนื้อเพลงที่แต่งขึ้นใหม่เพื่อเล่าเรื่องราว และเหตุการณ์ของท้องถิ่นในช่วงเวลาต่างๆ อันแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ถิ่นใต้ผ่านบทเพลงลาฮู ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน นำไปสู่การต่อยอดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชุมชนได้ในอนาคต

คำสำคัญ: ภาษา; ถิ่นใต้; เพลงลิเกลาฮู

Abstract

Folk songs are a medium to express local identity that has been passed down through generations. The folk songs of each locality have their own unique characteristics. If talking about "Li-ke Lahoo Song", the folk performance culture of the lower southern provinces that in addition to communicating culture including the feelings of the performer through the melody language is also a medium for transmitting culture wills through lyrics that have been passed down from ancestors, such as Pleng Bhucha Kru and Pleng La, there are also newly composed lyrics to tell stories and local events at various times which shows southern identity through “Li-ke Lahoo Song” This is to be a guideline for

conservation and promote folk performance culture leading to the extension of the community tourism industry in the future

Keywords: language; southern region; Li-ke Lahoo song

บทนำ

เพลงพื้นบ้านเป็นมรดกทางวรรณกรรม ที่แสดงให้เห็นถึงศิลปะทางด้านภาษาได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการแต่งเนื้อร้องด้วยถ้อยคำภาษาที่เรียบง่าย นอกจากเพลงพื้นบ้านจะให้ความเพลิดเพลินแล้วยังสะท้อนความรู้สึกรักคิด เหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอีกด้วย

เพลงลิเกลาฮู เพลงพื้นบ้านของจังหวัดภาคใต้ตอนล่างที่หลายๆ คนอาจไม่คุ้นหู เพราะหากไม่ใช่คนในพื้นที่ อาจหาชมหรือหาฟังได้ยาก แต่หากมีโอกาสได้ชมการแสดง รวมถึงได้ฟังเนื้อเพลงอย่างพิถีพิถันแล้ว จะเห็นถึงการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความเป็นอัตลักษณ์ของถิ่นใต้ได้อย่างน่าชื่นชม และน่าเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสการแสดงลิเกลาฮูท่ามกลางบรรยากาศท้องถิ่น

เนื้อเรื่อง

“เพลง” ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกในรูปแบบของภาษาผ่านเนื้อเพลง ผสมผสานกับท่วงทำนอง บุญยงค์ เกศเทศ (2536 : 68) กล่าวว่า เพลง มีบทบาทที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคม อีกทั้งยังทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม ให้ข้อคิดและยังช่วยยกระดับจิตใจของผู้ฟังให้สูงขึ้น ดังนั้น เพลง จึงมีรูปแบบการเรียงร้อยถ้อยคำผสมกับจังหวะ ทำนอง และดนตรีที่ทำให้เกิดความไพเราะ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์บทเพลงไปยังผู้ฟังได้อย่างลึกซึ้ง

อาจกล่าวได้ว่า ภาษาในบทเพลงเป็นการสื่อสารที่มนุษย์ใช้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกในแง่มุมต่างๆ ภาษาจึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือ หรือกระจกสะท้อนความรู้สึกนึกคิดภายในของมนุษย์ออกมาสู่ภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดเหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม หรือแม้แต่ความรู้สึกและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง อีกทั้งสามารถถ่ายทอดอัตลักษณ์ของคนในท้องถิ่นได้อีกด้วย

อัตลักษณ์คนในท้องถิ่น เป็นลักษณะเฉพาะตัวของคนแต่ละภูมิภาคของประเทศ คำว่า “อัตลักษณ์” ประกอบด้วยคำว่า “อัต” (อัต-ตะ) ซึ่งหมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ “ลักษณ์” ซึ่งหมายถึง สมบัติเฉพาะตัว คำว่า อัตลักษณ์ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า identity หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ เช่น...สังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง... (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2550 : ออนไลน์)

หากกล่าวถึง “ลิเกลาฮู” หรือ ลาฮูร่ามะนา วัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ซึ่ง ลาฮู เป็นภาษามลายู แปลว่า เพลง หรือทำนองสวดสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า ลิเกลาฮูเป็นการขับร้องประกอบทำทางเล็กน้อย ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น เดิมผู้เล่นเป็นชายล้วน ปัจจุบันมีผู้หญิงเข้าร่วมแสดงด้วย มีร่ามะนา ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง ไวโอลิน เป็นเครื่องดนตรีประกอบ ลักษณะการร้องเพลง มีสองลักษณะ คือ พ่อเพลงแม่เพลงร้องเดี่ยว และการร้องโต้ตอบกันของชายหญิง ลิเกลาฮูแสดงได้ ทั้งงานมงคล งานอวมงคล และงานที่เจ้าภาพมีความประสงค์จะให้แสดง (ประสพธิ์ สงนวล อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2544 : 3)

เนื้อเพลงในเพลงลิเกลาฮู มักถ่ายทอดแบบปากต่อปาก อาจกล่าวได้ว่า เป็นร้อยกรองมุขปาฐะ ซึ่งสุกัญญา สุจนายา (2543 : 5-6) ได้แบ่งรูปแบบร้อยกรองมุขปาฐะตามรูปแบบสากลเป็น 3 ประเภท ได้แก่

มหากาพย์ (epic) เพลงพื้นบ้าน (folk song) และคำคล้องจอง (rhymes) นอกจากนั้น สุกัญญา สุจนายา (2543 : 3) ยังกล่าวอีกว่า เพลงพื้นบ้านเป็นงานวรรณกรรมมุขปาฐะ (oral literature) ซึ่งรวมบทร้อยกรองและดนตรีเข้าด้วยกัน สืบทอดกันมาปากต่อปาก และมีลักษณะเด่นอยู่ที่ความเรียบง่ายของถ้อยคำ การร้องและการแสดงออก ร้อยกรองมุขปาฐะการรรจนาถ้อยคำเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกและความคิดเป็นคุณสมบัติสำคัญของมนุษย์ ในกลุ่มชาวบ้านถ้อยคำที่รจนาขึ้นนั้นนิยมนำเสนอออกมาในรูปของการถ่ายทอดปากเปล่ามากกว่าในรูปของภาษาเขียน การถ่ายทอดปากเปล่านี้นี้ ถ้ามีการจัดวางจังหวะของคำจังหวะของเสียงก็จะก่อให้เกิดรูปแบบของร้อยกรองง่าย ๆ ขึ้น เรียกว่า ร้อยกรองมุขปาฐะ (oral poetry)

การแต่งเพลงนั้นมีจุดเริ่มต้นได้หลายวิธี เช่น แต่งทำนองก่อน แต่งคำร้องก่อน หรือแต่งไปพร้อมๆ กัน นักประพันธ์เพลงที่ดีนั้นควรมีการวางเค้าโครงของบทเพลงก่อน เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ การแต่งคำร้องให้ไพเราะจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถทางด้านภาษาไทยมากพอสมควร นอกจากนี้ยังต้องอาศัยพรสวรรค์ในการแต่งกลอน โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย

การแต่งเพลงนั้นมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน แต่โดยสรุปแล้วมีวิธีแต่งเพลงอย่างง่ายดังนี้

1. แต่งทำนองก่อน แล้วค่อยแต่งเนื้อร้องขึ้นทีหลัง การแต่งเพลงด้วยวิธีนี้ จะได้บทเพลงที่ไพเราะรื่นหู ทั้งทำนองและเนื้อร้อง

2. แต่งเนื้อร้องขึ้นก่อน แล้วค่อยแต่งทำนองขึ้นทีหลัง

3. แต่งทำนองและเนื้อร้องไปพร้อม ๆ กัน (ปิยะพันธ์ แสนทวีสุข, 2546 : หน้า 99-100)

การแต่งเพลงสำหรับเพลงลูกกลอนนั้น มีวิธีการแต่งผสมผสาน ไม่ได้มีลักษณะตายตัว บ้างแต่งทำนองก่อน แล้วค่อยแต่งเนื้อร้องขึ้นทีหลัง หรือแต่งเนื้อร้องขึ้นก่อน แล้วค่อยแต่งทำนองขึ้นทีหลัง บางส่วนก็แต่งทำนองและเนื้อร้องไปพร้อม ๆ กัน ส่วนลักษณะเนื้อเพลงในเพลงลูกกลอนนั้น มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เนื้อเพลงที่ได้รับการถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา เช่น เพลงบูชาครู และเพลงลา ผู้แสดงไม่ได้มีการแต่งเนื้อเพลงขึ้นมาใหม่ยังคงเนื้อเพลงดั้งเดิม และอีกลักษณะหนึ่ง คือ ผู้แสดงแต่งเนื้อเพลงขึ้นใหม่เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ต้องการเล่าเรื่องราวและความรู้สึกที่กำลังจะเข้ารับราชการทหาร ต้องจากครอบครัวและคนรัก ดังที่ปรากฏในเพลง หอมเยยหอมหวน

...พี่เป็นทหารเกณฑ์พลัดสอง	ลาพี่ลาน้องพี่ก็ต้องจากไกล
หันหน้ามาส่งกันอีกที	นะเมียทหารคนดียวทำให้พี่เศร้าใจ
พี่ได้เป็นทหาร	เพราะว่าชาติต้องการเขาเรียกทหารเข้าไป
ทั้งทิศเหนือทิศใต้	มีผู้ก่อกรรมมากมายที่ชายแดนของไทย...

(สุชาติ สุริยัณยงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

หรือเนื้อเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ เพื่อประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในท้องถิ่น เช่น เพลงโรคเอดส์

...เอดส์คือเชื้อไวรัส	ตามประวัติชื่อเสียงโด่งดัง
เมืองไทยในสมัยนี้	มีมายี่สิบปีเราไม่ต้องคิดระวัง
คนที่เป็เอดส์	สมเพชเจ็บป่วยเรื้อรัง
รักษาก็เพียงทุเลา	คงไม่ช้าต้องเฝ้าหรือไม่ก็เอาละไปฝัง
เอดส์ใครใครก็กลัว	หลงลืมตัวบอกไม่ฟัง
ค้นหาปิดตาปิดหู	อย่าคิดหวังขึ้นครูไม่ว่าประตูหน้าหลัง...

(สุชาติ สุริยัณยงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก) เป็นต้น

เพลงลิเกลาหู่ มีลักษณะของเนื้อเพลงที่สามารถเชื่อมโยงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ถิ่นใต้ได้อย่างชัดเจน โดยสรุปอัตลักษณ์ชาวใต้ที่พบในเพลงลิเกลาหู่ได้ดังนี้

1. ภาษาถิ่น เนื้อเพลงในส่วนที่ได้รับสืบทอดต่อกันมา ได้แก่ เพลงบูชาครู และเพลงลา นั้น ปรากฏชัดในการใช้ภาษาถิ่นในการแต่งเนื้อเพลง ร่วมกับการร้องด้วยสำเนียงท้องถิ่น และในส่วนเนื้อเพลงที่มีการแต่งขึ้นมาใหม่ ก็ยังคงสอดแทรกภาษาถิ่นไว้อย่างชัดเจนในทุกเพลง ตัวอย่างเช่น เพลงบูชาครู

คืนนี้ฉันถึงเข้ามาพึ่งพี่น้อง	สิ่งไหนไม่ต้องพี่น้องช่วยแซมใส่
สิบนิ้วทั้งสองฉันประคองยกไหว	บรรดาหญิงชายฉันยกมือไหวไป
ฉันเข้ามาพึ่งเปรียบเหมือนหนึ่งร่มโพ	ได้ปิดบังสกุณเหมือนร่มโพโตใหญ่
ไหวเสดคุณครูท่านผู้สั่งสอน	ได้แนะนำคำกลอนในเรื่องกลอนเพลงไทย
ยกมือขึ้นไหว <u>ท่านผู้เจ้าการ</u>	ที่แก่ได้คิดอ่านงานขึ้นมาใหม่
ไหวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นี้ที่เขานับถือ	ที่เขาได้เลื่องลือกันมาแต่ไร
ไหวเจ้าที่ในบ้านที่ลูกหลานร้องขอ	ให้มาช่วยห่มห่อพ่อมาเลี้ยงกามัย
ไหวศักดิ์สิทธิ์ศักดิ์ชนอยู่บนเวหา	มาช่วยพิทักษ์รักษาลูกยาต่อไป
ผิดทีครึ่งพี่น้องพ้ออย่าถือ	ฉันเข้ามาหาหรือพี่น้องอย่าถือใจ
ตัวฉันเป็นศิษย์เพียงผิดไปบ้าง	ญาติพี่น้องที่นั่งฉันขอคำอภัย
ฉันขอหยุดบทของดไว้ก่อน	<u>คอยถ้า</u> ฟังคำกลอนในตอนคนต่อไป

(สุชาติ สุธัญญ์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)
จากเนื้อเพลงบูชาครู ปรากฏภาษาถิ่นใต้ เช่น คำว่า “ท่านผู้เจ้าการ” หมายถึง เจ้าของงาน “คอยถ้า” หมายถึง รอคอย เป็นต้น

ตัวอย่าง เพลง ห้าเก้าสอง ซึ่งเป็นเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ แต่ก็ยังคงมีการใช้ภาษาถิ่นในการแต่งเนื้อเพลงเช่นกัน

...ทุกคืนวันนอนฝันละเมอ	เพราะเบอร์เป็นผี
ฝันเห็นห้าเก้าสอง	เพื่อนขอแทงลงจะได้คล้องสักที่
แล้วจึงไปบอกกับเพื่อน	ว่า <u>แรกคืน</u> ฝันดี
ฝันเห็นเป็นตัวเข้า	มันน่าถูกแค้นในนามวงดนตรี
เพื่อนเห็นพ้องลงซื้อด้วย	เพราะอยากกรวยอยากมี
ครั้งนี้ <u>นายมือ</u> ต้องตาย	ไม่ว่าใครได้ให้มันต้องขายโรงสี
ไปถอนขอต่างฝ่ายข้างนางเมีย	เมียไว้ซื้อ <u>ดีป्ली</u>
เอามาตำมึงอย่าซื้อเสีย	สงสารนางเมียเบี้ยยังเท่านั้น

(สุชาติ สุธัญญ์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)
จากเนื้อเพลงห้าเก้าสอง ปรากฏภาษาถิ่นใต้ เช่น คำว่า “แรกคืน” หมายถึง เมื่อคืน “นายมือ” หมายถึง เจ้ามือ “ดีป्ली” หมายถึง พรึก เป็นต้น

จากตัวอย่างเนื้อเพลงลิเกลาหู่ข้างต้น สืบให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านภาษาถิ่นใต้ ที่คนพื้นถิ่นนั้นมีความภาคภูมิใจ รัก และหวงแหนภาษาถิ่นของตนเป็นอย่างยิ่ง

2. วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อเพลงลิเกลาหู่สอดแทรกให้เห็นถึงความภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นใต้ในแทบทุกเพลง ดังปรากฏในเนื้อเพลงต่อไปนี้

ตัวอย่าง เพลงชาลามาชาวกรรมสามัญ

...วันนี้มีภูมิปัญญา	เรียกว่าลิเกลาฮู
ชวนพี่ชวนน้องมาดู	เชิดซูลาฮูดีเก้
คนได้คอยคนแลเหลียว	สิ่งเดียวช่วยกันรักษา
ลาฮูของชาวสงขลา	ตั้งหน้าอย่าทำโยเย
จุดประกายได้เพิ่มความรู้	เพราะหนูนั่นมีครุติ
ตั้งใจให้วิชามี	คนดีต้องไม่เกร
จะรักษวัฒนธรรม	ชั้นนำลาฮูตำนาน
เหนื่อยหนักก็ไม่ท้องาน	สืบสานเพื่อไทยทั้งเพ

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเนื้อเพลงจะเห็นได้ว่าผู้แต่งเนื้อเพลงมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมการแสดงลิเกลาฮู ซึ่งเป็นการแสดงเฉพาะถิ่นได้

ตัวอย่าง เพลงนวนนางนวนน้อง

...นวนนางเอยนวนน้อง	เดือนสาวในห้องเดือนน้องในวัง
สงวนสัณนิความผิดสักน้อย	นั่งเฝ้าโลมลอยน้องคอยมาที่หลัง
ผมขอเดือนผู้เป็นเพื่อนสาว	ตื่นขึ้นแต่เช้าให้พาสาวเข้าวัง
ให้ตกแต่งห้องไปตบาช่องหน้าต่าง	ตรงไหนเป็นวังให้เอาผ้าเข้ามาบัง
พร้อมดักเดือนพวกเพื่อนพี่น้อง	วันนี้ในห้องใครอย่าเข้าไปนั่ง
ฉันทกลัวเล่าเดี๋ยวนางสาวอายคน	อย่าเข้าไปปนวันแต่โต๊ะกัง
โต๊ะกังนั่งแต่งลูกผม	ตามที่นิยมมีมาแต่หลัง
สมัยนี้เขามีผมหลอน	ไม่เหมือนแต่ก่อนผมหลอนผิงตั้ง
โต๊ะกังนั่งเอาแปรงทา	พิศดูแลหน้าจากเข้ามาตั้ง
ไวเข้าตำเดี๋ยวบ่าวมาเสียก่อน	ไม่ทันยกหลอนย้อนว่าโต๊ะกัง
เครื่องชุดนี้ของไหนดีกว่า	เอามาทรงแลเถิดหนาแม่ร้อยช้าง
จะสมกันไม่ผ้าหลายลองแพร	ให้นั่งพิศแลมาแต่ข้างหลัง
ถ้าไม่เข้าทรงวางลงเปลี่ยนใหม่	แลตาผินไหนแลดีมีหวัง
ที่ดีถมไปให้ใส่แลดู	คือสีชมพูพิศดูสวยจัง
ตามที่กล่าวสาว อย่าว่าชั่ว	ให้เกรงให้กลัวให้ตัวระวัง
สงวนสัณนิคิดถึงเป็นสาว	ถ้าเผลอไปเล่าเดี๋ยวบ่าว เขาชิง
เวลาบ่าวย่าง ปากตู	ตาอย่ามองดูขึ้นจากที่นั่ง
เดี๋ยวพวกบ่าวเขาจะกล่าวหา	พอเห็นบ่าวมาแลหน้าแลหลัง
เวลาบาวยื่นมือเข้าไปหา	อย่ามองดูหน้าฉันจะรำสั้ง
ส่วนร่างกายต้องอยู่ให้หนึ่ง	อย่าเอนอย่าอิงไปพิงโต๊ะกัง
ตามที่กล่าวสาวอย่าว่าชั่ว	ให้เกรงให้กลัวให้ตัวระวัง
ถ้าเราดีไม่เป็นไร	ถ้าแมนพลาตไปผมเสียใจจัง

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเนื้อเพลงนวนนางนวนน้อง กล่าวถึงประเพณีการแต่งงาน ซึ่งสื่อให้เห็นได้ว่าชาวถิ่นใต้ให้ความสำคัญกับประเพณีการแต่งงาน และการวางตัวของฝ่ายเจ้าสาว

ตัวอย่าง เพลงพะยอม

...อย่าพูดให้ยาวโอ้แม่สาวใจดี เลิกพูดสักทีว่าพินิจนี้
การโหมไม่ทำคุณปล้ำแต่กินแต่เหล้า ใจไหนละบ่าวที่สาวสาวมันจะเอา
โอ้อะโอเจ้าพวงมาลัย เจ้าหวังเอาไปยุ่งใจไม่เบา
โชนหนังโนรามาเล่นใกล้บ้าน ขาดความสำราญน้องนั่งเฝ้าบ้านเหมือนกับเสา
พวงเอ๋ยละโอเจ้าพวงมาลี ถ้าได้ไบบ่มันจะเป็นศรีแก่เขา
ดึกว่าไปได้กับพวกผู้ชายสัจจร หวีผมยกลอน แลเที่ยวเดินหอนเดินเห่า
โอแม่ใจดีน้องว่าพี่เหมือนกับหมา ระวังกายอย่าให้หมามันหามเอา
เองเป็นสตรีที่มีค่า เตรียมตัวไว้ถ้าอย่าให้หมามันเหยียบเงา

(สุชาติ สุธัญญ์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเนื้อเพลงพะยอม สื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวใต้ที่หากมีการจัดงานรื่นเริง มักมีการแสดง โชนหนัง โนรา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการแสดงของถิ่นใต้

ตัวอย่าง เพลงลาฮุมารุสะมิแล

...(ลูกรับ) สลามชาวปัตตานี	น้องพี่ที่มาชมลาฮู
ตั้งใจมาเล่นให้ดู	ลาฮุมารุสะมิแล
วันนี้มีภูมิปัญญา	เรียกว่าลิเกลาฮู
ตำนานดีเกรมีครู	เชิดชูกับคนคลองแงะ
จุดประกายได้เพิ่มความรู้	เพราะหนูนั้นมีครูดี
ทุ่มเทร้องรำดนตรี	น้องพี่ไม่มีเชื่อนแซ
พวกเราคอยคนแลเหลียว	กลมเกลียวใจน่านอมพา
ลาฮูของชาวสงขลา	เมตตาช่วยมาดูแล
ร่วมใจช่วยกันรักษา	ศิลปาครุธานีไทย
เพื่ออวดถึงความยิ่งใหญ่	ชาติไทยศิวิไลซ์แท้แท้

(สุชาติ สุธัญญ์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเนื้อเพลงลาฮุมารุสะมิแล แสดงให้เห็นถึงความภูมิใจในวัฒนธรรมการแสดงลิเกลาฮู รู้สึกถึงคุณค่าที่ควรอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมนี้

ตัวอย่าง เพลงสุรียน

...(ลูกรับ) สุรียนบนท่าทอง	ฟังคำมรื่องเกิดหนาพี่น้องของฉันท
โอ้อ้อเจ้าเอ๋ยเจ้าช่อดอกเตย	อกใจฉันทไม่เสวยแลแม่หนามเตยต้นตาล
ยกมือตะเบะไปทั้งอาเคะอาบัง	ผิดถูกสายังโปรดจงได้ฟังขาน
คุณอย่าตำหนิดำว่าให้เจ็บช้ำ	ผิดตรงไหนแนะนำคุณอย่าทำประจาน
กล่าวนักชกช้ำเดียวท่านที่มาเขาจะเบื้อ	ลำตัดเหนือเหนือเดียวท่านคงเบื้อเพราะนั่งนาน
ผมขอกล่าวเรื่องราวสมัยใหม่	ล้วนแต่งตัววิไลงามประไพเกินกาล
พลาดนิตผิดน้อยโปรดจงคอยตักเตือน	อย่าทำเลือนเปื้อน ให้เพื่อนเขารำคาญ
ฟังฟังได้เชิญฟังอย่าทำเสียงดังเฮฮา	ถ้าคุณเห็นผิดทำผมขอลากลับบ้าน
ขายนุ่นขยาวสาวนุ่นสเกิร์ต	ดูไหนช่างเลิศงามประเสริฐเกินกาล
แต่งตัวยั่วชายเพื่อมุ่งหมายสาวท	กระโปรงเกิดขาดเกือบเห็นพระบาทของแม่ทรงคราญ

บ้างใส่แขนสั้นแต่งกันมากมาย เพื่อล่อลวงชายให้เห็นบัวบาน
 อย่าว่าชายชั่วผู้หญิงมันชั่วให้ ใครจะกตได้เดี่ยวร้อนถึงใต้บาดาล
 หญิงอิสลามเขาไม่ควรทำกันอย่างนี้ คำสั่งนับี ผิดประเพณีของท่าน
 แต่งให้มัดชิดปิดให้มัดของสงวน ให้ถูกตามกระบวนโอ้แม่หน้าवलเยาวมาลย์
 ควรนุ่งผ้าถุงไม่ควรนุ่งสเก๊ต ขึ้นรถลมเปิดเดี่ยวชายเห็นเพร็ดกันอยู่นาน
 สาวนุ่งชั้นในหรือใส่ปัตติโค็ต มันไม่เป็นประโยชน์เพราะโทษของมันเกินการ
 ถ้านุ่งผ้าถุงนุ่งกันให้มัดชิด แข่งขาเป็นหิดชายไม่คิดรำคาญ
 สเก๊ตสั้นเห็นแปลตรงนั้นตรงนี้ เดี่ยวชายไม่รักนารีฉันต้องเอากันอยู่นานตามที่กล่าวมา
 ท่านอย่าหาว่าชั่ว สู้ยอมเสียหัวไม่ยอมเสียบัวบาน

ยกอุทาหรณ์เป็นกลอนขึ้นมาว่า แม่นผิดพลั้งหลังหน้าผมขอสมาไปทุกท่าน

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเพลงสุริยน จะเห็นถึงประเพณีการแต่งกายของหญิงชาวไทย การสอนลูกสาวที่เน้นหนักในเรื่อง
 การครองตน การคบค้าสมาคมกับชายอย่างเข้มงวด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในภาคใต้ผู้หญิงถูกวางกรอบไว้
 เคร่งครัด

จากตัวอย่างเพลงกลีกลาฮู ที่แสดงออกให้เห็นถึงความภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นของชาวไทย ซึ่งถือเป็นเสน่ห์ที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เข้ามา
 สัมผัสวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

3. ภูมิประเทศ เนื้อเพลงกลีกลาฮูปรากฏภาพของวิถีชีวิตในถิ่นใต้ที่ผูกพันกับธรรมชาติ เพราะมีภูมิ
 ประเทศติดทะเล นอกจากนั้น คนในพื้นที่มักประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร ทำให้สามารถมองเห็นภาพ
 พื้นที่สวน ไร่ นา โดยเฉพาะสวนยางพารา ที่สามารถเห็นได้ทั่วไปในถิ่นใต้ จากเนื้อเพลงสมิหลา ได้บรรยาย
 ให้เห็นภาพภูมิประเทศถิ่นใต้ ดังนี้

...(ลูกรับ) ริมชายหาดคลื่นมันสาดกระเซ็น เรามานั่งเล่นหน้าแหลมสมิหลา
 ลมมันโชยระบือพัดมา นื่องเปลื้องเสื้อผ้างัดไว้ริมฝั่งชล
 บ้านนี้ของเรานี้หนา พวกเราได้พากันมาหย่อนใจ
 ร่วมสุขสนุกกันไป สำราญกระไรเมื่อเราได้มาปน...

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

หรือในเพลงห้าเก้าสอง ได้บรรยายให้เห็นภาพภูมิประเทศในถิ่นใต้ที่สอดคล้องกับอาชีพเกี่ยวกับการ
 การเกษตร คนในพื้นที่ยังคงให้ความสำคัญกับการทำไร่ ทำนา ทำให้สามารถมองเห็นพื้นที่ไร่ นา ได้ทั่วไป
 ในถิ่นใต้ ดังเห็นได้จากเนื้อเพลง ดังนี้

...ควรหันเข้าหากับนาไร่ เพื่อได้เลี้ยงกาย
 ทรัพย์สินสมบัติมันอาจล่มจม ไร่นาโคลนตมคุ้มตลอดชีวิ...

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

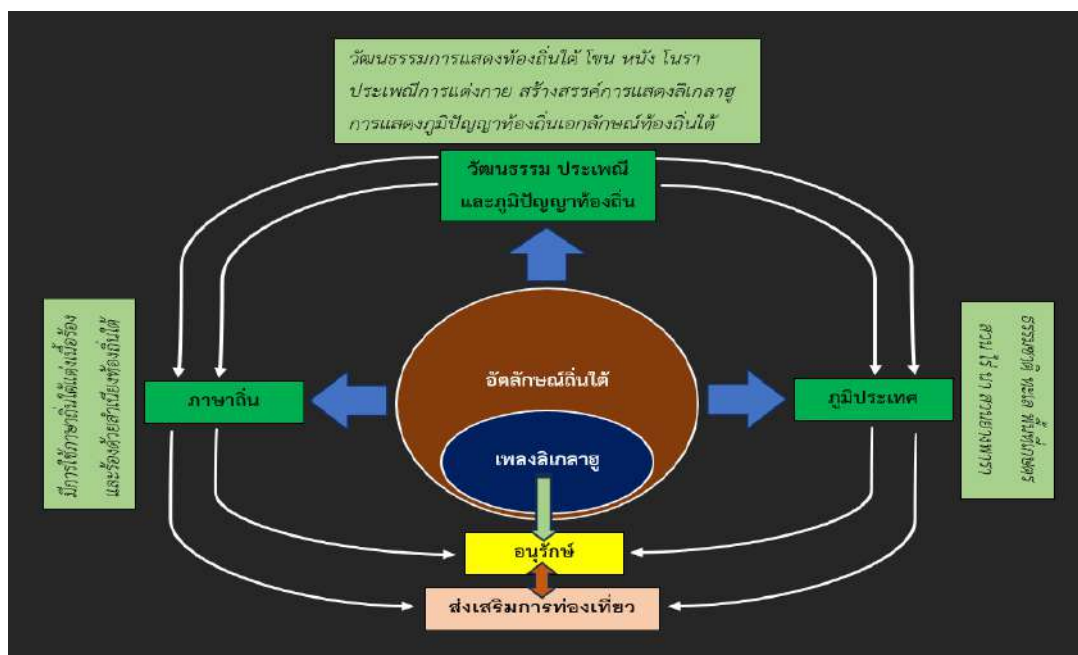
และยังปรากฏภาพภูมิประเทศในถิ่นใต้ที่นอกจากจะเห็นพื้นที่ไร่ นา แล้ว ยังมีสวนยางพาราให้ได้เห็น
 เหมือนเป็นสัญลักษณ์ว่าได้เดินทางมาถึงพื้นที่ภาคใต้แล้ว ดังเนื้อเพลงหอมเอยหอมหวน

...นื่องอยู่เถิดโฉมฉาย อยู่กับพ่อตาแม่ยายนื่องอย่าได้ไปไหน
 นื่องต้องดูแลให้ทั่วหน้า ทั้งสวนยางไร่นาอย่าให้เขาน้องเหลวไหล...

(สุชาติ สุริยณรงค์, 15 ตุลาคม 2550 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ เพชรคงทอง, 2551 : ภาคผนวก)

จากเนื้อเพลงลิเกลาฮู ที่สอดแทรกบรรยายให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านภูมิประเทศของถิ่นใต้ ที่มีทะเล อันถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และภาพบรรยากาศธรรมชาติที่ชาวพื้นถิ่นยังคงใช้ชีวิตวิถีแบบ เกษตรกรรม พื้นที่ยังคงมีสวน ไร่ นา โดยเฉพาะสวนยางพาราให้เห็นอยู่ทั่วไปในถิ่นใต้

จากลักษณะของ เพลงลิเกลาฮู ดังกล่าวข้างต้นสามารถแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ถิ่นใต้ ได้อย่าง ชัดเจน โดยสรุปอัตลักษณ์ชาวใต้ที่พบในเพลงลิเกลาฮูในรูปแบบแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เพลงลิเกลาฮู เป็นวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านถิ่นใต้ ที่เป็นส่วน หนึ่งของอัตลักษณ์ถิ่นใต้ อีกทั้งเพลงลิเกลาฮูยังถ่ายทอดความเป็นอัตลักษณ์ถิ่นใต้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1. ภาษาถิ่น 2. วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา และ 3. ภูมิประเทศ ซึ่งหากส่งเสริมเพื่ออนุรักษ์การแสดง เพลงลิเกลาฮูให้คงอยู่คู่ท้องถิ่นใต้ จะสามารถคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ถิ่นใต้ และยัง สามารถช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนผ่านการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ถิ่นใต้ผ่านการแสดงลาเกลาฮูได้อีก ด้วย

บทสรุป

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านบทเพลงลิเกลาฮู แสดงออกให้เห็นถึงอัตลักษณ์ถิ่นใต้ อันเป็น ลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของท้องถิ่น สามารถสรุปให้เห็นอัตลักษณ์ถิ่นใต้ได้ 3 ลักษณะ คือ อัตลักษณ์ ด้านการใช้ภาษาถิ่น อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ด้านภูมิ ประเทศ ซึ่งอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นเหล่านี้ ที่ได้รับการถ่ายทอดผ่านการแสดงลิเกลาฮูและการบอกเล่าเรื่องราว ผ่านบทเพลงลิเกลาฮู อันเป็นวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านของจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ที่สามารถหาชมได้ เฉพาะถิ่นเท่านั้น การแสดงลิเกลาฮูจึงเป็นวัฒนธรรมการแสดงที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และส่งเสริมการ แสดงเหล่านี้ให้อยู่คู่กับชุมชน รวมถึงสามารถใช้เป็นสื่อสารทางวัฒนธรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชน ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มีโอกาสมาชื่นชมวัฒนธรรมผ่านบทเพลงและการ

แสดงไปพร้อมๆ กับได้สัมผัสบรรยากาศจริงของชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารอ้างอิง

- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). **แอลอติวรรณกรรม**. โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ : หน้า 68
- ประสิทธิ์ สงนวล. (2544). **แนะนำลิเกลาฮู**. (แผ่นพับ). สงขลา: ม.ป.พ. (อัสสำเนา)
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2546). **การประพันธ์เพลง (COMPOSITION)**. ประสานการพิมพ์. กทม. : หน้า 99-100
- สุกัญญา สุขฉายา. (2543). **เพลงพื้นบ้านศึกษา**. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : หน้า 3-6
- สุรศักดิ์ เพชรคงทอง. (2551). **การศึกษาดนตรีลิเกลาฮู ตำบลทาโพธิ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา**.
มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2550). **บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย”**. 12 มกราคม 2566.
<http://legacy.orst.go.th>

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

Democratic political culture

ศิริลักษณ์ จันโสภา

Sirilak chansopa

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

Public Administration, Faculty of social Sciences

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Corresponding Author, E-mail: chansopa.sn@gmail.com

Received 21/05/2023 | Revised 17/08/2023 | Accepted 17/08/2023

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือวัฒนธรรมประชาธิปไตย คือกลุ่ม หรือแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกหรือจิตใจซึ่งจะมีผลทำให้กระบวนการทางการเมืองมีระเบียบและ มีความหมาย หรือ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการหรือระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ แท้จริงเกิดขึ้นได้ทันทีแต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาอบรม หรือบ่มเพาะประชาชนใน ระบอบประชาธิปไตย จนวัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้น ๆ ประชาชน ต้องมีจิตใจ ปราปรณาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง; ประชาธิปไตย; วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

Abstract

Folk songs are a medium to express local identity that has been passed down This article discusses democratic political culture, which is an important activity. Because a democratic political culture or democratic culture is a group or plan of attitudes, beliefs, feelings, or minds that result in an orderly and meaningful political process or influence a political process or system. A truly democratic political culture is immediate, but it requires the development and training or cultivation of people in a democracy until the political

culture is in line with the way of life of the people of that country. People must have a desire for democratic governance and a democratic political conscience or culture.

Keywords: political culture; democracy; democratic political culture

บทนำ

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยหรือวัฒนธรรมประชาธิปไตย คือ แบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองของกลุ่มสมาชิกของระบบการเมืองหนึ่ง โดยวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละชุมชนก็จะมีความเป็นตัวของ ตัวเองซึ่งถูกกำหนดขึ้นหรือได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อม (ชำนาญ จันทรเรือง, 2559: 421) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แท้จริงเกิดขึ้นได้ทันทีแต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาอบรม หรือบ่มเพาะประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจน วัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้น ๆ ประชาชนต้องมีจิตใจปรารถนาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (อริย์ธัช แก้วเกาสะบ้า, 2559 : 144) จึงสามารถกล่าวได้ว่า “**ปัจจุบัน วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยกำลังเคลื่อนจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าไปสู่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม**” พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ (2561 : 429)

จะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการทำงานภายในรัฐนั้น ๆ ว่ามี วัฒนธรรมทางการเมืองในการทำงาน และบุคคลในสังคมจะผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกลมกลืน การเมืองมาแต่แรกเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง การกลมกลืนทางวัฒนธรรมสังคม และ วัฒนธรรมทางการเมือง ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง และพฤติกรรมทางการเมือง ถือเป็นสิ่งที่ ประชาชนต้องรู้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้คน การทำความเข้าใจ วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งรวมถึงวิถีปฏิบัติและคิดเกี่ยวกับการเมืองในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และที่ทำงานจำเป็นต้องเรียนรู้ว่ารัฐบาลทำงานอย่างไรและค่านิยมใดมีความสำคัญ ถ้าไม่เข้าใจ อาจสับสนว่าแท้จริงแล้วหมายความว่าอย่างไร

ความหมายวัฒนธรรมทางการเมือง

พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ (2561 : 421) วัฒนธรรม คือ การดำเนินชีวิตของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออกถึงความมีระเบียบเพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง สมัยครุสमानสามัคคีกลมเกลียวกัน มีศีลธรรมอันดีงามและความก้าวหน้า

ชำนาญ จันทรเรือง (2559: 421) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองคือ แบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองของกลุ่มสมาชิกของระบบการเมืองหนึ่ง โดยวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละชุมชนก็จะมีความเป็นตัวของตัวเองซึ่งถูกกำหนดขึ้นหรือได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อม

จรรยา หนูทอง แสงอุทัย (2557 : 426) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนไทยอยู่ในระดับต่ำเพราะ 1) ประชาชนโดยทั่วไปมี ความเชื่อว่าการเมือง หรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของผู้เฒ่าซึ่งเป็นคนจำนวนน้อย 2) ประชาชนเห็นว่า

การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ที่โจ่งแจ้งเกินไปจนเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก 3) ประชาชนยอมรับใน อำนาจอธิปไตย ตนเองไม่มีอำนาจหรือความสามารถทางการเมืองแต่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการเป็นบุคคลที่มีอำนาจ และมีอิทธิพลต่อการมีวัฒนธรรมทางการเมืองไทย หรือค่านิยมทางการเมืองของคน ไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกตุ้มที่แกว่งจากจุดปลายสุดด้านหนึ่ง คือ อิสระนิยมในระดับ ครอบครัวมาอยู่ปลายสุด อีกด้านหนึ่ง คือ อำนาจอธิปไตยในระดับสังคมและการเมือง คนไทยชอบแสดงความเป็นคนมีหน้าใหญ่ใจโต ไม่คำนึงถึงฐานะของตน ชอบแต่งกาย และมีทรัพย์สินที่แสดงความมั่งคั่ง เช่น มีรถยนต์ราคาแพง เทียวไนต์คลับ ชั้นสูง ใช้ของต่างประเทศ ฯลฯ

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2557 : 166) พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย คือ วัฒนธรรมแบบพลเมือง วัฒนธรรมแบบพลเมืองที่จำเป็นต้องสร้างขึ้น เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตยมี 6 ประการสำคัญ คือ สำนักแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง สำนักแห่งการ รักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัดการมีจิตสาธารณะ การยึดหลักสันติวิธีและการ ประนีประนอม การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และการมองโลกในแง่ดี

วิศรุตฯ ทองแถมแก้ว (2557 : 545) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้าง ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการแบบ ประชาธิปไตยนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการอบรม ปลูกฝัง หล่อหลอม กล่อมเกลา ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การ เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง จึง ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชนชั้นกลางทั่วประเทศ ทั้งการเรียกร้องให้เกิดการ ยอมรับเห็นพ้องต้องกัน เพื่อความสำเร็จของเจตนารมณ์ในอุดมการณ์ร่วมกัน เพื่อน ำไปสู่จุดเริ่มต้นของการเมือง ภาคพลเมือง

สรุปได้ว่า **วัฒนธรรมทางการเมือง** หมายถึง กลุ่มหรือแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกหรือจิตใจซึ่ง จะมีผลทำให้กระบวนการทางการเมืองมีระเบียบและมีความหมาย หรือเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อกระบวนการหรือ ระบบการเมืองวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นผลจากแบบการถ่ายทอดของประวัติศาสตร์ของประเทศ วัฒนธรรม ทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลเป็นตัวกำหนดระบบการเมือง

ความหมายประชาธิปไตย

วิชัย ตันศิริ(2557 : 43) กล่าวว่า หลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตย คือการที่ประชาชนภายในรัฐนั้น ๆ มีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค มีความเป็นนิติรัฐ อำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชน และเป็นการปกครอง โดยเสียงข้างมาก เคารพเสียงข้างน้อย (Majority Rule and Minority rights)

ประชาธิปไตย หมายถึง คือการที่ประชาชนภายในรัฐนั้น ๆ มีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค มีความเป็นนิติรัฐ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และเป็นการปกครอง โดยเสียงข้างมาก เคารพเสียงข้างน้อย คำว่าประชาธิปไตย บ่งบอกถึงลักษณะที่สำคัญ อยู่ 4 ประการคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยประชาชนทุกคนในรัฐมีความเสมอภาค

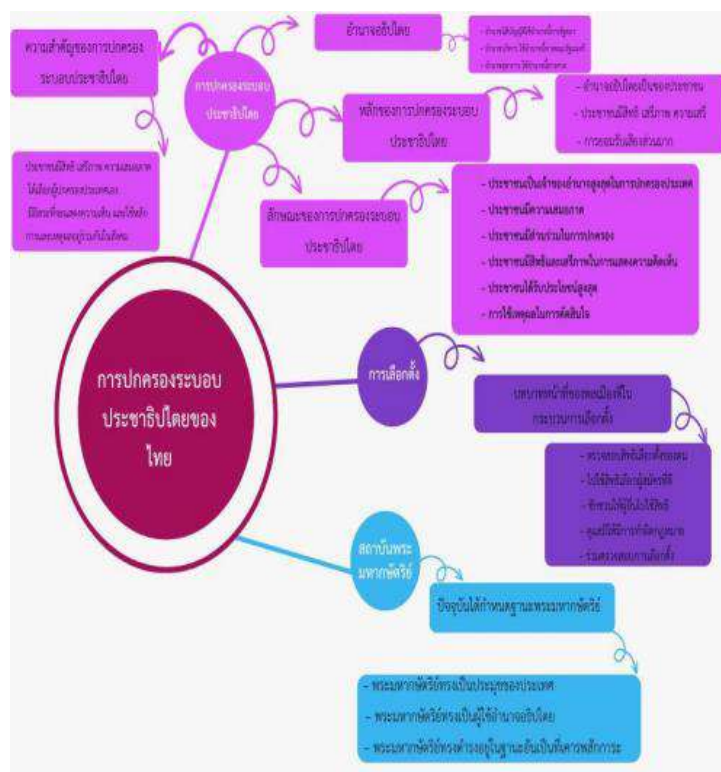
พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2558 : 9) พบว่า ตัวบ่งชี้ของวัฒนธรรมทาง การเมืองที่ไม่เอื้อต่อ

การพัฒนาประชาธิปไตย อันได้แก่ การไม่สนใจมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดจิตสำนึกแห่งการ ไม่รักษากฎหมายและการเคารพกติกาของสังคม มีแนวคิดเรื่องจิตสำนึกที่คับแคบ ขาดความเข้าใจ เรื่องการ รู้จักใช้สิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น

อริยธัช แก้วเกาะสบ้า (2559 : 144) กล่าวว่า วัฒนธรรมทาง การเมืองแบบประชาธิปไตย ที่สมบูรณ์แท้จริงเกิดขึ้นได้ทันทีแต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาอบรม หรือบ่มเพาะ ประชาชนใน ระบบประชาธิปไตยจนวัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้น ๆ ประชาชนต้องมีจิตสำนึกในการปกครองในระบบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือ วัฒนธรรมทางการเมือง ในระบบประชาธิปไตย

สุรชัย ศิริไกร (2550: 8) วิเคราะห์ว่าประชาธิปไตยของไทยนับตั้งแต่การ เปลี่ยนแปลงการ ปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมานั้นประสบความล้มเหลว เนื่องจากผู้นำทางการเมืองไทยเน้น การพัฒนาประชาธิปไตยไปที่การพัฒนาสถาบันทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว คือ ให้ความสำคัญ กับการร่างรัฐธรรมนูญ การพัฒนาความเข้มแข็งของพรรคการเมือง การกระจายอำนาจระหว่าง สถาบัน การเมือง และพัฒนา องค์การอิสระอื่นขึ้นมาควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของสถาบัน การเมืองต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาระบบการ เลือกตั้ง แต่ละเลยการพัฒนาปัจจัยด้านวัฒนธรรมทาง การเมือง อันเป็นแบบแผน ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และ พฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

บทสรุป

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือวัฒนธรรมประชาธิปไตย คือ กลุ่ม หรือแผน ของทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกหรือจิตใจซึ่งจะมีผลทำให้กระบวนการทางการเมืองมี ระเบียบ

และมีความหมาย หรือเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อกระบวนการหรือระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แท้จริงเกิดขึ้นได้ทันทีแต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาอบรมหรือบ่มเพาะประชาชนใน ระบอบประชาธิปไตยจนวัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนของประเทศนั้น ๆ ประชาชน ต้องมีจิตใจปรารถนาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีจิตสำนึกหรือวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

- จรรยา หยุทอง-แสงอุทัย. (2557). **วัฒนธรรมทางการเมือง**. สืบค้นจาก www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000147864.
- ชำนาญ จันทรเรือง. (2559). **วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย**. สืบค้นจาก www.bangkokbiznews.com/blog/detail/637713. หน้า 421.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2557). วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตยในเขต
ชนบท อีสาน : กรณีศึกษาประชาชนในเขตหมู่บ้านคำบง และหมู่บ้านสะอาด ตำบล
สะอาด อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. หน้า 166.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2558). **วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนา
ประชาธิปไตย**. รายงาน การวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. หน้า 9.
- พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). วัฒนธรรมทางการเมืองกับประชาธิปไตยของไทย.
วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2554). วัฒนธรรมทางการเมืองไทย. **วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. หน้า 49.
- วิชัย ตันศิริ. (2557). **ศาสตร์การสอนความเป็นนักประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : สถาบัน
นโยบายศึกษา มูลนิธิ ส่งเสริมนโยบายศึกษา. หน้า 43.
- วิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2557). **พัฒนาการวัฒนธรรมทางการเมืองไทย : จาก “ประชาธิปไตยเบ่งบาน”
สู่ “การปฏิรูปประเทศ”**. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา. หน้า 545.
- สุรัชย์ ศิริไกร. (2550). **“การพัฒนาประชาธิปไตยโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและ
จริยธรรมทางการเมือง.”** เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง วัฒนธรรมการเมือง
จริยธรรมและการ ปกครอง. ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ. หน้า 8.
- อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า. (2559). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. หน้า 144.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน People's Political Participation

นัฐดนัย ศรีคันทะ

Natdanal Srikantha

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

Public Administration, Faculty of social Sciences

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Corresponding Author, E-mail: natdanal062543@gmail.com

Received 21/05/2023 | Revised 17/08/2023 | Accepted 17/08/2023

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการที่ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง และการที่ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการกระจาย อำนาจและทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันอันมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และวิธีการให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตน โดยใช้หลักประชาธิปไตย การพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาดังแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกได้ 4 รูปแบบคือ 1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง 2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม 3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม 4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบปรีกษาหารือ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; หลักประชาธิปไตย

Abstract

This article discusses political involvement. which is an important activity because of participation. Politics is when people express their political opinions. and that people have an understanding of how it is distributed Unequal power and resources affecting the well-being of the people. and how people can influence decisions that affect them. using democratic principles development by involving people in the development process from the beginning to the end of the project. Forms of political participation may be classified into 4 forms: 1. Direct political participation 2. Indirect political participation 3. People's

political participation in participatory democracy 4. Political Participation of People in Consultative Democracy.

Keywords: participation; political participation; democratic principles

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะทำให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการทำงานของรัฐบาล เมื่อผู้คนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในฐานะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล พวกเขาสามารถสร้างความแตกต่างได้ เมื่อผู้คนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2561 : 4) เรียกว่า การมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญสำหรับทุกคนที่จะมีโอกาสมีส่วนร่วมและช่วยแก้ปัญหา ซึ่งรวมถึงการทำงานเกี่ยวกับแนวคิดและแผนร่วมกัน และทำให้แน่ใจว่าทุกคนมีความคิดเห็นในสิ่งที่เกิดขึ้นร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชนชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่ (สถาบันพระปกเกล้า, 2560)

จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจำแนกได้ 4 รูปแบบคือ 1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง 2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม 3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม 4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบปรีชาหาหรือ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561 : 13) และยังมีสาเหตุที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเพศ และปัจจัยทางด้านอายุ เป็นต้น (สิงห์คำมณีจันสุข, 2561 : 27)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งสำคัญสำหรับผู้คนในการทำความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรวมถึงวิธีที่เราปฏิบัติและคิดเกี่ยวกับการเมืองในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และที่ทำงานของเรา เราจำเป็นต้องเรียนรู้ว่ารัฐบาลของเราทำงานอย่างไรและค่านิยมใดมีความสำคัญ ถ้าเราไม่เข้าใจ เราอาจสับสนว่าแท้จริงแล้วหมายความว่าอย่างไร

ความหมายการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2561 : 4)

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง ทุกคนมีโอกาที่จะช่วยกันหาทางออกและหยุดปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น เราทำงานร่วมกันเพื่อตัดสินใจและนำไปสู่การปฏิบัติ เรายังตรวจสอบให้แน่ใจว่าบุคลากรที่รับผิดชอบทำงานได้ดีและเรารับผิดชอบต่อสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อทุกคน ซึ่งรวมถึงกลุ่มทุกประเภทในชุมชน (สถาบันพระปกเกล้า, 2560)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รัฐบาลในประเทศไทยพยายามช่วยเหลือประชาชนโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ พวกเขาพยายามเปิดเผยและซื่อสัตย์เกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาทำ และให้ผู้คนแสดง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจที่สำคัญ พวกเขายังทำให้แน่ใจว่าผู้มีอำนาจจะไม่ใช้ตำแหน่งในทางที่ผิด และทุกคนมีสิทธิพูดอย่างยุติธรรมในการบริหารประเทศได้แก่

- 1) การให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาพิจารณา
- 3) การให้ประชาชนมีสิทธิถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น
- 4) การให้ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายท้องถิ่นได้

สรุปได้ว่า **การมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกระดับในพื้นที่

ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับที่อาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรง หรือทางอ้อมใน การทำกิจกรรมในกิจกรรมหนึ่งก็ได้ โดยอาจจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน หรือองค์กรประชาชนได้มีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น บางครั้งคุณทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง และบางครั้งคุณทำงานร่วมกับคนอื่นหรือกลุ่ม คุณอาจอาสาช่วยทำกิจกรรม สิ่งสำคัญคือต้องคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ร่วมกัน ตัดสินใจ และดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและยับยั้งเพื่อสิ่งที่ถูกต้อง เมื่อผู้คนทำงานร่วมกัน พวกเขาสามารถเกิดไอเดียที่ยอดเยี่ยมและทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายได้ ทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันและรู้สึกมีความสุขและมีแรงจูงใจที่จะดำเนินต่อไป และการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความพอใจของสมาชิกและมีแรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จ ตลอดจนทำให้เขาได้รับการยอมรับ มีความรับผิดชอบ และเกิดความนับถือตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิก (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560 : 10)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายความว่าประชาชนสามารถเลือกมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่พยายามโน้มน้าวการตัดสินใจของรัฐบาล ไม่สำคัญว่าพวกเขาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ หรือจัดหรือไม่ก็ตาม ผู้คนอาจใช้วิธีที่ดีหรือไม่ดีเพื่อสร้างความแตกต่าง เช่น การลงคะแนนหรือการประท้วง เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองหรือแม้แต่ในประเทศอื่นก็ได้ นั้น มี 5 ประการด้วยกัน คือ

1. การออกเสียงในการเลือกตั้ง
2. การรณรงค์เพื่อที่จะทำการหาเสียง
3. การกระทำ ของแต่ละบุคคลเป็นเอกเทศต่อปัญหาทางการเมืองและสังคม
4. การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม
5. กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง การใช้ความรุนแรง และอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561 : 13) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจำแนกได้หลากหลายรูปแบบตามแนวคิดหรือเกณฑ์ต่าง ๆ หากพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวคิดประชาธิปไตย อาจจำแนกได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง (Direct Political Participation) หมายความว่าทุกคนในรัฐสามารถช่วยตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ เพราะความคิดเห็นของทุกคนมีความสำคัญ แต่เมื่อมีคนจำนวนมากขึ้นในรัฐและสิ่งต่าง ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น มันกลายเป็นเรื่องยากสำหรับทุกคนที่จะแสดงความคิดเห็นในทุกสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ภายหลังเมื่อสมาชิกของสังคมเพิ่มจำนวนมากขึ้นและสังคมมีความซับซ้อนขึ้น การมีส่วนร่วมทางตรงจึงกลายเป็นเรื่องยากที่จะสามารถทำได้จริง เพราะประชาชนทุกคนไม่สามารถเข้ามาใช้อำนาจของตนเองได้ในทุกกิจกรรมของประเทศ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม (Indirect Political Participation) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้คือ การที่ประชาชนได้เลือกผู้แทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนผ่านกระบวนการทางการเมืองที่เรียกว่า “การเลือกตั้ง” ในกรณีระบบการเมืองแบบรัฐสภา เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา และผู้แทนผ่านการเลือกตั้งในรัฐสภาจะไปทำหน้าที่เลือกฝ่ายบริหารอีกชั้นหนึ่ง

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) หรือที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งเป็นการนำการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรงมาผสมผสานกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อมและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น โดยให้ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารในเรื่องสำคัญ ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตของประชาชน อำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของผู้แทน ซึ่งก็คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ (Deliberative Democracy) เป็นกระบวนการสำคัญของประชาธิปไตยภาคพลเมือง ประชาธิปไตยชุมชนเป็นความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดจากข้อบกพร่องของประชาธิปไตยแบบตัวแทนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อมที่เป็นรูปแบบสถาบันที่ตายตัว ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความซับซ้อน และมีความแตกต่างหลากหลายได้

สาเหตุที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีดังนี้คือ (สิงห์คำ มณีจันสุข, 2561 : 27)

1. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสภาพการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล เท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) มี 5 ประการด้วยกันคือ พันธุกรรม แรงขับ ความต้องการ ทางจิตใจและร่างกาย และความเชื่อต่างๆ

3. ปัจจัยทางเพศ เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเพศ จะเห็นว่า เพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าในหมู่คนที่มีสถานภาพต่ำ อัตราการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันมาก ผู้ชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้หญิง แต่ในหมู่คนที่มีสถานภาพสูง

4. ปัจจัยทางด้านอายุ พบว่ายิ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้น ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีอายุสูงขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ถึง 50 ปี และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อจะลดลงเมื่อผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีอายุ 60 ปี

อุปสรรค และปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ มีดังนี้ (จรรยา หนูทอง, 2559 : 32)

1) เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมอำนาจนิยม-อุปถัมภ์ผู้มีอำนาจไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของคนที่มีตำแหน่งที่ต่ำกว่า หรือด้อยกว่า ทั้งในองค์กรและภายนอกองค์กร ผู้มีอำนาจทำตัวเป็นเจ้าของหน่วยงาน

2) ผู้มีส่วนร่วมฝ่ายที่สนับสนุน หรือมีความคิดคล้ายตามผู้มีอำนาจแบบ “สาวก” หรือองค์กรกึ่งพิทักษ์นาย มักจะทำ หน้าที่เป็นสาวก ปกป้องผู้มีอำนาจแบบสุดลิ่มทิ่มประตูอ้างข้างๆ คูๆ ตามตรรกะของผู้มีอำนาจ และรุมประณามฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยต่อผู้มีอำนาจ

3) ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยต่อผู้มีอำนาจถูกกระทำทุกวิถีทางให้ขาดความชอบธรรม ไม่มีที่ยืนในสังคม และต้องแบก รับภาระทั้งต้องแจกแจง หรือบอกข้อบกพร่องของผู้มีอำนาจ และต้องนำเสนอทางออกที่ดีกว่า

4) ประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง หรือรับผลกระทบก็ตาม มักจะเพิกเฉย คอยเสมอ เมื่อฝ่ายใดแพ้กัจะรุมประณาม เยาะเย้ยถากถาง และเข้าร่วมยินดีลงชัยชนะกับฝ่ายชนะ

องค์ความรู้ใหม่

บทสรุป

การมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรง หรือทางอ้อมใน การทำกิจกรรมในกิจกรรมหนึ่งก็ได้ โดยอาจจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน หรือองค์กรประชาชนได้ อาสาเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เริ่มตั้งแต่การร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจปัญหาของตนและตระหนักถึงสิทธิของตน การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในสถานการณ์กลุ่มที่จะกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ที่จะกระทำในสิ่งที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่มและแบ่งความรับผิดชอบกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). **การมีส่วนร่วมทางการเมือง**. ราชกิจจานุเบกษา ส่วนที่ 10 หมวดสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน มาตรา 56 และ 57 และในส่วนที่ 12 หมวดสิทธิชุมชน มาตรา 67. หน้า 147.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). **การมีส่วนร่วม**. สืบค้นจาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php>.
- สิงห์คำ มณีจันสุข. (2561). **ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. วารสารวิจัยวิชาการ. หน้า 27.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์. หน้า 10.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). **รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. หน้า 13.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2561). **การมีส่วนร่วม**. สืบค้นจาก : https://www.ect.go.th/ewt/ewt/ect_th/news_page.php?nid=767.
- อภิชาติ แสงอัมพร. (2559). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชารัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง**. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

**หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน**

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน มีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ ผลงานวิชาการ และงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา ภาษา วรรณกรรม กำหนดการตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ออกราย 4 เดือน (เล่มที่ 1 มกราคม – เมษายน/ เล่มที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม/ เล่มที่ 3 กันยายน – ธันวาคม) โดยรูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 5 ประเภท คือ บทความพิเศษ บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และปกิณกะ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ จะต้องมีการ งานทบทวนความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัยรวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผลงานไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาผลงานใดๆ การเตรียมต้นฉบับที่จะมาลงตีพิมพ์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

สถานที่ติดต่อและการสมัครสมาชิก

สำนักงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น
เลขที่ 9/37 หมู่ที่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
E-mail: chakkree.sri@mbu.ac.th
บรรณาธิการ อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ โทรศัพท์ 080 – 7506846

ส่วนที่ 1 ประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน ตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 บทความพิเศษ บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความทางวิชาการ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาหรือประชาชนทั่วไป

1.3 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.4 บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบกัน

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำรา หรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน ต้องผ่านระบบลงทะเบียนออนไลน์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jhsmbuisc> และรอการตรวจสอบจากกองบรรณาธิการ

การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

การเตรียมบทความ

บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun PSK) ขนาดอักษร 14 จัดกั้นหลังตรง และมีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษ (A 4) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษ ด้านซ้าย และด้านขวา ขนาด 3.81 ซม. ด้านบน ขนาด 4.5 ซม. และด้านล่าง ขนาด 4.01 ซม. พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 12 หน้ากระดาษพิมพ์ (A 4) โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double - blind peer review)

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อควรมีความยาวไม่เกิน 350 คำ โดยแยกต่างหากจากเนื้อเรื่อง บทความวิจัย/วิชาการ ต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งบทคัดย่อควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และให้มีเพียง 3 ส่วนเท่านั้น คือ

- 1) **วัตถุประสงค์** ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- 2) **ผลการวิจัยพบว่า** ควรประกอบด้วยผลที่ได้รับจากการค้นคว้า ศึกษา และผลของค่าสถิติ (ในกรณีมีการวิเคราะห์)
- 3) **คำสำคัญ** ควรมีคำสำคัญไม่เกิน 3 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษาและจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (Semicolon) (;)

ส่วนที่ 3 เนื้อเรื่อง ควรประกอบด้วย

3.1 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทความวิจัย ประกอบด้วย

3.1.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (Review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่างๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้

3.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัย รวมถึงรวบรวมหลักการ วิธีการ โดยมีรายละเอียดว่าจะต้องศึกษาอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิจัยได้อย่างชัดเจน

3.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) เป็นการกำหนด วิธีการ กิจกรรม รายละเอียดของการวิจัย การศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1.4 สรุปผลการวิจัย (Results) เป็นการแสดงผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 3.1.2 ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือ แผนภูมิ ตามความเหมาะสม

3.1.5 อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ของผู้นิพนธ์ นำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

3.1.6 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) การแนะนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.1.7 กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย

3.1.8 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลายโดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่างๆ ที่ง่ายต่อการศึกษาและการปฏิบัติ

3.2 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทความวิชาการ ประกอบด้วย

3.2.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่างๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้

3.2.2 เนื้อหา (Content) เรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านได้รับทราบ เนื้อหาที่ดีต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนและน่าสนใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางความคิดของผู้เขียนเป็นสำคัญ

3.2.3 สรุป (Summarizing) เป็นวิธีการเขียนบทความที่ผู้เขียนจะต้องเขียนให้เหลือเฉพาะส่วนที่มีความสำคัญ เป็นการกลั่นกรอง การรวบรวมหรือการลดข้อความให้เหลือส่วนที่สำคัญเท่านั้น

3.2.4 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลาย

โดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่างๆ ที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

3.3 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย

3.3.1 ชื่อเรื่องของหนังสือ (Title) ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

3.3.2 ชื่อผู้เขียนหนังสือ (Author) ให้ระบุชื่อเต็มทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษพร้อม
ระบุสถาบัน หรือหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด

3.3.3 ชื่อผู้วิจารณ์(Name of Reviews)ให้ระบุชื่อเต็มทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ
พร้อมระบุสถาบัน หรือหน่วยงานของผู้วิจารณ์สังกัด

3.3.4 เนื้อหาการวิจารณ์ (Reviews Content) ในการเขียนเกี่ยวกับหนังสือวิจารณ์ เนื้อ
เรื่องจะเป็นส่วนแสดงความคิดเห็นและรายละเอียดในการวิจารณ์ โดยนำเสนอเรื่องราวจุดเด่น จุดบกพร่อง
ของเรื่อง โดยทำการวิจารณ์หรือวิพากษ์อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผลตามหลักวิชาการ

3.3.5 สรุป (Summarizing) เป็นวิธีการเขียนสรุปความคิดเห็นทั้งหมดที่วิจารณ์รวมถึง
ให้ข้อคิดหรือข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน

3.3.6 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตาม
หลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลาย
โดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่างๆ ที่เป็น
รูปแบบเดียวกัน

การเขียนเอกสารอ้างอิง

1. รายงานการวิจัย

ชื่อผู้เขียน (ในกรณีภาษาไทย ใช้ชื่อและนามสกุล และในกรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลและชื่อ). ปีที่
พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อย่อของวารสาร. เล่มที่พิมพ์ ฉบับที่พิมพ์: เลขหน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายของเรื่อง. ในกรณีที่
ผู้เขียนมากกว่า 6 คน ให้ใส่รายชื่อผู้เขียนคนแรก แล้วตามด้วยคำว่า “และคณะ” หรือ “et al.”

2. หนังสือ

ชื่อผู้เขียน (ในกรณีภาษาไทย ใช้ชื่อและนามสกุล และในกรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลและชื่อ). ปีที่
พิมพ์. ชื่อหนังสือ. สำนักพิมพ์. เมืองที่พิมพ์ : เลขหน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายของเรื่อง.

3. รายงานการประชุมและสัมมนา

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วัน เดือน ปีที่จัด : สถานที่จัด :
สำนักพิมพ์ หรือผู้จัดพิมพ์. เลขหน้า.

4. วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์/ สารนิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ระดับวิทยานิพนธ์ : ชื่อสถาบันการศึกษา.

5. บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียน. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อหนังสือพิมพ์. เล่มที่พิมพ์ ฉบับที่พิมพ์: เลขหน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย
ของเรื่อง.

6. สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์. ตำแหน่ง (ถ้ามี).

7. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อเว็บไซต์. วัน เดือน ปีที่สืบค้น. ได้มาจาก ชื่อ website.

ส่วนที่ 4 ภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตารางสำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ของทุกปี

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม ของทุกปี

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม ของทุกปี

ตัวอย่างรูปแบบการเขียนบทความ

การตั้งค่าหน้ากระดาษ A 4	
ระยะขอบ	
ด้านบน 4.5 ซม.	ด้านล่าง 4.01 ซม.
ด้านซ้าย 3.81 ซม.	ด้านขวา 3.81 ซม.

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย..... (TH Sarabun PSK 18 pt. หนา).....
ภาษาอังกฤษ..... (TH Sarabun PSK 18 pt. หนา).....

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาไทย 1
ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ 2
(TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

บทคัดย่อภาษาไทย (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หนา)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

คำสำคัญ: (หัวข้อ TH Sarabun PSK ขนาด 16 Pt.หนา). (เนื้อหา TH Sarabun PSK ขนาด 16 Pt.ปกติ)

Abstract (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หนา)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

Keyword: (หัวข้อ TH SarabunPSKขนาด 16 Pt. หนา). (เนื้อหา TH Sarabun PSK ขนาด 16 Pt.ปกติ)

บทนำ (Introduction) (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หนา)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

วัตถุประสงค์ (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

วิธีการศึกษา (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

ผลการศึกษา (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

สรุปและอภิปรายผล (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

เอกสารอ้างอิง (References) (TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. หน้า)

.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun PSK ขนาด 16 pt. ปกติ).....
ใช้รูปแบบการอ้างอิงตามคู่มือการพิมพ์ของสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (APA Style)

ตัวอย่าง เช่น

- งามพิศ ศรีบัว. (2542). ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมจากการปลูกยาสูบของเกษตรกร
อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
(เน้นมนุษยศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรี ศรีจารุเมธีฐาน. (2562). วัฒนธรรมทางการศึกษาในโลกยุคใหม่. วารสารมหาวิทยาลัยมหาภูมิราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). หน้า 401-407.
- วิเชียร มีบุญ. (2541). พิธีกรรมจับปลาบึกในลุ่มน้ำโขง บ้านหาดไคร้ ตำบลเวียงอำเภอเชียงของ จังหวัด
เชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อคิน รพีพัฒน์, หม่อมราชวงศ์. (2526). Persistence within change: Thai society in the
nineteenth and twentieth centuries. ใน ณรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิระไกรศิริ
(บรรณาธิการ), สังคมไทยใน 200 ปี (หน้า 19-58). กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- อังคินันท์ อินทร์กำแหง และคณะ. (2549). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุและดัชนีวัดภาวะวิกฤตชีวิต
สตรีไทยสมรส วัยกลางคนที่ทำงานนอกบ้านในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสาร
พฤติกรรมศาสตร์, 12(1), 561 - 589.